

တၢ်ဖးလံာ် အဂံၢ်ခိၣ်ထံးသ့တဖၣ်

လံာ်ထုးထီၣ် တၢ်ထံးဆိကမိၣ်သ့တဖၣ်

ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ကရၢကရိၣ် အတၢ်သ့ညါန့ၢ်ပၢၢ် ဒီးလံာ်ထုးထီၣ် တၢ်ဂံၢ်အခိၣ်ထံးသ့တဖၣ်

န့ၣ်လီၤ. LA.1.F.1 ယသ့ဟ်ဖျါထီၣ် တၢ်လၢယသ့ညါ ဘၣ်ဃးလံာ်သ့တဖၣ် ဒီးတၢ်ဖးလံာ်န့ၣ်လီၤ.

LA.1.F.1.a ယသ့ကွၢ်ယု ဒီး ယုၣ်ထီၣ်ဆူလံာ်မံၣ်ဖျါအဆိကတၢ်အဖျါ, တၢ်စးထီၣ်အဲကလံးလံာ်မံၣ်ဖျါဖးဒိၣ်ဒီးလၢခံကတၢ် တၢ်မၤနီၣ်ဖဲ လံာ်ကျိၤတခါ အပူၤ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ထံးသ့ညါန့ၢ်ပၢၢ် ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ကတိၤ တၢ်ကလုၢ်

ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ကတိၤတၢ်ကလုၢ် အတၢ်ထံးသ့ညါန့ၢ်ပၢၢ် ဒီးဖျါ တၢ်ကတိၤ တၢ်ဟူးတၢ်ဂၢၤသ့တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

LA.1.F.2 ယသ့န့ၢ်ပၢၢ် တၢ်ကတိၤ လံာ်မံၣ်ဖျါသ့တဖၣ်, တၢ်ကတိၤ အသိၣ်သ့တဖၣ်, တၢ်ကလုၢ်သ့တဖၣ်လၢလံာ်မံၣ်ဖျါ သ့တဖၣ် အတၢ်မၤသိၣ်အကလုၢ် န့ၣ်လီၤ.

LA.1.F.2.a ယသ့မၤ လံာ်ထံးန့ၢ်ပၢၢ်ဖးလံာ်မံၣ်ဖျါအဖျါ သ့တဖၣ်ဒီးကတိၤ တၢ်ကလုၢ်တခါစုၣ်စုၣ် လၢတၢ်ဝဲနီၣ်ကစၢ်ဒုၣ်န့ၣ်လီၤ. ယသ့ဟ်လီၤ တၢ်ကလုၢ်သ့တဖၣ်တပူၤဃီလၢ ကတၢ်ကတိၤထီၣ်တၢ်ကတိၤအဖျါ သ့တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

LA.1.F.2.b ယသ့တြျါ ကွၢ်တၢ်လၢစးထီၣ်ဒီး အကတၢ် တၢ်ကလုၢ်သ့တဖၣ် လၢလံာ်မံၣ်ဖျါသ့တဖၣ်အပူၤ န့ၣ်လီၤ.

LA.1.F.2.c ယသ့လၢလံာ်တၢ်ကလုၢ်သ့တဖၣ်ဖဲ လံာ်မံၣ်ဖျါသ့တဖၣ် အပူၤဒီးသးကတိၤထီၣ် တၢ်တမံၤ-တၢ်ကလုၢ်အသိၣ် လံာ်မံၣ်ဖျါ အသိၣ်သ့တဖၣ်လၢတမၤကျိၣ်ကျိၣ်တၢ် န့ၣ်လီၤ.

LA.1.F.2.d ယသ့မၤလံာ်မံၣ်ဖျါအသိၣ်တခါ ဒီဖျါ တၢ်ကလုၢ်တခါဆိတလဲ မ့တမ့ၢ် တၢ်ကတိၤအသိၣ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကလုၢ်သ့တဖၣ် ဒီး လံာ်မံၣ်ဖျါ တၢ်ဟ်ထံးန့ၢ်ပၢၢ်

ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ကတိၤအသိၣ်ဒီးလံာ်မံၣ်ဖျါ တၢ်ဟ်ထံးန့ၢ်ပၢၢ် ဒီးသ့အတၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်ခူသ့ၣ်ဒ်တၢ်သ့ဖဲသ့မၤသ့တဖၣ် လၢလံာ်မံၣ်ဖျါ သ့တဖၣ်လၢ

ဟ်အိၣ်လီၤဖးဒီးအဂၢၢ် ဒီး လံာ်တၢ်ဂ့ၢ်မိၣ်ပုၤလၢအမၤ ဘၣ်ထွဲန့ၣ်လီၤ.

LA.1.F.3 ယသ့တၢ်လၢယသ့ညါ ဘၣ်ဃးလံာ်မံၣ်ဖျါသ့တဖၣ် လၢကမးလံာ်ဒီး ကဒီးလံာ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

LA.1.F.3.a ယသ့န့ၣ်ဟ့ၣ်ဒီး ကဒီးလံာ်မိၣ်ပုၤလၢတၢ်သိၣ်အဒုတအိၣ် ဒီးမၤကျိၣ်ကျိၣ်တပူၤဃီ လၢကမၤကဲထီၣ်လံာ်မံၣ်ဖျါ သ့တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

LA.1.F.3.b ယသ့ဖးလံာ်ဒီးတၢ်ကဒီးလံာ်မံၣ်ဖျါညီသ့တဖၣ် လၢ r- တၢ်သိၣ်မိၣ်ပုၤလၢအပအာ သ့တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

LA.1.F.3.c ယသ့ဖးလံာ် မံၣ်ဖျါလၢ တၢ်ကတိၤအသိၣ်တဖျါ န့ၣ်လီၤ.

LA.1.F.3.d ယသ့ဖးလံာ်မံၣ်ဖျါ လၢတၢ်ဂ့ၢ်မိၣ်ပုၤ အကလုၢ်အထီၣ်သ့တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

LA.1.F.3.e ယသ့မၤလံာ်မံၣ်ဖျါ လံာ်မံၣ်ဖျါသ့တဖၣ် ဆု တၢ်ကတိၤအထီၣ်ခဲဖျါန့ၣ်လီၤ. ယသ့ဖးလံာ်ဒီး ကဒီး လံာ်မံၣ်ဖျါသ့တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

LA.1.F.3.f ယသ့ဖးလံာ်မံၣ်ဖျါ သ့တဖၣ်လၢအိၣ်ဒီးအကတၢ်တၢ်ကလုၢ် လံာ်ဆီသ့တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

LA.1.F.3.g ယသ့တၢ်လၢယသ့ညါဘၣ်ဃး တၢ်ဂ့ၢ်မိၣ်ပုၤကလုၢ် သ့တဖၣ်ဒ်ကမၤစၢၤယၤ လၢတၢ်ကွၢ်ယု တၢ်စးဆၢလၢ တၢ်ကတိၤအသိၣ်အိၣ်ထဲလဲၣ်ဖဲ လံာ်မံၣ်ဖျါ သ့တဖၣ် အပူၤ န့ၣ်လီၤ.

LA.1.F.3.h ယသ့ဖး တတီၤလံာ်မံၣ်ဖျါသ့တဖၣ်လၢ တအိၣ်ဒီး တၢ်ကဒီးအီၤလၢတၢ်အကလုၢ် န့ၣ်လီၤ.

သ့ဂုၤဂ့ၢ်သ့

ဖး တီၤ-အပတီၢ် လံာ်တၢ်ဂ့ၢ်မိၣ်ပုၤ သ့တဖၣ်လၢတၢ်လီၤ တံၢ်လီၤဆဲးလၢ လၢပုၤ ဒီးတၢ်သ့ဂုၤဂ့ၢ်သ့လၢကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်န့ၢ်ပၢၢ်ကျိၣ်အတၢ်သိၣ်လိ န့ၣ်လီၤ.

LA.1.F.4 ယသ့ဖး ဘျုးဘျုးဒီးဘၣ်ဘၣ်, အယိတၢ်ကလုၢ်သ့တဖၣ်အံၤ ဒ်သီးလၢယကတိၤ တၢ်န့ၣ်လီၤ.

LA.1.F.4.a ယသ့ဖးလံာ်ဒီး န့ၢ်ပၢၢ်တၢ် တၢ်တ-တီၤ လံာ်အဘျုး သ့တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

LA.1.F.4.b ယသ့ဖး တၢ်တ-တီၤလံာ်မံၣ်ဖျါသ့တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဖးလံာ် တၢ်ကွဲးဒ်တၢ်ကတိၤ ဒီး ထါ

တၢ်ဆိကမိၣ်တၢ်ဂ့ၢ် အကါဒိၣ်ကတၢ် ဒီးတၢ်ဂ့ၢ် လီၤတံၢ်လီၤဆဲး

တၢ်ယၢထီၣ် တၢ်လၢအကြၢးအဘၣ်ဃးဒီး လံာ်မိၣ်ပုၤတၢ်အုၣ်သးလၢ လီၤတံၢ်လီၤဆဲး ဒ်ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်ဆိကမိၣ်သ့တဖၣ်, ဆဲတၢ် တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ထီၣ် လၢတၢ်ဂ့ၢ်မိၣ်ပုၤသ့တဖၣ် မ့တမ့ၢ်

တၢ်ဆိကမိၣ်အကါဒိၣ်ကတၢ် သ့တဖၣ် ဖဲ တီၤ-အပတီၢ် လံာ်မိၣ်ပုၤသ့တဖၣ် လၢအဘၣ်ဃးဒီးလံာ်မိၣ်ပုၤလဲၤနီၤ န့ၣ်လီၤ.

LA.1.RP.1 ယသ့တဲကဒါက့ၤ တၢ်တဲမုၢ်န့ၢ် လၢယသ့ညါ လၢအသ့ တၢ်အကါဒိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ခဲလၢကဲစ့သ့တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

LA.1.RP.2 ယသ့တဲ ပုၤဂဲၤဒ်သ့တဖၣ်, တၢ်လီၤတၢ်ကျဲၤ, ဒီး တၢ်လၢအကဲထီၣ်သ့တဖၣ် ဖဲ တၢ်တဲမုၢ်န့ၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ပုၤကွဲးလံာ် အတၢ်စ့သ့ဒိၣ်ဘၣ်

တၢ်ယၢထီၣ် တၢ်လၢအကြၢးအဘၣ်ဃးဒီး တၢ်အုၣ်သးလၢလီၤတံၢ်လီၤဆဲးဒ်ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်ဆိကမိၣ် သ့တဖၣ်,ဆဲတၢ် တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ထီၣ် ဒီးတၢ်ဘၣ်ထွဲဒ်ဆၢလံာ်အသး

လၢပုၤတဂၢၤစုၣ်စုၣ်,တၢ်ဆိကမိၣ်သ့တဖၣ်,ဒီးအမူးသ့တဖၣ် လၢတီၤ- အပတီၢ် လံာ်မိၣ်ပုၤသ့တဖၣ်လၢ အဘၣ်ဃးဒီးလံာ်မိၣ်ပုၤလဲၤနီၤ န့ၣ်လီၤ.

LA.1.RP.3 ယသ့တဲ မတၢ်ပုၤကွဲးလံာ်အံၤဒီး ပုၤလၢအတုတၢ်ဂီၤ ဖဲတၢ်တဲမုၢ်န့ၢ် သ့တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. ယသ့တဲ အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဖးတၢ်မၤသ့တဖၣ်န့ၢ် မ့ၢ်မနုၤလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

LA.1.RP.4 ယသ့တဲ တၢ်လီၤဆဲး အဘၣ်ဃးလၢတၢ်တုထီၣ်လံာ်မိၣ်ပုၤ အကလုၢ်လီၤဆီသ့တဖၣ် ဒီးတၢ်တဲမုၢ်န့ၢ် သ့တဖၣ် လၢယဖးအီၤ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သ့ညါန့ၢ်ပၢၢ် ဒီး တၢ်ဆိကမိၣ်သ့တဖၣ်

တၢ်ယၢထီၣ်တၢ်လၢအကြၢးအဘၣ်ဃး ဒီးလံာ်မိၣ်ပုၤတၢ်အုၣ်သး လၢလီၤတံၢ်လီၤဆဲး ဒ်ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ဆိကမိၣ် သ့တဖၣ်,ဆဲတၢ်တၢ်ပုၤ ကွဲးလံာ်အတၢ်တံၣ်

မ့တမ့ၢ်တၢ်သ့လၢတၢ်ထံၣ်အကုၢ်အဂီၢ်သ့တဖၣ် တၢ်အဒိအတၢ်ဒီးအဒိပညီလၢတီၤအပတီၢ်လံာ် မိၣ်ပုၤလၢအဘၣ်ဃးဒီးလံာ်မိၣ်ပုၤလဲၤနီၤ န့ၣ်လီၤ.

LA.1.RP.5 ယသ့တဲ တၢ်ဒ်သးသီးဒီးတၢ်တံၣ်သး ဘၣ်ဃးဒီးပုၤဂဲၤဒ် အတၢ်ဟူးတၢ်ဂၢၤဖဲ တၢ်တဲမုၢ်န့ၢ်လၢ ယသ့ညါအီၤ န့ၣ်လီၤ.

LA.1.RP.6 ယသ့သံကွၢ်ဒီးစံးစၢၤ တၢ်သံကွၢ်သ့တဖၣ် ဘၣ်ဃးတၢ်ဂ့ၢ်လီၤ တၢ်လီၤဆဲးလၢအကါဒိၣ် သ့တဖၣ်ဖဲ တၢ်တဲမုၢ်န့ၢ်သ့တဖၣ် အပူၤန့ၣ်လီၤ.

LA.1.RP.7 ယသ့မၤ တၢ်ဒုးစဲဘူးသ့တဖၣ် လၢယတၢ်လဲၤဒီဖျါသ့တဖၣ် ဒီးတၢ်ဆဲးတၢ်လၢအဂၢၤသ့တဖၣ်အဘၣ်ဃး ဖဲတၢ်တဲမုၢ်န့ၢ် အပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဖးလံာ်အဂ့ၢ် ဒီးလံာ်မိၣ်ပုၤ တၢ်အိၣ်သဘံၣ်ဘၣ် အပတီၢ်

ဖးလံာ်ဒီး သ့ညါန့ၢ်ပၢၢ် တၢ်အသဘံၣ်သဘၣ်, တီၤ-အပတီၢ် လံာ်မိၣ်ပုၤသ့တဖၣ်လၢအဘၣ်ဃးဒီးလံာ်မိၣ်ပုၤလဲၤနီၤ လၢအအိၣ်သဘၣ်,ဒီးအသ့ဂုၤဂ့ၢ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ.

LA.1.RP.8 ပုၤဒိၣ်တုၣ်ခိၣ်ပုၤ အတၢ်မၤစၢၤအယိ,ယသ့ဖးဒီးန့ၢ်ပၢၢ် တၢ် တၢ်တ တီၤလံာ်မံၣ်ဖျါသ့တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

တမ်းလံာ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤမိၢ်ပုၤ

တၢ်ခၢၣ်သး

တၢ်ယၤထီၣ်တၢ်လၢအကြၢၤအဘၣ်ဃးဒီး လံာ်မိၢ်ပုၤတၢ်အုၣ်သးလၢ လီၤတၢ်လီၤဆဲး ဒ်ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်ဆိကမိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်, ဆၢတၢ် တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ် လၢတၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ်တၢ်ဆိကမိၣ်အကါဒိၣ်ကတၢၢ် သ့ၣ်တဖၣ် ဖဲ တီၤ-အပတီၢ် လံာ်မိၢ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ် လၢအဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ န့ၣ်လီၤ.

LA.1.RI.1 ယသ့တဲ တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤဒီး တၢ်ဂ့ၢ်လီၤတၢ် လီၤဆဲးလၢအရ့ၣ် သ့ၣ်တဖၣ်ဖဲ လံာ်မိၢ်ပုၤတခါလၢအဘၣ် ဃးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ အပူၤန့ၣ်လီၤ.

LA.1.RI.2 ယသ့ဟ့ၣ်ခိၣ်ဟ့ၣ်န့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်လီၤ တၢ်လီၤဆဲးသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဃးဒီးပုၤကညီ, တၢ်ဂ့ၢ်ကဲထီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်, မ့တမ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်လီၤတၢ်လီၤ ဆဲးသ့ၣ်တဖၣ် ဖဲလံာ်မိၢ်ပုၤဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ အပူၤ န့ၣ်လီၤ.

ပုၤကွဲးလံာ် အတၢ်စုသ့ၣ်ဘၣ်

တၢ်ယၤထီၣ်တၢ်လၢအကြၢၤအဘၣ်ဃးဒီး လံာ်မိၢ်ပုၤတၢ်အုၣ်သးလၢ လီၤတၢ်လီၤဆဲး ဒ်ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်ဆိကမိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်, ဆၢတၢ် တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ် လၢတၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆိကမိၣ်အကါဒိၣ်ကတၢၢ် သ့ၣ်တဖၣ် ဖဲ တီၤ-အပတီၢ် လံာ်မိၢ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ် လၢအဘၣ်ဃးဒီးလံာ်မိၢ်ပုၤ န့ၣ်လီၤ.

LA.1.RI.3 ယသ့တဲ တၢ်ဖဲတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢပုၤ ကွဲးလံာ်ဒီးပုၤလၢအတုတၢ်ဂီၤ ဖဲလံာ်မိၢ်ပုၤတခါဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအပူၤ န့ၣ်လီၤ.

LA.1.RI.4 ယသ့န့ၣ်ပၤဒီး သူ လံာ်အကုအခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သိး ကယု တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအရ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးသ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၤ ဒီး တၢ်ဆိကမိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်

တၢ်ယၤထီၣ်တၢ်လၢအကြၢၤအဘၣ်ဃး ဒီးလံာ်မိၢ်ပုၤတၢ်အုၣ်သး လၢလီၤတၢ်လီၤဆဲး ဒ်ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ ဆၢတၢ် တၢ်ဆိကမိၣ် သ့ၣ်တဖၣ်, ဆၢတၢ် တၢ်ပုၤ ကွဲးလံာ်အတၢ်တံၣ် မ့တမ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်ညါတၢ်ထီၣ်အကုအခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် တၢ်အဒိအတံၣ်ဒီးအခိၣ်ညါလၢတီၤအပတီၢ်လံာ် မိၢ်ပုၤလၢအဘၣ်ဃးဒီးလံာ်မိၢ်ပုၤ န့ၣ်လီၤ.

LA.1.RI.5 ယသ့တဲ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလံာ်မိၢ်ပုၤ ခံ မံၤ န့ၣ်အဒိသိးန့ၣ် ဒီး တၢ်ဒ်သိးန့ၣ် န့ၣ်လီၤ.

LA.1.RI.6 ယသ့တဲ ပုၤကွဲးလံာ် သးတၢ်တူၢ်ဘၣ်ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်တမ့ၢ်န့ၣ်လဲၣ် န့ၣ်လီၤ.

LA.1.RI.7 ပုၤဒိၣ်တုၢ်ခိၣ်ပုၤ အတၢ်မၤစၢၤအယီၤ,ယသ့ဒူးစဲဘူးယ တၢ်လဲၣ်ခိၣ်ပုၤ သ့ၣ်တဖၣ်ဒီး တၢ်လဲၣ်ခိၣ်ပုၤအဂၤ သ့ၣ်တဖၣ်အဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ လံာ်မိၢ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ် အပူၤ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဖဲလံာ်အဂ့ၢ် ဒီးလံာ်မိၢ်ပုၤ တၢ်အိၣ်သဘၣ်ဘၣ် အပတီၢ်

ဖဲလံာ်ဒီး သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၤ တၢ်အသဘၣ်သဘၣ်, တီၤ-အပတီၢ် လံာ်မိၢ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢအဘၣ်ဃးဒီးလံာ်မိၢ်ပုၤ လၢအအိၣ်သဘၣ်ဒီးအသ့ဂ့ၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ.

LA.1.RI.8 ပုၤဒိၣ်တုၢ်ခိၣ်ပုၤ အတၢ်မၤစၢၤ,ယသ့ဖဲဒီးန့ၣ်ပၤ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလံာ်မိၢ်ပုၤအကလုာ် လီၤဆီအါအါဂီၢ်ဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤန့ၢ်တၢ်ဒီး တၢ်သ့

သ့ၣ်တီၣ်ဒီး သ့ၣ်တၢ်ကတိၤ အဂ့ၢ်, တၢ်က့ၢ်ဘၣ်က့ၢ်သ့, ဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သီ-လီၤလီၤဆီဆီ တီၤ -အပတီၢ် ဝီၢ်ဩဒီး သ့ၣ်တၢ်လၢတၢ်ဖးလံာ်, တၢ်ကွဲးလံာ်, တၢ်ကတိၤ, ဒီးတၢ်ဒိကန့ၢ်န့ၢ်လီၤ.

- LA.1.V.1 ယသ့န့ၢ်လီၤ ဒီး သ့ၣ် ဝီၢ်ဩ လံာ်မံၤဖျါၣ်အသိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် န့ၢ်လီၤ.
- LA.1.V.1.a ယသ့ၣ်ဖျါၣ်တၢ်လၢလံာ်မံၤဖျါၣ် အသိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် န့ၢ်လီၤ.
- LA.1.V.1.b ယသ့ၣ်လံာ်မံၤဖျါၣ်တၢ်လၢလံာ်မံၤဖျါၣ် အသိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် န့ၢ်လီၤ.
- LA.1.V.1.c ယသ့ၣ်န့ၢ်ဖျါၣ်တၢ်လၢလံာ်မံၤဖျါၣ် အသိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီးအသိၣ်သ့ၣ်တၢ်အကူၢ်အဂီၢ်လီၤ ဆီသ့ၣ်တဖၣ် န့ၢ်လီၤ.
- LA.1.V.1.d ယသ့ၣ်သ့ၣ်လံာ်မံၤဖျါၣ် အသိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် န့ၢ်လီၤ.

တၢ်ကတိၤ လံာ်ကျိၤဒီးအသိၣ်သ့ၣ်

ဆဲးတၢ်တၢ် မုတမ့ၢ် မၤဖျါၣ်တၢ်အသိၣ်သ့ၣ်လၢပတၢ်သ့ၣ်ညါအီၤ ဒီး တၢ်အါမၤအါမ့ၢ် လံာ်မံၤဖျါၣ် သ့ၣ်တဖၣ် ဒီးလံာ်ကျိၤက့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢအသိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်, တၢ်ယုထၢလၢ အစၢ်ယံၢ်စၢ်ယံာ်လၢ တၢ်က့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ် အဂ့ၢ်န့ၢ်လီၤ.

- LA.1.V.2 ယသ့ၣ်တၢ်ပုၤကွဲးတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်တၢ်ယုထၢအိၣ်ဒ်လံာ်တၢ်သ့ၣ်လံာ်မံၤဖျါၣ်လီၤဆီသ့ၣ်တဖၣ် ဖဲလံာ်သ့ၣ်တဖၣ်အပုၤဒ်အသိၣ်သ့ၣ်ကွဲးအီၤ န့ၢ်လီၤ.
- LA.1.V.2.a ယသ့ၣ်ကျိၤလီၤ လံာ်မံၤဖျါၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီး လံာ်ကျိၤက့ၢ် သ့ၣ်တဖၣ် ဆုၣ်က့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢကမၤစၢၤယုထၢသ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢၢ် အါထီၣ်အဂီၢ်န့ၢ်လီၤ.
- LA.1.V.2.b ယသ့ၣ်သ့ၣ်ညါ လံာ်မံၤဖျါၣ် သ့ၣ်တဖၣ်အသိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၢ်လီၤ.
- LA.1.V.2.c ယသ့ၣ် သ့ၣ်ကွဲးဒီးစးဆၢတၢ်သိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ယးဒီးလံာ်မံၤဖျါၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီးလံာ်ကျိၤက့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢက့ၢ်သ့ၣ်ညါ အသိၣ်သ့ၣ်အသိၣ်သ့ၣ်အဂီၢ် န့ၢ်လီၤ.
- LA.1.V.2.d ယသ့ၣ်တၢ်လံာ်မံၤဖျါၣ်အလီၤဆီသ့ၣ်တဖၣ်အဘၣ်စၢၤလၢအိၣ်ဒ် ဒီးအသိၣ်သ့ၣ်လံာ်ကျိၤက့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ် န့ၢ်လီၤ.

တၢ်ကွဲးလံာ်

တၢ်ကွဲးလံာ် တၢ်အဂီၢ်ဒိၣ်ထံးသ့ၣ်တဖၣ်

သ့ၣ် စုလီၢ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်တဖၣ် လၢဆဲးကျိၤတၢ်ဆိကမိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ န့ၢ်လီၤ.

- LA.1.FW.1 ယသ့ၣ်မၤ ယတၢ်ကွဲးကဆဲးကဆီ အယံၤ ပုၤအဂၤသ့ၣ်တဖၣ် ကသ့ၣ်အီၤ ညီညီ န့ၢ်လီၤ.
- LA.1.FW.1.a ယသ့ၣ် စးကွဲးလံာ်မံၤဖျါၣ်အိၣ်ဒ် ဒီး အဆဲး သ့ၣ်တဖၣ်ခဲလၢဂံၢ် လဲလဲဒီး ဘၣ်ဘၣ် န့ၢ်လီၤ.
- LA.1.FW.1.b ယသ့ၣ်သ့ၣ်လၢ ယသ့ၣ်ညါဘၣ်ယးလံာ်မံၤဖျါၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီး အသိၣ်သ့ၣ်အကလုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢကမၤကဒီးလံာ်မံၤဖျါၣ်အသိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဂ့ၤဂ့ၤ ဘၣ်ဘၣ်န့ၢ်လီၤ.
- LA.1.FW.1.c ယသ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်လံာ်မံၤဖျါၣ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢလံာ်မံၤဖျါၣ် အဘၣ်စၢၤန့ၢ်လီၤ.
- LA.1.FW.2 ယသ့ၣ်န့ၢ်ဟ့ၣ် လံာ်မံၤဖျါၣ်တၢ်ကလုၢ်တခါ ဒီး ကွဲးလံာ်မံၤဖျါၣ် လၢအဘၣ်သ့ၣ်န့ၢ်လီၤ.
- LA.1.FW.2.a ယသ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်လၢယသ့ၣ်ညါ ဘၣ်ယးလံာ်မံၤဖျါၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီး တၢ်ကလုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢ ကဒီးလံာ်မံၤဖျါၣ် သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၢ်လီၤ.
- LA.1.FW.2.b ယသ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်လၢယသ့ၣ်ညါ ဘၣ်ယးလံာ်မံၤဖျါၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီး လံာ်မံၤဖျါၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢတၢ်သိၣ်အဒုတအိၣ်လၢကဒီးလံာ်မံၤဖျါၣ်သ့ၣ်တဖၣ် အဂီၢ်န့ၢ်လီၤ.

တၢ်မၤထီၣ်တၢ်ကွဲးလံာ်

သ့ၣ် တၢ်ကွဲးလံာ်အဘျီၣ် တၢ်အကျိၤအကျဲၤ လၢကထုးထီၣ်လံာ် ပျီၤပျီၤဆုၣ် ဒီး တၢ်ကွဲးလံာ်အစဲးဘျီၣ်ဘၣ်လၢ တၢ်သိၣ်တၢ်သီ, ပုၤကမၤပျါၢ်, ဒီး/မုတမ့ၢ်လံာ်ကျိၤက့ၢ် န့ၢ်လီၤ.

- LA.1.W.1 ယသ့ၣ်ကွဲးလံာ်ပုၤပုၤ လၢလံာ်ကျိၤပုၤ သ့ၣ်တဖၣ်ဒီးလံာ်အဆၢသ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ.
- LA.1.W.1.a ယသ့ၣ်ကွဲးလံာ်မံၤဖျါၣ်ဒိၣ်လၢနီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီးသ့ၣ်လံာ်မံၤဖျါၣ်အိၣ်ဒ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢမုၢ်န့ၢ်မုၢ် သီသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် န့ၢ်လီၤ.ယသ့ၣ်လံာ်မံၤဖျါၣ်အိၣ်ဒ်သ့ၣ်တဖၣ် ဖဲ ယကွဲးပုၤအမံၤသ့ၣ်တဖၣ်အခါ န့ၢ်လီၤ.
- LA.1.W.1.b ယသ့ၣ်သ့ၣ်လံာ်ပုၤအဘၣ်ဖဲ လံာ်ကျိၤပုၤအကတၢ် န့ၢ်လီၤ. ယသ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်(ကီၢ်မံၤ) ဖဲယကွဲးမုၢ်န့ၢ်မုၢ်သီအခါ န့ၢ်လီၤ.
- LA.1.W.1.c ယသ့ၣ်သ့ၣ်လံာ်ပုၤအဘၣ်ဖဲ နီၣ်ခါစးသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးဝီၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ. ယသ့ၣ်သ့ၣ်ကမၤလၢအံၤဖျါၣ်ထီၣ် သ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ.
- LA.1.W.1.d ယသ့ၣ်သ့ၣ်လံာ်ပုၤအဘၣ်ဖဲ နီၣ်ခါစးသ့ၣ်တဖၣ်ဒီး နီၣ်ခါစးသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးအိၣ်ဒ်နီၣ်ခါစးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ.
- LA.1.W.1.e ယသ့ၣ်သ့ၣ်ဝီၤသ့ၣ်တဖၣ် လၢတၢ်နီၣ်ကျဲၤအဘၣ် ဒ်အကတၢ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢအလဲပုၤက့ၢ်, ခါခါအံၤ, ဒီးခါဆူညါန့ၢ်လီၤ.
- LA.1.W.2 ယသ့ၣ်ကွဲးလၢ တၢ်အဂီၢ်အကျိၤ အါအါဂီၢ်ဂီၢ် အဂီၢ်ဒီး ပုၤလၢအလီၤဆီ အဂီၢ်န့ၢ်လီၤ.
- LA.1.W.2.a ယသ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်တဖၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီး လံာ်အဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢကမၤစၢၤ ယတၢ်ကွဲးလံာ်တၢ်တၢ်ကျိၤ န့ၢ်လီၤ.
- LA.1.W.2.b ယသ့ၣ် ဆီတလဲ ယတၢ်ကွဲးလံာ် ဖဲလံာ်မံၤဖျါၣ်သ့ၣ်တဖၣ် မုၢ်ထီၣ်ဒီး ကီၢ်အါထီၣ်အခါန့ၢ်လီၤ.
- LA.1.W.2.c ယသ့ၣ်မၤ ယတၢ်ကွဲးလံာ် ဂံၤထီၣ် ခီဖျါၣ်ဒီးန့ၢ် တၢ်မၤစၢၤလၢပုၤအဂၤသ့ၣ်တဖၣ်အယံၤ န့ၢ်လီၤ.
- LA.1.W.2.d ယသ့ၣ် ဖး ဒီး သ့ၣ် အကလုၢ်လီၤဆီ သ့ၣ်တဖၣ်လၢ တၢ်ဖဲကွဲးဒီး ဒးကွဲးတၢ်လံာ်မံၤဖျါၣ်ပုၤ န့ၢ်လီၤ.
- LA.1.W.2.e ယသ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ဖဲကွဲး ဒီး ဒးကွဲးတၢ်တၢ်ပီၤတၢ်လီၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သီး ကမၤဂံၤထီၣ် ယတၢ်မၤ, ထဲတၢ်ဂၤ မုတမ့ၢ် ဃုာ်ဒီး ပုၤတၢ်သးကွဲးသ့ၣ်တဖၣ် န့ၢ်လီၤ.

တၢ်ကွဲးလံာ် အကျိၤအကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ်

ကွဲးလံာ် ဒီးတၢ်အကျိၤအကျဲၤ အကလုၢ်ကလုာ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢအိၣ်ဒ်ဒီးတၢ်ပညိၣ်အကလုာ်ကလုာ်ဒီး ကမၤပျါၢ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢတၢ်လီၢ်ကိးတီၤဒဲးန့ၢ်လီၤ.

- LA.1.W.3 ပုၤဒိၣ်တၢ်ခိၣ်ပုၤအတၢ်မၤစၢၤအယံၤ, ယသ့ၣ်ကွဲး တၢ်တမုၢ်န့ၢ် သ့ၣ်တဖၣ်လၢ က့ၤတဲသ့ ခံမံၤ မုတမ့ၢ် အါန့ၢ်ဒ် တၢ်အမူးသ့ၣ်တဖၣ် လၢတၢ်ရဲၣ်လီၤ အသိးန့ၢ်လီၤ.
- LA.1.W.3.a ယသ့ၣ်ဟ့ၣ် တၢ်ဂ့ၢ်လီၤတၢ်လီၤ ဆဲးအကျိၤဒိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဖဲ ယတၢ်ကွဲးလံာ် အပူၤန့ၢ်လီၤ.
- LA.1.W.3.b ယသ့ၣ် သ့ၣ် လံာ်မံၤဖျါၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီး လံာ်ကျိၤက့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢအမၤစၢၤယု ထဲတၢ်ကွဲး ဘၣ်ယး တၢ်ဂ့ၢ်ကဲထီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢ ရဲၣ်လီၤအသိးန့ၢ်လီၤ.
- LA.1.W.3.c ယသ့ၣ်ကွဲး တၢ်တမုၢ်န့ၢ်အကတၢ် န့ၢ်လီၤ.
- LA.1.W.4 ပုၤဒိၣ်တၢ်ခိၣ်ပုၤအတၢ်မၤစၢၤအယံၤ, ယသ့ၣ်ဟ့ၣ်ခီဟ့ၣ်နီၤယတၢ်ဆိကမိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ယးဒီး တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီ တခါမုတမ့ၢ် လံာ်မံၤပုၤ န့ၢ်လီၤ.
- LA.1.W.4.a ယသ့ၣ်ဒးသ့ၣ်ညါ ပုၤကလုၢ် တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီ မုတမ့ၢ် လံာ်မံၤပုၤတခါန့ၢ်လီၤ.
- LA.1.W.4.b ယသ့ၣ်ကွဲး ယတၢ်ထံၣ်ဆိကမိၣ် ဘၣ်ယးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီတခါ မုတမ့ၢ်တဲန့ၢ်ပၢၢ် ယတၢ်ဆိကမိၣ်န့ၢ်လီၤ.
- LA.1.W.4.c ယသ့ၣ်ကွဲးတၢ်အကတၢ် န့ၢ်လီၤ.
- LA.1.W.5 ပုၤဒိၣ်တၢ်ခိၣ်ပုၤ အတၢ်မၤစၢၤအယံၤ, ယသ့ၣ်ကွဲးလံာ် ဘၣ်ယးဒီး တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီတခါလၢသ့ၣ်တဖၣ်လၢ န့ၢ်လီၤ.
- LA.1.W.5.a ယသ့ၣ် ဒးသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီ န့ၢ်လီၤ.
- LA.1.W.5.b ယသ့ၣ် မၤကဲထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီတခါလၢ အသ့ၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ဂ့ၢ်လၢအမုၢ်အတီသ့ၣ်တဖၣ်ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီတခါလၢ န့ၢ်လီၤ.
- LA.1.W.5.c ယသ့ၣ်သ့ၣ် လံာ်မံၤဖျါၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီးလံာ်ကျိၤက့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢ အဘၣ်ထွဲလီၤသး ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီ န့ၢ်လီၤ.
- LA.1.W.5.d ယသ့ၣ်ကတိၤဘၣ်ယးဒီးတၢ်ကတိၤအဂ့ၢ် န့ၢ်လီၤ.
- LA.1.W.6 ပုၤဒိၣ်တၢ်ခိၣ်ပုၤ အတၢ်မၤစၢၤအယံၤ, ယသ့ၣ်ဟ့ၣ်ယတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢလံာ်တဘျီၣ်ဒ်သီးကစံးဆၢ တၢ်သံကွၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ.
- LA.1.W.6.a ယသ့ၣ်ကတိၤ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ လၢလံာ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢအဟ့ၣ်ယၤန့ၢ်လီၤ.
- LA.1.W.6.b ယသ့ၣ် လံာ်မံၤဖျါၣ်ဒီးကွဲးတၢ် တၢ်ပီၤတၢ်လီၤသ့ၣ်တဖၣ်ဒ်သီးကကွၢ်ယတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ လၢကစံးဆၢတၢ်သံကွၢ်သ့ၣ်တဖၣ် န့ၢ်လီၤ.
- LA.1.W.6.c ယသ့ၣ် ရဲၣ်ကျိၤလီၤဒ်အကလုၢ်ဒ်ဝဲ လၢ တၢ်အံၤသးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ ဆုၣ်တၢ်အကလုၢ်သ့ၣ်တဖၣ် န့ၢ်လီၤ.
- LA.1.W.6.d ယသ့ၣ် လံာ်မံၤပုၤ ဒီးဒးကွဲးတၢ်တၢ်ပီၤတၢ်လီၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သီးကမၤထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ လၢကစံးဆၢတၢ်သံကွၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ.
- LA.1.W.6.e ယသ့ၣ် ဂံၤထီၣ်သး တၢ်ဟ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဖဲ မၤတၢ်မၤဒီးဒးကွဲးတၢ်တၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤအဂၤ သ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ.

တၢ်ကတိၤဒီး တၢ်ဒိကန့ၢ်

တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢၢ် ဒီး တၢ်မၤယုၢ်မၤသကိးတၢ်

ဆဲးကျိး ထံထံဆဲးဆဲး ဒီး အကြးအဘၣ် ဖၢ တၢ်မၤယုၢ်မၤသကိး တၢ်ဟူးတၢ်ဂၢၤသ့ၣ်တဖၣ် လၢတၢ်မၤအကလုာ်ကလုာ်သ့ၣ်တဖၣ်, တၢ်ပညိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်, ဒီးကမျၢၢ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢဟံၣ်ဖျါတၢ်ဆိကမိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်, ဟ့ၣ်ဒိဟ့ၣ်နီၤ တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢၢ်, ဒီးမၤကဲထီၣ်တၢ်န့ၢ်ပၢၢ် အသီသ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ.

- LA.1.SL.1 ယသ့ၣ်မၤသကိးတၢ်ဒီး တၢ်သကိးသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးပုၤ ဒိၣ်တၢ်ခိၣ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ် လၢကတိၤသကိးဘၣ်ဃး တၢ်တ -တီၤတၢ်ဂၢၢ်ခိၣ်တီၤ သ့ၣ်တဖၣ်ဒီးလံာ်မိၢ်ပျၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ.
- LA.1.SL.1.a ယသ့ၣ်သံက့ၢ်တၢ်သံက့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဖဲ တၢ်ကတိၤသကိး တၢ်အခါဒိသးကမၤစၢၤယၤလၢယကန့ၢ်ပၢၢ်တၢ်ဟ့ၣ်ဒိဟ့ၣ်နီၤ န့ၢ်လီၤ.
- LA.1.SL.1.b ယသ့ၣ်သ့ တၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျိးသ့ဖဲသ့မၤအဂ့ၤ သ့ၣ်တဖၣ် ဖဲ ယကတိၤတၢ် ဒီး ယဒိကန့ၢ်တၢ် အခါန့ၢ်လီၤ.
- LA.1.SL.1.c ယသ့ၣ်တၢ်ယုၢ်ယီၣ်ဟံၣ်လၢ တၢ်ကတိၤပုၤအဂ့ၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒီး ဒိကန့ၢ် အသဲသ့ၣ်အတၢ်ဆိကမိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် န့ၢ်လီၤ.
- LA.1.SL.1.d ယသ့ၣ် ဒိကန့ၢ် ဖျါန့ၢ်ဆါဆါ လၢပုၤအဂ့ၤသ့ၣ်တဖၣ် န့ၢ်လီၤ.
- LA.1.SL.1.e ယသ့ၣ်ဟံၣ်ထွဲတၢ်ဒီး ခဲ-ခါ လၢတၢ်န့ၢ်ကျဲသ့ၣ်တဖၣ် န့ၢ်လီၤ.

တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ် လၢတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢၢ်ဒီး တၢ်ဆိကမိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်

ဟံၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ, တၢ်ကွၢ်ယုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်, ဒီးတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ ကမျၢၢ်ဖဲ တၢ်ကရၢကရီ, တၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်,ဒီးတၢ်အလုာ်အလုာ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢ အကြး ဒီး တၢ်သိၣ်တၢ်သီ, ကမျၢၢ်, ဒီး/မ့တမ့ၢ်လံာ်ကျိၤက့ၢ် န့ၢ်လီၤ.

- LA.1.SL.2 ယသ့ၣ်ကတိၤ တၢ်တၢ်မၤန့ၢ်တခါလၢတၢ်ဂၢၢ်လၢအမ့ၢ်အတီၤ သ့ၣ်တဖၣ်ဒီးတၢ်ဂၢၢ်ခဲလၢခဲဆ့သ့ၣ်တဖၣ် န့ၢ်လီၤ.
- LA.1.SL.2.a ယသ့ၣ်တၢ် ဖျါဖျါဖျါ ဖဲတၢ်အိၣ်အသးအါအါဂီၢ်ဂီၢ်, ဟံၣ်ဃာ်ဝဲ တၢ်ဟ့ၣ်ဒိဟ့ၣ်နီၤ ယတၢ်ဆိကမိၣ် သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဃးဒီး လံာ်မိၢ်ပျၢ်န့ၢ်လီၤ.
- LA.1.SL.2.b ယသ့ၣ်တၢ်န့ၢ်ပၢၢ် ယတၢ်ဆိကမိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဆူပုၤအဂ့ၤသ့ၣ်တဖၣ် န့ၢ်လီၤ.
- LA.1.SL.2.c ပုၤဒိၣ်တၢ်ခိၣ်ပုၤ အတၢ်မၤစၢၤအယံၤ,ယသ့ၣ်တၢ်ဘၣ်မၤန့ၢ်အယံၤ တၢ်ဂၢၢ်တၢ်ကျိၤအံၤဟ့ၣ်ဒိဟ့ၣ်နီၤလဲၣ်န့ၢ်လီၤ.
- LA.1.SL.2.d ယသ့ၣ်တၢ် လံာ်မိၢ်ပျၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ် အကဲထီၣ်တၢ်မၤစၢၤ မ့တမ့ၢ်အကဲထီၣ်တၢ်ဘၣ်ဒိ ဒိလုာ်ဒီးဘၣ်မၤန့ၢ်အယံၤလဲၣ်န့ၢ်လီၤ.
- LA.1.SL.2.e ယသ့ၣ်သ့ တၢ်ဂၢၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒိသး ကမၤဂ့ၢ်ထီၣ် ယတၢ်ဟ့ၣ်ဒိဟ့ၣ်နီၤ တၢ်ဂ့ၢ်လၢအမ့ၢ်အတီၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒီး တၢ်ဂၢၢ်ခဲလၢခဲဆ့သ့ၣ်တဖၣ် န့ၢ်လီၤ.

တၢ်ဖးလံာ် အဂံၢ်ဒိၣ်ထံးသ့ၣ်တဖၣ်

လံာ်ထုးထီၣ် တၢ်ထံၣ်ဆိကမိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်

ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ကရၢကရိ အတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢၢ် ဒီးလံာ်ထုးထီၣ် တၢ်ဂံၢ်အဒိၣ်ထံးသ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

- LA.2.F.1 ယသ့ဟ်ဖျါထီၣ် တၢ်လၢယသ့ၣ်ညါ ဘၣ်ဃးလံာ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီးတၢ်ဖးလံာ်န့ၣ်လီၤ.
- LA.2.F.1.a ယသ့တဲ ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်အကွၢ်အဂီၤသ့ၣ်တဖၣ် လၢ လံာ်အဆၢ တခါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ထံၣ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢၢ် ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ကတိၤ တၢ်ကလုၢ်

ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ကတိၤတၢ်ကလုၢ် အတၢ်ထံၣ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢၢ် ဒီးဖျါ တၢ်ကတိၤ တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

- LA.2.F.2 ယသ့ဖးလံာ်မံၤဖျါသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးဖျါတၢ်သူလၢယသ့ၣ် ညါတၢ်ဘၣ်ဃးဒီး လံာ်မံၤဖျါသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးတၢ်ကလုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- LA.2.F.2.a ယသ့မၤ ဟ်ထံၣ်နီၤဖးလံာ်မံၤဖျါအဖျါ သ့ၣ်တဖၣ်ဒီးကတိၤ တၢ်ကလုၢ်တခါစ့ၣ်စ့ၣ် လၢတၢ်ဝဲနီၤကစၢ်ဒ်န့ၣ်လီၤ. ယသ့ဟ်လီၤ တၢ်ကလုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်တပူၤဃီလၢ ကဘၣ်ကတိၤထီၣ်တၢ်ကတိၤအဖျါ သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- LA.2.F.2.b ယသ့မၤ လံာ်မံၤဖျါတခါ ဒီးဖျါ တၢ်ကလုၢ်တၢ်ဆီတလဲ န့ၣ်လီၤ.
- LA.2.F.2.c ယသ့တြၢၣ် ကွၢ်တၢ်လၢဖးထီၣ်ဒီး အကတၢ် တၢ်ကလုၢ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢလံာ်မံၤဖျါသ့ၣ်တဖၣ်အပူၤ ဟ်ဃုာ်ဒီး လံာ်မံၤဖျါသ့ၣ်တဖၣ်လၢ ကျဲၣ်ကျီတၢ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကလုၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီး လံာ်မံၤဖျါ တၢ်ဟ်ထံၣ်နီၤဖး

ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ကတိၤအသိၣ်ဒီးလံာ်မံၤဖျါ တၢ်ဟ်ထံၣ်နီၤဖး ဒီးသ့အီၤတၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်ညါန့ၣ်ဒ်တၢ်သ့ဖဲဒီးသ့မၤသ့ၣ်တဖၣ် လၢလံာ်မံၤဖျါ သ့ၣ်တဖၣ်လၢ

ဟ်ဆိၣ်လီၤဖးဒီးအဂၤ ဒီး လံာ်တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤလၢအမၤ ဘၣ်ထွဲန့ၣ်လီၤ.

- LA.2.F.3 ယသ့သူ တၢ်လၢယသ့ၣ်ညါ ဘၣ်ဃးလံာ်မံၤဖျါသ့ၣ်တဖၣ် လၢကဖးလံာ်ဒီး ကကွဲးလံာ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.
- LA.2.F.3.a ယသ့ဟ်ဖျါတၢ်လၢ ယသ့ညါလံာ်မံၤဖျါသ့ၣ်တဖၣ်ဒီး တၢ်အကူအညီသ့ၣ်တဖၣ် ဟ်ဖျါဃုာ်တပူၤဃီ န့ၣ်လီၤ.
- LA.2.F.3.b ယသ့ ဖးလံာ်မံၤဖျါအထီၣ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢ တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤ အကလုၢ်အထီၣ်သ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.
- LA.2.F.3.c ယသ့ဖးတၢ်အထီၣ်ဒီးတၢ်ကတၢ်လၢ တၢ်ကတိၤအသိၣ်လံာ်မံၤဖျါသ့ၣ်တဖၣ်ဒီး လံာ်မိၢ်ပုၤလၢတၢ်သိၣ်အဒတအိၣ်-le န့ၣ်လီၤ.
- LA.2.F.3.d ယသ့ ဖးလံာ်မံၤဖျါသ့ၣ်တဖၣ် လၢ ကမ့ၢ်တၢ်အဂီၢ်ဒိၣ်ထံး ဒီး တၢ်ကတိၤဖျါဟ်ထီၣ်ထီၣ်အသးလၢအလီၢ်ခိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- LA.2.F.3.e ယသ့ဖးလံာ်မံၤဖျါသ့ၣ်တဖၣ် လၢတၢ်ဘၣ်ဘၣ်လံာ်မံၤဖျါတၢ်ဟ်ဖျါသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ယသ့ဖးလံာ်သိၣ်ဒိၣ်လၢခဲ -တၢ်လံာ်မိၢ်ပုၤအကလုၢ်ကလုၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဘျုးဘျုးဘၣ်ဘၣ်ဒီးဃုာ်ဒီးတၢ်တဖျါထီၣ် န့ၣ်လီၤ.

သ့ၣ်တဖၣ်သ့ၣ်

ဖး တီၤ-အပတီၢ် လံာ်တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤ သ့ၣ်တဖၣ်လၢတၢ်လီၤ တၢ်လီၤဆဲးလၢ လၢပုၤ ဒီးတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်သ့ၣ်, လၢကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်န့ၢ်ပၢၢ်ကျိန်အတၢ်သိၣ်လိ န့ၣ်လီၤ.

- LA.2.F.4 ယသ့ဖး ဘျုးဘျုးဒီးဘၣ်ဘၣ်, အဃိတၢ်ကလုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဒ်သိးလၢယကတိၤ တၢ်န့ၣ်လီၤ.
- LA.2.F.4.a ယသ့ဖးလံာ် ကလုၢ်ဒိၣ်ဒိၣ် လၢ ခဲ-တီၤလံာ်မိၢ်ပုၤ လၢအဘၣ်ဃးဒီးလံာ်မံၤဖျါလၢလဲၤသ့ၣ်တဖၣ် အကလုၢ်ကလုၢ် ဘျုးဘျုး ဘၣ်ဘၣ် ဒီးဃုာ်ဒီးတၢ်တဖျါထီၣ်န့ၣ်လီၤ.
- LA.2.F.4.b ယသ့ ဖး ခဲ-တီၤ လံာ်မံၤဖျါသ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဖးလံာ်လၢတၢ်ကွဲးပတီၢ်မ့ၢ်ဒီး ထါ

တၢ်ဆိကမိၣ်တၢ်ဂ့ၢ် အကီၤဒိၣ်ကတၢ် ဒီးတၢ်ဂ့ၢ် လီၤတၢ်လီၤဆဲး

တၢ်ယၢထီၣ် တၢ်လၢအကြးအဘၣ်ဃးဒီး လံာ်မိၢ်ပုၤတၢ်အုၣ်သးလၢ လီၤတၢ်လီၤဆဲး ဒ်ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်ဆိကမိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်, ဆၢတၢ် တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ် လၢတၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆိကမိၣ်အကီၤဒိၣ်ကတၢ် သ့ၣ်တဖၣ် ဖဲ တီၤ-အပတီၢ် လံာ်မိၢ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ် လၢအဘၣ်ဃးဒီးလံာ်မံၤဖျါလဲၤနီၤ န့ၣ်လီၤ.

- LA.2.RP.1 ယသ့ က့ၤတဲတၢ်တဲမုၢ်န့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီး တဲန့ၢ်ပၢၢ်တၢ်မၤလီၤအကီၤဒိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အပူၤ န့ၣ်လီၤ.
- LA.2.RP.2 ယသ့ဟ်ဖျါထီၣ် ပုၤဂဲၤဒိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ် မၤဘၣ်ထွဲလီၤသးပုၤတဂၤဘၣ်တဂၤဖဲတၢ်တဲမုၢ်န့ၣ် အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ပုၤကွဲးလံာ် အတၢ်စုသ့ၣ်ဘၣ်

တၢ်ယၢထီၣ် တၢ်လၢအကြးအဘၣ်ဃးဒီး တၢ်အုၣ်သးလၢလီၤတၢ်လီၤဆဲးဒ်ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်ဆိကမိၣ် သ့ၣ်တဖၣ်, ဆၢတၢ် တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ် ဒီးတၢ်ဘၣ်ထွဲမိၢ်ဆၢလီၢ်အသး

လၢပုၤတဂၤစ့ၣ်စ့ၣ်,တၢ်ဆိကမိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်,ဒီးအပူၤသ့ၣ်တဖၣ် လၢတီၤ- အပတီၢ် လံာ်မိၢ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢ အဘၣ်ဃးဒီးလံာ်မံၤဖျါလဲၤနီၤ န့ၣ်လီၤ.

- LA.2.RP.3 ယသ့ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်တဲမုၢ်န့ၣ် အပူၤလၢဖးဖျါထီၣ်တၢ်ဂီၤဒီးတဲန့ၢ်ပၢၢ် ယသ့ညါဒိၣ်လဲၣ် န့ၣ်လီၤ.
- LA.2.RP.4 ယသ့ဟ်ဖျါထီၣ်ဒ်သိးတၢ်တဲမုၢ်န့ၣ်အတၢ်ကွဲးဒိၣ်လဲၣ်,ဟ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်ကီၤန့ၣ်ယုမၤန့ၣ်တၢ်အစၢၤဒိၣ်လဲၣ် န့ၣ်လီၤ. ယသ့ဟ့ၣ်ခိၣ်ဟ့ၣ်နီၤ တၢ်အရဲဒိၣ်အကူအစီ သ့ၣ်တဖၣ် လၢတၢ်တဲမုၢ်န့ၣ်အတၢ်စးထီၣ်ဒီး အကတၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢၢ် ဒီး တၢ်ဆိကမိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်

တၢ်ယၢ ထီၣ်တၢ်လၢအကြးအဘၣ်ဃး ဒီးလံာ်မိၢ်ပုၤတၢ်အုၣ်သး လၢလီၤတၢ်လီၤဆဲး ဒ်ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ဆိကမိၣ် သ့ၣ်တဖၣ်,ဆဲတၢ်တၢ်ပုၤ ကွဲးလံာ်အတၢ်တံၣ် မ့တမ့ၢ်တၢ်သူလၢတၢ်ထံၣ်အကွၢ်အဂီၤသ့ၣ်တဖၣ် တၢ်အဒိအတံၣ်ဒီးအစီပညီလၢတီၤအပတီၢ်လံာ် မိၢ်ပုၤလၢအဘၣ်ဃးဒီးလံာ်မံၤဖျါလဲၤနီၤ န့ၣ်လီၤ.

- LA.2.RP.5 ယသ့တဲန့ၢ်ပၢၢ် တၢ်လၢ အတၢ်ဒ်သိး မ့တမ့ၢ် တၢ်လီၤဆီ ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်တဲမုၢ်န့ၣ်ဒ်သိးသိး အကွဲးဘၣ်လၢ ပုၤကွဲးလံာ်ဖိလီၤဆီသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ယသ့တဲန့ၢ်ပၢၢ် တၢ်လၢ အတၢ်ဒ်သိး မ့တမ့ၢ်တၢ်လီၤဆီ ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်တဲမုၢ်န့ၣ်ဒ်သိးသိး လၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢ လီၤဆီသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- LA.2.RP.6 ယသ့သဲကွၢ်ဒီးစးဆၢ တၢ်သဲကွၢ်အကလုၢ်လီၤဆီ သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်တဲမုၢ်န့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢ ယဖးအီၤန့ၣ်လီၤ.
- LA.2.RP.7 ယသ့ထီၣ်သဲကွၢ် လံာ်မိၢ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ် လၢအဘၣ်ဃးဒီး လံာ်မံၤဖျါလဲၤနီၤ ဒ်သိး ကန့ၢ်ပၢၢ် ပုၤ ဒီး တၢ်ဆဲးတၢ်လၢသ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဖးလံာ်အဂ့ၢ် ဒီးလံာ်မိၢ်ပုၤ တၢ်ဆိၣ်သ့ၣ်ဘၣ် အပတီၢ်

ဖးလံာ်ဒီး သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢၢ် တၢ်အသဘၣ်သ့ၣ်, တီၤ-အပတီၢ် လံာ်မိၢ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢအဘၣ်ဃးဒီးလံာ်မံၤဖျါလဲၤနီၤ

လၢအအိၣ်သ့ၣ်ဒီးအသ့ၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ.

- LA.2.RP.8 ယသ့ဖးလံာ်ဒီး န့ၢ်ပၢၢ်တၢ် ခဲ-တီၤ လံာ်မိၢ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

တမ်းလံာ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤမိၢ်ပုၤ

တၢ်ဆိကမိၣ်တၢ်ဂ့ၢ် အကါဒိၣ်ကတၢၢ် ဒီးတၢ်ဂ့ၢ် လီၤတၢ်လီၤဆဲး

တၢ်ယၤထီၣ် တၢ်လၢအကြၢးအဘၣ်ဃးဒီး လံာ်မိၢ်ပုၤတၢ်အုၣ်သးလၢ လီၤတၢ်လီၤဆဲး ဒ်ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်ဆိကမိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်, ဆၢတၢ် တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်တီၣ် လၢတၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ်တၢ်ဆိကမိၣ်အကါဒိၣ်ကတၢၢ် သ့ၣ်တဖၣ် ဖဲ တီၤ-အပတီၢ် လံာ်မိၢ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ် လၢအဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ န့ၣ်လီၤ.

- LA.2.RI.1 ယသ့ဒူးန့ၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ဆိကမိၣ်အမိၢ်ပုၤ ဒီးတၢ်စံးဆၢတၢ်ဂ့ၢ်ခဲလၢာ်သ့ၣ်တဖၣ် ဖဲ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလံာ်မိၢ်ပုၤအပူၤ လၢအအိၣ်ဒီး အဲၤန့ၢ်ဒ်လံာ်အဆၢတၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.
- LA.2.RI.2 ယသ့တဲန့ၢ်ပၢၢ်တၢ်လၢ ပုၤကညီ, တၢ်ဆိကမိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်, တၢ်စိၣ်စိၣ်တဲတဲတၢ်ဂ့ၢ် သ့ၣ်တဖၣ်, မ့တမ့ၢ်ခိၣ်ခါ သ့ၣ်တဖၣ် ဖဲ တၢ်အကျိၤအကျဲ န့ၣ် အတၢ်ဒုးစဲးဘူး တခါဘၣ်တခါ ဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤကွဲးလံာ် အတၢ်စုသ့ၣ်ဘၣ်

တၢ်ယၤထီၣ် တၢ်လၢအကြၢးအဘၣ်ဃးဒီး လံာ်မိၢ်ပုၤတၢ်အုၣ်သးလၢ လီၤတၢ်လီၤဆဲး ဒ်ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်ဆိကမိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်, ဆၢတၢ် တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်တီၣ် လၢတၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆိကမိၣ်အကါဒိၣ်ကတၢၢ် သ့ၣ်တဖၣ် ဖဲ တီၤ-အပတီၢ် လံာ်မိၢ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ် လၢအဘၣ်ဃးဒီးလံာ်မိၢ်ပုၤ န့ၣ်လီၤ.

- LA.2.RI.3 ယသ့တဲ ပုၤကွဲးလံာ်ဖဲအတၢ်ပညိၣ်အမိၢ်ပုၤ ဖဲ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ လံာ်မိၢ်ပုၤ အပူၤန့ၣ်လီၤ.
- LA.2.RI.4 ယသ့သ့ လံာ်မိၢ်ပုၤအက့ၢ်အဂီၤ သ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သိးကမၤစၢၤ လၢ ယကန့ၢ်ပၢၢ် လံာ်မိၢ်ပုၤ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢၢ် ဒီး တၢ်ဆိကမိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်

တၢ်ယၤထီၣ် တၢ်လၢအကြၢးအဘၣ်ဃးဒီး လံာ်မိၢ်ပုၤတၢ်အုၣ်သး လၢလီၤတၢ်လီၤဆဲး ဒ်ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ဆိကမိၣ် သ့ၣ်တဖၣ်, ဆၢတၢ် တၢ်ပုၤ ကွဲးလံာ်အတၢ်တံၣ် မ့တမ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်လၢတၢ်ထံၣ်အက့ၢ်အဂီၤသ့ၣ်တဖၣ် တၢ်အဒိအတံၣ်ဒီးအဒိပညိၣ်လၢတီၤအပတီၢ်လံာ် မိၢ်ပုၤလၢအဘၣ်ဃးဒီးလံာ်မိၢ်ပုၤ န့ၣ်လီၤ.

- LA.2.RI.5 ယသ့တဲ တၢ်အရ့ဒိၣ်ကတၢၢ် တၢ်ဆိကမိၣ် ခံခါ ဒ်အဟံၤဖျါထီၣ် လၢ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလံာ်မိၢ်ပုၤ ခံမံၤ သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် အတၢ်ဒ်သိး ဒီး အတၢ်လီၤဆီ ဒ်လဲၣ် န့ၣ်လီၤ.
- LA.2.RI.6 ယသ့ တဲန့ၢ်ပၢၢ် ပုၤကွဲးလံာ်တၢ်လၢ အတၢ်ထံၣ်ဆိ ကမိၣ် ခိၣ်ဖျါ တၢ်အုၣ်သး လၢ လံာ်မိၢ်ပုၤ န့ၣ်လီၤ.
- LA.2.RI.7 ယသ့တဲတၢ် တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၣ် သ့ၣ်တဖၣ် လၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ လံာ်မိၢ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် အတၢ်ဒ်သိးဒီး လီၤဆီ လၢတၢ်ရဲၣ်ကျဲ အပူၤ ဒ်သိး ကသ့ၣ်ထီၣ် ယတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢၢ် ဘၣ်ဃး ပုၤကညီ တၢ်အိၣ်မူ အကျိၤအကျဲ သ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဖးလံာ်အဂ့ၢ် ဒီးလံာ်မိၢ်ပုၤ တၢ်အိၣ်သဘၣ်ဘၣ် အပတီၢ်

ဖးလံာ်ဒီး သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢၢ် တၢ်အသဘၣ်ဘၣ်, တီၤ-အပတီၢ် လံာ်မိၢ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢအဘၣ်ဃးဒီးလံာ်မိၢ်ပုၤ လၢအအိၣ်သဘၣ်ဒီးအသ့ၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ.

- LA.2.RI.8 ပုၤဒိၣ်တုၣ်ခိၣ်ပုၤ တနီၤ အတၢ်မၤစၢၤအယိ,ယသ့ န့ၢ်ပၢၢ်ခဲ -တီၤလံာ်မိၢ်ပုၤသ့ၣ် တဖၣ်အကလုာ်ကလုာ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤန့ၢ်တၢ်ဒီး တၢ်သ့

သ့ၣ်ထီၣ်ဒီး သုတၢ်ကတိၤ အဂ့ၢ်, တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့, ဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သိ-လီၤလီၤဆီဆီ တီၤ -အပတီၢ် ဝီၢ်ဩဒီး သုတၢ်လၢတၢ်ဖးလံာ်, တၢ်ကွဲးလံာ်, တၢ်ကတိၤ, ဒီးတၢ်ဒိကန့ၢ်န့ၢ်လီၤ.

- LA.2.V.1 ယသ့န့ၢ်လီၤ ဒီး သု ဝီၢ်ဩ လံာ်မံၤဖျါၣ်အသီသ့ၣ်တဖၣ် န့ၢ်လီၤ.
- LA.2.V.1.a ယသ့သ့ တၢ်ကတိၤလၢခဲလၢညါတၢ်ဂၢ်အန့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သိးကသ့ၣ်ညါ အိပညီလၢ လံာ်မံၤဖျါၣ်တခါ မ့တမ့ၢ် လံာ်ကျိၤကူၣ်န့ၢ်လီၤ.
- LA.2.V.1.b ယသ့သ့ လံာ်မံၤဖျါၣ်လၢတၢ်ဟံးအိၤလၢအဂၤတဖျါၣ်အမံၤညါသ့ၣ်တဖၣ် ဒီး လံာ်မံၤဖျါၣ်လၢတၢ်ဟံးအိၤလၢအဂၤတဖျါၣ်အလီၤခဲသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သိး ကသ့ၣ်ညါ လံာ်မံၤဖျါၣ်အသီ အိပညီသ့ၣ်တဖၣ် န့ၢ်လီၤ.
- LA.2.V.1.c ယသ့သ့လံာ်မံၤဖျါၣ် အဂီၢ်ခိၣ်ထံးသ့ၣ်တဖၣ် လၢကသ့ၣ်ညါ လံာ်မံၤဖျါၣ်အသီသ့ၣ်တဖၣ် န့ၢ်လီၤ.
- LA.2.V.1.d ယသ့ သ့ၣ်ညါ တၢ်ကျိၤကူၣ်ဘၣ်တၢ်လံာ်မံၤဖျါၣ်သ့ၣ်တဖၣ် အိပညီ ခိဖျါ တၢ်သ့ လၢယတၢ်သ့ၣ်ညါတၢ်ဘးဒီးလံာ်မံၤဖျါၣ်တခါစ့ၣ်န့ၢ်လီၤ.
- LA.2.V.1.e ယသ့ကွဲးလံာ် လံာ်မံၤဖျါၣ်သ့ၣ်တဖၣ် အိပညီခိဖျါ တၢ်သ့ တဖိတၢ်လဲၤသ့ၣ်တဖၣ် လၢအမၤန့ၢ်အိၤသ့န့ၢ်လီၤ.

တၢ်ကတိၤ လံာ်ကျိၤဒီးအိပညီ

ဆၢတံာ် တၢ် မ့တမ့ၢ် မၤဖျါထီၣ်အိပညီလၢပတသ့ၣ်ညါအိၤ ဒီး တၢ်အါမံၤအါမိၤ လံာ်မံၤဖျါၣ် သ့ၣ်တဖၣ် ဒီးလံာ်ကျိၤကူၣ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢအိပညီအိၣ်,တၢ်ယုတၢ်လၢ အစၢ်ယံာ်စၢ်ယံာ်လၢ တၢ်ကူၣ်သ့ၣ်တဖၣ် အဂ့ၢ်န့ၢ်လီၤ.

- LA.2.V.2 ယသ့ တဲန့ၢ်ပၢ်အိပညီ ဘၣ်ဘးဒီး လံာ်မံၤဖျါၣ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢအရဲခိၣ် ဒီးလံာ်ကျိၤကူၣ် သ့ၣ်တဖၣ် လၢပုၤကွဲးလံာ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် အသုဒ်သိးကတၢ်ဖျါထီၣ်, အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဆိကမိၣ် သ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ.
- LA.2.V.2.a ယသ့ သံကွဲးဒီးစံးဆၢတၢ်သံကွဲးသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဘးဒီး တၢ်စံးဆၢလံာ်မံၤဖျါၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီးလံာ်ကျိၤကူၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢကသ့ၣ်ညါ အဝဲသ့ၣ်အိပညီအဂီၢ် န့ၢ်လီၤ.
- LA.2.V.2.b ယသ့တဲ တၢ်လီၤဆီ လၢ ဝီၢ်လၢအလီၤကဲသ့ၣ်တဖၣ် အဘၣ်စၢၤန့ၢ်လီၤ. ယသ့တဲ တၢ်လီၤဆီ လၢ နီၤကယၤလၢအလီၤကဲသ့ၣ်တဖၣ်အဘၣ်စၢၤန့ၢ်လီၤ.

တၢ်ကွဲးလံာ်

တၢ်ကွဲးလံာ် တၢ်အဂီၢ်ခိၣ်ထံးသ့ၣ်တဖၣ်

သ့ စုလီၢ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢဆဲးကျါတၢ်ဆိကမိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ န့ၢ်လီၤ

- LA.2.FW.1 ယသ့မၤ ယတၢ်ကွဲးကဆဲးကဆီ အယီၤ ပုၤအဂၤသ့ၣ်တဖၣ် ကသ့ဖးအိၤ ညီညီ န့ၢ်လီၤ.
- LA.2.FW.1.a ယသ့မၤ ယလံာ်မံၤဖျါၣ် သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဘၣ် ဒီး ညီညီန့ၢ်လီၤ. ယသ့ဟံ တၢ်လီၤဟံသ့ၣ်တဖၣ် လၢ ယလံာ်မံၤဖျါၣ်သ့ၣ်တဖၣ် အဘၣ်စၢၤန့ၢ်လီၤ.
- LA.2.FW.2 ယသ့န့ၢ်ဟ့ၣ် လံာ်မံၤဖျါၣ်တၢ်ကလုာ်တခါ ဒီး ကွဲးလံာ်မံၤဖျါၣ် လၢအဘၣ်သ့န့ၢ်လီၤ.
- LA.2.FW.2.a ယသ့သ့ တၢ်လၢယသ့ၣ်ညါ ဘၣ်ဘးလံာ်မံၤဖျါၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီး တၢ်ကလုာ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢ ကဒီးလံာ်မံၤဖျါၣ် သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၢ်လီၤ.

တၢ်မၤကဲထီၣ်တၢ်ကွဲးလံာ်

သ့ တၢ်ကွဲးလံာ်အဘျီဘျီ တၢ်အကျိၤအကျဲ လၢကထုးထီၣ်လံာ် ပျီပျီဆုံဆုံ ဒီး တၢ်ကွဲးလံာ်အစဲဘူးကြးဘၣ်လၢ တၢ်သိၣ်တၢ်သိ, ပုၤကမုၢ်, ဒီး/မ့တမ့ၢ်လံာ်ကျိၤကူၣ် န့ၢ်လီၤ.

- LA.2.W.1 ယသ့ကွဲး လံာ်အဆၢသ့ၣ်တဖၣ် လၢတၢ်သုလံာ်ကျိၤပုၤလီၤဆီအကလုာ်ကလုာ် သ့ၣ်တဖၣ် န့ၢ်လီၤ.
- LA.2.W.1.a ယသ့သ့ လံာ်မံၤဖျါၣ်အိၣ် သ့ၣ်တဖၣ် ဖဲတၢ်စးထီၣ် လၢ န့ၢ်သ့ဘျီသ့ၣ်တဖၣ်, ပုၤန့ၢ်အမံၤသ့ၣ်တဖၣ်ဒီး တၢ်လီၤသ့ၣ်တဖၣ် ဖဲပုၤခိၣ်ခိၣ် အိပညီန့ၢ်လီၤ.
- LA.2.W.1.b ယသ့သ့ ကိၣ်မံၤဖျါၣ်လံာ်မံၤဖျါၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်န့ၢ်ဆဲးသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးတၢ်ဆိကတၢ်ကွဲးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ. ယသ့သ့အဖးစဲတြးဖဲ လၢ ကမၤ တၢ်ဆိးလီၤစ့ၣ်လီၤ ဒီး ဟံဖျါထီၣ် တၢ်ပၤဘၣ် တၢ်န့ၢ်လီၤ.
- LA.2.W.1.c ယသ့သ့ နီၤသ့ၣ်တဖၣ် လၢအဘၣ်တၢ်ဟံဖိၣ်အိၤတပူၤယီၤ န့ၢ်လီၤ. ယသ့ မၤ ဒီး သ့ တၢ်ဟံဖျါနီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢ အတမ့ၢ်ဒ်အလုာ်အလုာ် အသိး ဘၣ်ဘၣ်န့ၢ်လီၤ. ယသ့သ့ နီၤခါစဲးသ့ၣ်တဖၣ် န့ၢ်လီၤ. ယသ့မၤ ဒီးသ့လံာ်တၢ်လၢထီၣ်ပုၤထီၣ်, တၢ်ယီၤဖိ, ဒီး တၢ်ဟံဖိၣ် လံာ်ကျိၤပုၤ သ့ၣ်တဖၣ် န့ၢ်လီၤ.
- LA.2.W.1.d ယသ့ ဟံယာ် ဝီၢ်အခဲအခါလၢအမ့ၢ်ဒ်သိးသိး ဖဲ လံာ်ကျိၤပုၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒီး လံာ်အဆၢ သ့ၣ်တဖၣ် န့ၢ်လီၤ
- LA.2.W.2 ယသ့ကွဲးလၢ တၢ်အဂီၢ်အကျိၤ အါအါဂီၢ်ဂီၢ် အဂီၢ်ဒီး ပုၤလၢအလီၤဆီ အဂီၢ်န့ၢ်လီၤ.
- LA.2.W.2.a ယသ့သ့ တၢ်ကွဲးလံာ်အဆိတၢ်ဟ့းတၢ်ဂၢၤ သ့ၣ်တဖၣ်လၢကမၤရဲၣ်ကျဲၤ,သ့းကျဲၤ, ဒီးတၢ်ကွဲးပတြိၣ်အဂီၢ်န့ၢ်လီၤ.
- LA.2.W.2.b ယသ့ ဆိတလဲ ယတၢ်ကွဲးလံာ် ဖဲလံာ်မံၤဖျါၣ်သ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်ထီၣ်ဒီး ကိၣ်အါထီၣ်အခါန့ၢ်လီၤ.
- LA.2.W.2.c ယသ့သ့ တၢ်ဆိကမိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီး တၢ်ခိဆၢလၢပုၤဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သိး အကွဲးကဒါကဒါဒီး ကဂၢၢ်ထီၣ် ယတၢ်ကွဲးလံာ်န့ၢ်လီၤ.
- LA.2.W.2.d ယသ့ မၤဂၢၢ်ထီၣ် ယတၢ်ကွဲးလံာ် ခိဖျါ တၢ်ဖးဘျီလံာ် လၢ ပုၤလၢသးဒ်သိးသိးသ့ၣ်တဖၣ် ဒီး ပုၤဒိၣ်တၢ်ခိၣ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်မၤစၢၤန့ၢ်လီၤ.
- LA.2.W.2.e ယသ့သ့ ဒီး န့ၢ်ပၢ် တၢ်စးကျဲးတၢ်တၢ်ကျဲၤ သ့ၣ်တဖၣ် အါအါဂီၢ်ဂီၢ် ဒီး ဒီးဒီးတၢ်ဟံဖိၣ်ပုၤ န့ၢ်လီၤ.
- LA.2.W.2.f ယသ့သ့ တၢ်စးကျဲး ဒီး ဒီးဒီးတၢ်ဟံဖိၣ်ပုၤလဲၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သိး ကမံၤဂ့ၢ်ထီၣ် ယတၢ်မၤ, ထံတၢ်မၤ မ့တမ့ၢ် ဃုာ်ဒီး ပုၤတံၤသကိးသ့ၣ်တဖၣ် န့ၢ်လီၤ.

တၢ်ကွဲးလံာ် အကျိၤအကျဲသ့ၣ်တဖၣ်

ကွဲးလံာ် ဒီးတၢ်အကျိၤအကျဲ အကလုာ်ကလုာ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢအိၣ်ဒီးတၢ်ပညိၣ်အကလုာ်ကလုာ်ဒီး ကမုၢ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢတၢ်လီၢ်ကိးတီၤဒီးန့ၢ်လီၤ.

- LA.2.W.3 ယသ့ကွဲး လံာ် ဘၣ်ဘးဒီး ပုၤတဂၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆိကမိၣ်မ့ၢ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတၢ်သ့တၢ်ဘၣ် သ့ၣ်တဖၣ် လၢ အတဲကဒါက့ၤ ခဲမ့တမ့ၢ် အါအါဂီၢ်ဂီၢ်လၢ တၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤ တၢ်ဂ့ၢ်ကဲထီၣ်သ့ၣ်တဖၣ် န့ၢ်လီၤ.
- LA.2.W.3.a ယသ့ဟံယာ် တၢ်ဂ့ၢ်ခဲလၢဂဲၤခဲဆ့ ဘၣ်ဘး ပုၤဂဲၤ သ့ၣ်တဖၣ်ဒီး တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲၤ န့ၢ်လီၤ.
- LA.2.W.3.b ယသ့ သ့ လံာ်မံၤဖျါၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီး လံာ်ကျိၤကူၣ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢအမၤစၢၤယၤ ဒီးတၢ်ကွဲး ဘၣ်ဘး တၢ်ဂ့ၢ်ကဲထီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢ ရဲၣ်လီၤအသိးန့ၢ်လီၤ.
- LA.2.W.3.c ယသ့ကွဲး တၢ်တဲမုၢ်န့ၢ်အကတၢ် န့ၢ်လီၤ.
- LA.2.W.4 ယသ့ဟ့ၣ်ခိၣ်န့ၢ်န့ၢ် ယတၢ်ဆိကမိၣ်တၢ်ထီၣ် ဒီး ဟ့ၣ် တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ.
- LA.2.W.4.a ယသ့ဒုးသ့ၣ်ညါ ပုၤဂၤလၢ တၢ်ဂီၢ်ခိၣ်တီ မ့တမ့ၢ် လံာ်မံၤပုၤတခါန့ၢ်လီၤ.
- LA.2.W.4.b ယသ့ကွဲး ယတၢ်ထီၣ်ဆိကမိၣ် ဘၣ်ဘး တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီတခါ ဒီး ဟ့ၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ပီၤသ့ၣ်တဖၣ် လၢယတၢ်ဆိကမိၣ်အဂီၢ် န့ၢ်လီၤ.
- LA.2.W.4.c ယသ့ကွဲး လၢခဲကတၢ် လံာ်ကျိၤပုၤ မ့တမ့ၢ်လံာ်အဆၢ န့ၢ်လီၤ.
- LA.2.W.5 ယသ့ကွဲးလံာ် ဘၣ်ဘးဒီး တၢ်ဂီၢ်ခိၣ်တီတခါ လၢအသ့ တၢ်ဂီၢ်လၢအမ့ၢ်အတီသ့ၣ်တဖၣ်ဒီး တၢ်ဂီၢ်ခဲလၢဂဲၤခဲဆ့သ့ၣ်တဖၣ် န့ၢ်လီၤ.
- LA.2.W.5.a ယသ့ဒုးသ့ၣ်ညါ ပုၤဂၤလၢ တၢ်ဂီၢ်ခိၣ်တီ မ့တမ့ၢ် လံာ်မံၤပုၤတခါန့ၢ်လီၤ.
- LA.2.W.5.b ယသ့မၤကဲထီၣ်တၢ်ဂီၢ်ခိၣ်တီတခါ ဒ် တၢ်ဂီၢ်လၢအမ့ၢ် အတီသ့ၣ်တဖၣ်, တၢ်ဂီၢ်ခဲလၢဂဲၤခဲဆ့သ့ၣ်တဖၣ်, ဒီးတၢ်အိပညီသ့ၣ်တဖၣ် န့ၢ်လီၤ.
- LA.2.W.5.c ယသ့သ့ လံာ်မံၤဖျါၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီးလံာ်ကျိၤကူၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢ အဘၣ်ထွဲလီၢ်သး ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီ န့ၢ်လီၤ.
- LA.2.W.5.d ယသ့ ဟ့ၣ် တၢ်အကတၢ်တခါ ဆ့ လံာ်ဟံဖျါ တခါ မ့တမ့ၢ် တၢ်န့ၢ်ဖး န့ၢ်လီၤ
- LA.2.W.6 ယသ့ကွဲးလၢ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ လၢ လံာ်သ့ၣ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်အဂီၢ်ခိၣ်ထံး ဒ်သိး ကစံးဆၢ တၢ်သံကွဲးသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဘးဒီး တၢ်ဂီၢ်ခိၣ်တီတခါ န့ၢ်လီၤ.
- LA.2.W.6.a ယသ့ တၢ်ကဒါက့ၤ တၢ်ဂီၢ်တၢ်ကျိၤ လၢ လံာ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သိးကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်ဆိကမိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဖဲ ယလံာ်မံၤဖျါၣ်သ့ၣ်တဖၣ် အပူၤန့ၢ်လီၤ.
- LA.2.W.6.b ယသ့ဒုးန့ၢ်ဖျါထီၣ် လံာ်မံၤပုၤဒီး ဒီးကွဲးတၢ်ဟံဖိၣ်ပုၤ သ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သိး ကမၤန့ၢ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ ဒီး တၢ်ဆိကမိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီး စံးဆၢ တၢ်သံကွဲး သ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ.
- LA.2.W.6.c ယသ့ ရဲၣ်ကျဲၤလီၤ တၢ်ဂီၢ်တၢ်ကျိၤ ဆ့ တၢ်အကလုာ်သ့ၣ်တဖၣ် န့ၢ်လီၤ.
- LA.2.W.6.d ယသ့ တီလီၤဘၣ်ဘးဒီး လံာ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢ ယသ့အိၣ်ဒီး ကဂ့ၢ်ဃု တၢ်စံးဆၢသ့ၣ်တဖၣ် ဖဲ တၢ်ကွဲးလံာ် ဒီး တၢ်ကတိၤ အပူၤန့ၢ်လီၤ.
- LA.2.W.6.e ယသ့ ဂၢ်လဲထံး တၢ်ဟံသ့ၣ်တဖၣ်လၢ အပူၤဖျါသ့ၣ်တဖၣ် ဖဲ တၢ်ဆိးကျဲၤ လၢ ဒုးကွဲးတၢ်ဟံဖိၣ်ပုၤလဲၤအဂၤသ့ၣ်တဖၣ် အခါန့ၢ်လီၤ .

တၢ်ကတိၤဒီး တၢ်ဒိကန့ၢ်

တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢၢ် ဒီး တၢ်မၤယုၢ်မၤသကိးတၢ်

ဆဲးကျိး ထံထံဆဲးဆဲး ဒီး အကြၢးအဘၣ် ဖၢ တၢ်မၤယုၢ်မၤသကိး တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ် လၢတၢ်မၤအကလုာ်ကလုာ်သ့ၣ်တဖၣ်, တၢ်ပညိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်, ဒီးကမျၢၢ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢဟံၣ်ဖျါတၢ်ဆိကမိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်, ဟ့ၣ်ဒိဟ့ၣ်နီၤ တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢၢ်, ဒီးမၤကဲထီၣ်တၢ်န့ၢ်ပၢၢ် အသီသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

- LA.2.SL.1 ယသ့မၤသကိးတၢ်ဒီး တၢ်သကိးသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးပုၤ ဒိၣ်တုာ်ခိၣ်ပွဲၤသ့ၣ်တဖၣ် လၢကတဲသကိးဘၣ်ဃး ခဲ-တီၤ တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒီး လံာ်မိၢ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- LA.2.SL.1.a ယသ့သံက့ၢ် တၢ်သံက့ၢ် သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်လၢ ပုၤကတိၤတၢ်ဖိ အတၢ်ကတိၤ ဒ်သိးကမၤစၢၤ ယကန့ၢ်ပၢၢ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ ဂ့ၤထီၣ်န့ၣ်လီၤ.
- LA.2.SL.1.b ယသ့သ့ တၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျိးသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးသ့မၤအဂ့ၤ သ့ၣ်တဖၣ် ဖဲ ယကတိၤတၢ် ဒီး ယဒိကန့ၢ်တၢ် အခါန့ၣ်လီၤ.
- LA.2.SL.1.c ယသ့တၢ်ယူးယီၣ်ဟံၣ်ကဲလၢ တၢ်ကတိၤပုၤအဂၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒီး ဒိကန့ၢ် အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဆိကမိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.
- LA.2.SL.1.d ယသ့ဒိကန့ၢ် ဖျါဖျါချၢ ဒီး သးစၢၢ်ဆၢလၢ ပုၤအဂၤသ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.
- LA.2.SL.1.e ယသ့ဟံၣ်ထွဲ တၢ်န့ၢ်ကျဲသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သိး အါန့ၢ်လၢခိၣ်ခါတခါ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ် လၢတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢၢ်ဒီး တၢ်ဆိကမိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်

ဟံၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ, တၢ်ကွၢ်ယုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်, ဒီးတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ ကမျၢၢ်ဖဲ တၢ်ကရၢကရိ, တၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်,ဒီးတၢ်အလုၢ်အလၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢ ကြၢးဘၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ, ကမျၢၢ်, ဒီး/မ့တမ့ၢ်လံာ်ကျိၤက့ၢ် န့ၣ်လီၤ.

- LA.2.SL.2 ယသ့က့ၤတဲ တၢ်တဲမ့ၢ်န့ၢ်တခါ, ဟံၣ်ယုၢ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်လၢအမ့ၢ်အတီသ့ၣ်တဖၣ်ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်ခဲ လၢခဲသ့ၣ်တဖၣ် လၢ အတဲန့ၢ်ပၢၢ် ဒ်လဲၣ်ဒီး ဘၣ်မနုၤအယိလဲၣ် န့ၣ်လီၤ.
- LA.2.SL.2.a ယသ့တဲ ဖျါဖျါဖျါ ဖဲတၢ်အိၣ်အသးအါအါဂီၢ်ဂီၢ်, ဟံၣ်ယုၢ်ဝဲ တၢ်ဟ့ၣ်ဒိဟ့ၣ်နီၤ ယတၢ်ဆိကမိၣ် သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဃးဒီး လံာ်မိၢ်ပုၤန့ၣ်လီၤ.
- LA.2.SL.2.b ယသ့ ဆဲးကျိး ယ တၢ်ထံၣ် အခိၣ်ထိးန့ၣ်လီၤ.
- LA.2.SL.2.c ယသ့တဲန့ၢ်ပၢၢ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ န့ၣ် ဘၣ်မနုၤ အယိဟ့ၣ်ဒိဟ့ၣ်နီၤလဲၣ် ဒီး တၢ်ဝဲန့ၣ်မ့ၢ် အမ့ၢ် အတီ မ့တမ့ၢ် တမ့ၢ် အမ့ၢ် အတီန့ၣ်လီၤ.
- LA.2.SL.2.d ယသ့ညါန့ၢ်ပၢၢ် တၢ်လၢ လံာ်မိၢ်ပုၤတၢ်သ့ အကျိၤအကျဲ လၢ ထီၣ်တၢ်မၤစၢၤ, လၢတမ့ၢ်တၢ် ဘၣ်ဒိ အကျဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- LA.2.SL.2.e ယသ့သ့ တၢ်ဂီၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သိး ကမၤဂ့ၤထီၣ် ယတၢ်ဟ့ၣ်ဒိဟ့ၣ်နီၤလီၤ တၢ်ဂ့ၢ်လၢအမ့ၢ်အတီသ့ၣ်တဖၣ် ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်ခဲလၢခဲသ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဖးလံာ် အဂံၢ်ခိၣ်ထံးသ့တဖၣ်

လံာ်ထုးထီၣ် တၢ်ထံးဆိကမိၣ်သ့တဖၣ်

မၤတၢ်သ့ဂ့ၤ ဝဲ Grade 2 ဒီး တၢ်ဟံၣ်ဖျိၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အဂၤသ့တဖၣ် ဝဲ တီၤအပတီၢ်ဝဲအံၤ န့ၢ်လီၤ

တၢ်ထံးသ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢ် ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ကတိၤ တၢ်ကလုာ်

မၤတၢ်သ့ဂ့ၤ ဝဲ Grade 2 ဒီး တၢ်ဟံၣ်ဖျိၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အဂၤသ့တဖၣ် ဝဲ တီၤအပတီၢ်ဝဲအံၤ န့ၢ်လီၤ

တၢ်သိၣ်သ့တဖၣ် ဒီး လံာ်မ့ၢ်ဖျါ နီၤဖးလီၤကျဲးတၢ်ကတိၤလံာ်မ့ၢ်ဖျါအသိၣ်

ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ကတိၤအသိၣ်ဒီးလံာ်မ့ၢ်ဖျါ တၢ်ဟံၣ်ထံးနီၤဖး ဒီးသ့အိၣ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ခူသ့ၣ်ဒ်တၢ်သ့မးသ့မးသ့တဖၣ် လၢလံာ်မ့ၢ်ဖျါ သ့တဖၣ်လၢ ဟံၣ်အိၣ်လီၤဖးဒီးအဂၤ ဒီး လံာ်တၢ်ဂ့ၢ်မိၣ်ပုၤလၢအမၤ ဘၣ်ထွဲန့ၢ်လီၤ

- LA.3.F.3 ယသ့သ့ ယတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢ်ဘၣ်ဃးဒီးလံာ်မ့ၢ်ဖျါသ့တဖၣ် လၢကမးလံာ်,ကွဲးလံာ်ဒီးကဒီးလံာ်အဂီၢ် န့ၢ်လီၤ
- LA.3.F.3.a ယသ့ဖးလံာ် မ့ၢ်ဖျါသ့တဖၣ် လၢ ကမ့ၢ်အတၢ်လီၤတၢ်ကျဲးလဲးတၢ်အကျိၣ် တၢ်ကတိၤဖျါဟံၣ်ထီၣ်အသးလၢအလီၢ်ခဲတဖၣ်န့ၢ်လီၤ
- LA.3.F.3.b ယသ့ဖးဒီးမၤလံာ်မ့ၢ်ဖျါ သ့တဖၣ်အဒိပညီ လၢတၢ်လၢအဘၣ်ဃးပုၤခဲလၢတၢ်ကတိၤဖျါဟံၣ်ထီၣ်အသးလၢအလီၢ်ခဲတဖၣ် န့ၢ်လီၤ
- LA.3.F.3.c ယသ့ဖးလံာ်မ့ၢ်ဖျါသ့တဖၣ် လၢတၢ်ကတိၤအသိၣ်အနီၤဒီး တခါန့ၢ်လီၤ

သ့ဂ့ၤကျဲးကျဲး

ဖး တီၤ-အပတီၢ် လံာ်တၢ်ဂ့ၢ်မိၣ်ပုၤ သ့တဖၣ်လၢတၢ်လီၤ တၢ်လီၤဆဲးလၢ လၢပုၤ ဒီးတၢ်သ့ဂ့ၤကျဲးကျဲး လၢကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်န့ၢ်ပၢ်ကျိၣ်အတၢ်သိၣ်လိ န့ၢ်လီၤ

- LA.3.F.4 ယသ့ဖး လံာ်မိၣ်ပုၤအကလုာ်ကလုာ် သ့တဖၣ် ဘျုးဘျုး ဘၣ်ဘၣ်, ဒီးတဲဖျါထီၣ်အိၣ်န့ၢ်လီၤ
- LA.3.F.4.a ယသ့ဖးသၢတီၤလံာ်သ့တဖၣ်ဒီး ထါသ့တဖၣ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးအကျဲးလၢအဘၣ်,ဒီးဃုာ်ဒီးတၢ်တဲဖျါထီၣ်န့ၢ်လီၤ
- LA.3.F.4.b ယသ့ဖးလံာ် ဘျုးဘျုးဒီးဆိတလိ ယတၢ်ကလုာ်လၢကဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် လံာ်မိၣ်ပုၤအိၣ်ပညီ န့ၢ်လီၤ
- LA.3.F.4.c ယသ့ဖးသၢတီၤ လံာ်မ့ၢ်ဖျါသ့တဖၣ် န့ၢ်လီၤ

တၢ်ဖးလံာ် တၢ်ကွဲးဒ်တၢ်ကတိၤ ဒီး ထါ

တၢ်ဆိကမိၣ်တၢ်ဂ့ၢ် အကျိၣ်/အရ့ဒိၣ် ကတၢ် ဒီးတၢ်ဂ့ၢ် လီၤတၢ်လီၤဆဲး

တၢ်ယၢၤထီၣ် တၢ်လၢအကြးအဘၣ်ဒီး လံာ်မိၣ်ပုၤတၢ်အုၣ်သးလၢ လီၤတၢ်လီၤဆဲး ဒ်ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်ဆိကမိၣ်သ့တဖၣ်, ဆၢတံာ် တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ် လၢတၢ်ဂ့ၢ်မိၣ်ပုၤသ့တဖၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆိကမိၣ်အကျိၣ်ကတၢ် သ့တဖၣ် ဝဲ တီၤ-အပတီၢ် လံာ်မိၣ်ပုၤသ့တဖၣ် လၢအဘၣ်ဃးဒီးလံာ်မ့ၢ်ဖျါနီၤ န့ၢ်လီၤ

- LA.3.RP.1 ယသ့ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ကစီၣ်အမိၣ်ပုၤ မ့တမ့ၢ်တၢ်မၤလိမဲ လံာ်မိၣ်ပုၤလၢအဘၣ်ဃးဒီးလံာ်မ့ၢ်ဖျါနီၤဒီး တဲန့ၢ်ပၢ် ဘၣ်ဃးတၢ်စဲးဆၢတၢ်ဂ့ၢ်မိၣ်ပုၤသ့တဖၣ် ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ဆိကမိၣ် ဝဲအံၤဒ်လဲၣ် န့ၢ်လီၤ
- LA.3.RP.2 ယသ့တဲန့ၢ်ပၢ်တၢ်လၢပုၤလဲၤဒိ သ့တဖၣ်စဲးဆၢတၢ်ဂ့ၢ်မိၣ်ပုၤထီၣ်အကျိၣ်သ့တဖၣ်ဒ်လဲၣ် န့ၢ်ဒီးတၢ်တၢ်သ့တဖၣ် ဝဲတၢ်တဲန့ၢ်ပၢ် အပူၤ န့ၢ်လီၤ

ပုၤကွဲးလံာ် အတၢ်စုသ့ဒိၣ်ဘၣ်

တၢ်ယၢၤထီၣ် တၢ်လၢအကြးအဘၣ်ဒီး တၢ်အုၣ်သးလၢလီၤတၢ်လီၤဆဲးဒ်ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်ဆိကမိၣ် သ့တဖၣ်, ဆၢတံာ် တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ် ဒီးတၢ်ဘၣ်ထွဲမၤစၢၤဆၢလိာ်အသး လၢပုၤတၢ်စုၤစုၤတၢ်ဆိကမိၣ်သ့တဖၣ်,ဒီးအမူးသ့တဖၣ် လၢတီၤ-အပတီၢ် လံာ်မိၣ်ပုၤနီၤ ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ် လံာ်မိၣ်ပုၤသ့တဖၣ်န့ၢ်လီၤ

- LA.3.RP.3 ယသ့ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်တဲန့ၢ်ပၢ် အပူၤလၢဖးဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ဒီးတဲန့ၢ်ပၢ် ယသ့ၣ်ညါဒ်လဲၣ် န့ၢ်လီၤ
- LA.3.RP.4 ယသ့ တဲန့ၢ်ပၢ်တၢ်အက့ အခီလီၤဆိသ့တဖၣ်လၢလံာ်မိၣ်ပုၤလၢအဘၣ်ဃးဒီးလံာ်မ့ၢ်ဖျါနီၤ န့ၢ်တဲဝဲတၢ်တဲန့ၢ်ပၢ်ဒ်လဲၣ်ဒီး မၤစၢၤ ပုၤဖးလံာ်အတၢ်သ့ၣ်ညါ န့ၢ်ပၢ် န့ၢ်လီၤ

တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢ် ဒီး တၢ်ဆိကမိၣ်သ့တဖၣ်

တၢ်ယၢၤ ထီၣ်တၢ်လၢအကြးအဘၣ် ဒီးလံာ်မိၣ်ပုၤတၢ်အုၣ်သး လၢလီၤတၢ်လီၤဆဲး ဒ်ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ဆိကမိၣ် သ့တဖၣ်, ဆၢတံာ် တၢ်ပုၤ ကွဲးလံာ်အတၢ်တံၣ် မ့တမ့ၢ်တၢ်သ့လၢတၢ်ထံၣ်အက့ၢ်အဂီၢ်သ့တဖၣ် တၢ်အဒိအတံာ်ဒီးအဒိပညီလၢတီၤ-အပတီၢ်လံာ်မိၣ်ပုၤနီၤ ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ် လံာ်မိၣ်ပုၤသ့တဖၣ်န့ၢ်လီၤ

- LA.3.RP.5 ယသ့ထီၣ်သတြီၤ တၢ်ဂ့ၢ်မိၣ်ပုၤသ့တဖၣ်, တၢ်လီၤတၢ်ကျဲးသ့တဖၣ်,ဒီးလံာ်မိၣ်ပုၤလၢအဘၣ်ဃးဒီးလံာ်မ့ၢ်ဖျါနီၤအကွဲးလၢပုၤကွဲးလံာ်ဖိဒ်သိးသိး န့ၢ်လီၤ
- LA.3.RP.6 ယသ့တဲန့ၢ်ပၢ် ဖျါဖျါဖျါ တၢ်လၢလံာ်မိၣ်ပုၤအတၢ်တဲဒီးတၢ်သ့လၢယတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ပီၤဖဲ တၢ်သံကွဲးဒီးတၢ်စဲး ဆၢသ့တဖၣ် န့ၢ်လီၤ
- LA.3.RP.7 ယသ့ထီၣ်သတြီၤ တၢ်ဂ့ၢ်မိၣ်ပုၤသ့တဖၣ်,တၢ်ဂ့ၢ်ဒိၣ်တီသ့တဖၣ်, ဒီးတၢ်အဒိသ့တဖၣ်ဖဲလံာ်မိၣ်ပုၤ လၢအဘၣ်ဃးဒီးလံာ်မ့ၢ်ဖျါနီၤ အကလုာ်ကလုာ်န့ၢ်လီၤ

တၢ်ဖးလံာ်အဂ့ၢ်ဒီးလံာ်မိၣ်ပုၤ တၢ်အိၣ်သဘၣ်ဘၣ် အပတီၢ်

ဖးလံာ်ဒီး သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢ် တၢ်အသဘၣ်သဘၣ်, တီၤ-အပတီၢ် လံာ်မိၣ်ပုၤသ့တဖၣ်လၢအဘၣ်ဃးဒီးလံာ်မ့ၢ်ဖျါနီၤ လၢအအိၣ်သဘၣ် ဒီးအသ့ဂ့ၤကျဲးကျဲး န့ၢ်လီၤ

- LA.3.RP.8 ယသ့ဖးလံာ်လၢကလုာ် ဒိၣ်ဒိၣ်ဒီးန့ၢ်ပၢ်သၢတီၤလံာ်မိၣ်ပုၤ လၢအဘၣ်ဃးဒီးလံာ်မ့ၢ်ဖျါနီၤ အကလုာ်ကလုာ် န့ၢ်လီၤ

တမ်းလံတင်ဂုတ်ကျမ်းပွဲ

တစ်ဆိမိန်တင်ဂုတ် အကျိဒိန်ကတား နိးတင်ဂုတ် လီတင်လီဆဲး

တင်ယာထီတင်လအကြီးအဘဉ်းနိး လံာ်မိတ်ပုတ်အုဉ်သးလူ လီတင်လီဆဲး ဒ်ကဆိန်ထွဲမၤစၤ တစ်ဆိမိန်သ့တဖဉ်, ဆာတံာ် တင်ဒိန်ထီတင်ထီတင် လူတင်ဂုတ်မိတ် ပုတ်သ့တဖဉ် မုတ်မုတ်တစ်ဆိမိန်အကျိဒိန်ကတား သ့တဖဉ် ဖဲ တီၤ-အပတီၤ လံာ်မိတ်ပုတ်သ့တဖဉ် လူအဘဉ်းနိးတင်ဂုတ်ကျိ နှုန့ၤလီၤ.

- LA.3.RI.1 ယသုတေတံာ် ဘးဒီးတစ်ဆိမိန် အမိတ်ပုတ်ခိးတဲနုတ်ပုတ်သးတဖဉ်ဆဲးဆဲးတင်ဂုတ်ခဲလံာ်ခဲဆုသ့တဖဉ်ထီတင် ထွဲမၤစၤတစ်ဆိမိန်ပဲအဲၤ ဖဲတင်ဂုတ်ကျိ လံာ်မိတ်ပုတ်ဒ်လဲန်န့ၤလီၤ.
- LA.3.RI.2 ယသုတေတံာ်တင်လူ၊ ပုၤကညီ, တစ်ဆိမိန်သ့တဖဉ်, တင်မိတ်စိတ်စိတ်တင်ဂုတ် သ့တဖဉ်, မုတ်မုတ်ဒီခိတ် သ့တဖဉ် ဖဲ တင်အကျိအကျိ နှုန့ၤ အတၢ်ဒုးစဲဘူး တဲခါတင်တဲခါ ဒ်လဲန်န့ၤလီၤ.

ပုၤကွဲးလံာ် အတၢ်စုသ့ခိတ်ဘဉ်

တင်ယာထီတင်လအကြီးအဘဉ်းနိး လံာ်မိတ်ပုတ်အုဉ်သး လူလီတင်လီဆဲး ဒ်ကဆိန်ထွဲမၤစၤ တစ်ဆိမိန်သ့တဖဉ်, ဆာတံာ် တင်ဒိန်ထီတင်ထီတင် နိးတင်ဘဉ်ထွဲခိးဆါလီၤအသး လူပုၤတဂၤစုဉ်,တစ်ဆိမိန်သ့တဖဉ်, နိးအမူးသ့တဖဉ် လူတီၤ-အပတီၤ လံာ်မိတ်ပုတ်သ့တဖဉ်လူအဘဉ်းနိးလံာ်မိတ်ပုတ်ခိးန့ၤလီၤ.

- LA.3.RI.3 ယသုတေတံာ် ပုၤပုၤကွဲးလံာ်ဖိအတၢ်ပညိတ်ဖဲ တင်ဂုတ်ကျိလံာ်မိတ်ပုတ် အပူၤန့ၤလီၤ.
- LA.3.RI.4 ယသု မးဖျါထီတင်တင်ဂုတ်ကျိ လူလံာ်မိတ်ပုတ်အကွဲးအဂီၤသ့တဖဉ် တဲနုတ်ပုတ်ယဟ့ၤသးယဟ့ၤသ့ညါ နုတ်ပုတ်လူတင်ဂုတ်ကျိ လံာ်မိတ်ပုတ် နှုန့ၤလီၤ.

တင်သုညါနုတ်ပုတ် နိး တစ်ဆိမိန်သ့တဖဉ်

တင်ယာထီ တင်လအကြီးအဘဉ်းနိး လံာ်မိတ်ပုတ်အုဉ်သး လူလီတင်လီဆဲး ဒ်ကဆိန်ထွဲမၤစၤ တစ်ဆိမိန် သ့တဖဉ်, ဆာတံာ် တင်ပုၤ ကွဲးလံာ်အတၢ်တံာ် မုတ်မုတ်တင်လူတင်ထီတင်အကွဲးအဂီၤသ့တဖဉ် တင်အဒိအတဲာ်ဒီးအဒိပညီလူတီၤအပတီၤလံာ် မိတ်ပုတ်လူအဘဉ်းနိးလံာ်မိတ်ပုတ် နှုန့ၤလီၤ.

- LA.3.RI.5 ယသုထီတင်ထီတင် တစ်ဆိမိန်သ့တဖဉ်လူအရဲဒိန်ကတားခဲခါဒီးတင်မဲးဆဲးဆဲးတင်ဂုတ်ခဲလံာ်ခဲဆု သ့တဖဉ် အတၢ်ဖျါထီတင်လူ တင်ဂုတ်ကျိလံာ်မိတ်ပုတ်အိမ်အိမ်မိတ် ဖဲတင်ဂုတ်ဒိန်တီဒ်သိးသိး နှုန့ၤလီၤ.
- LA.3.RI.6 ယသုဒုးန့ၤဖျါထီတင်ပုၤကွဲးလံာ်ဖိ အတၢ်ဃုထီတင်ဒီးတဲနုတ်ပုတ် တင်လူပုၤကွဲးလံာ်ဖိန့ၤထွဲမၤစၤ တင်ဃုထီတင်ဖဲလံာ်မိတ်ပုတ် ဒ်လဲန်န့ၤလီၤ ယသုနုတ်ပုတ်လူပုၤကွဲးလံာ်ဖိန့ၤသ့အိန်ဒီးတင်ဃုထီတင် အါန့ၤဒ်တဲခါ နှုန့ၤလီၤ.
- LA.3.RI.7 ယသုတဲတင်ဂုတ်ဒိန် တီသ့တဖဉ်ဒီးတင်ကတဲာ်အဒိသ့တဖဉ် အတၢ်ဒ်သိးဒီးတင်ဒ်သိး ဖဲတင်ဂုတ်ကျိလံာ်မိတ်ပုတ်သ့တဖဉ် အပတီၤ နှုန့ၤလီၤ.

တမ်းလံာ်အဂုတ် နိးလံာ်မိတ်ပုတ် တင်အိန်သဘဉ်ဘဉ် အပတီၤ

ဖဲလံာ်ဒီး သုညါနုတ်ပုတ် တင်အသဘဉ်သဘဉ်, တီၤ-အပတီၤ လံာ်မိတ်ပုတ်သ့တဖဉ်လူအဘဉ်းနိးလံာ်မိတ်ပုတ်ခိး လူအအိန်သဘဉ်.ဒီးအသဂုၤဂုၤဘဉ်ဘဉ် နှုန့ၤလီၤ.

- LA.3.RI.8 ယသုဖဲဒီးနုတ်ပုတ်တၢ် သးတီၤအပတီၤတင်ဂုတ်ကျိလံာ်မိတ်ပုတ် သ့တဖဉ်အကလုာ်ကလုာ် နှုန့ၤလီၤ.

ဝီၤဩ

တင်မးနုတ်တင် ဒီး တင်သ့

သ့တဖဉ် ဒီး သုတဲကတဲာ် အဂုတ်, တင်ကုဉ်ဘဉ်ကုဉ်သ့, ဒီးတင်သိတ်တင်သိ-လီၤလီၤဆိဆိ တီၤ-အပတီၤ ဝီၤဩဒီး သုတဲလူတင်မးလံာ်, တင်ကွဲးလံာ်, တင်ကတဲာ်, ဒီးတင်ဒိန်န့ၤလီၤ.

- LA.3.V.1 ယသုမးလီၤ ဒီးသုဝီၤဩလံာ်မိတ်ဖျါ အသိသ့တဖဉ်လူတင်ပညိတ်လီၤဆိသ့တဖဉ် အဂီၤ နှုန့ၤလီၤ.
- LA.3.V.1.a ယသုဒုးနုတ်ပုတ်လံာ်မိတ်ဖျါသ့တဖဉ်ဒီးလံာ်မိတ်ဖျါကုဉ်သ့တဖဉ်ဒ်သိးအသုလီၤလီၤဆိဆိ လူအထဲသ့တဖဉ် အဒိပညီအဘဉ် နှုန့ၤလီၤ.
- LA.3.V.1.b ယသုသု လံာ်မိတ်ဖျါတင်ကရူၤလူ တင်ထီထီအိၤ ဒ်သိး ကသ့ညါလံာ်မိတ်ဖျါအသိသ့တဖဉ်န့ၤလီၤ.
- LA.3.V.1.c ယသုသုလံာ်မိတ်ဖျါ အဂီၤဒိတ်ထံးသ့တဖဉ် လူကသ့ညါ လံာ်မိတ်ဖျါအသိသ့တဖဉ်န့ၤလီၤ.
- LA.3.V.1.d ယသုကွဲးလံာ် လံာ်မိတ်ဖျါသ့တဖဉ် အဒိပညီဖျါ တင်သု တင်ဖဲတင်လူသ့တဖဉ် လူအမးနုတ်အီၤသ့န့ၤလီၤ.

တင်ကတဲာ် လံာ်ကျိဒီးအဒိပညီ

ဆဲးတင်တၢ် မုတ်မုတ် မးဖျါထီအဒိပညီလူပတသ့ညါအီၤ ဒီး တင်အါမးအါမ့ၤ လံာ်မိတ်ဖျါ သ့တဖဉ် ဒီးလံာ်ကျိကုဉ်သ့တဖဉ် လူအဒိပညီအိန်,တင်ဃုထီလူ အစးယဲးဝဲးယဲးလူ တင်ကုဉ်သ့သ့တဖဉ် အဂုတ်န့ၤလီၤ.

- LA.3.V.2 ယသု တဲနုတ်ပုတ်အဒိပညီ ဘဉ်သးဒီး လံာ်မိတ်ဖျါသ့တဖဉ် လူအရဲဒိန် ဒီးလံာ်ကျိကုဉ် သ့တဖဉ် လူပုၤကွဲးလံာ်ဖိသ့တဖဉ် အသုဒ်သိးကဟ်ဖျါထီတင်, အထဲသ့တဖဉ်အတၢ်ဆိမိန် သ့တဖဉ်န့ၤလီၤ.
- LA.3.V.2.a ယသုသုတင်ကတဲာ်လူခဲလူညါ တင်ဂုတ်အန့ၤသ့တဖဉ် ဒ်သိးကတဲာ်လီၤဆိ လူ လံာ်မိတ်ဖျါအဒိပညီ လူအဘဉ်းနိး လံာ်မိတ်ဖျါ ဒီး လူအတဘဉ်သးဒီး လံာ်မိတ်ဖျါ နှုန့ၤလီၤ.
- LA.3.V.2.b ယသုဒုးန့ၤဖျါထီတင်တင်ကရူၤအကျိ သ့တဖဉ်ဒ်သိးလံာ်မိတ်ဖျါသ့တဖဉ် အတၢ်သ့ဖဲ တင်အိန်မုနီၤကီၤန့ၤလီၤ.
- LA.3.V.2.c ယသုတဲတင်လူလံာ်မိတ်ဖျါသ့တဖဉ်လူ အဒိပညီလီၤကဲ သ့တဖဉ်န့ၤလူအကျိအကျိလီၤဆိ စုၤစုၤသ့တဖဉ် ဒ်လဲန်န့ၤလီၤ.

တင်ကွဲးလံာ်

တင်မးလဲၤထီတင်တင်ကွဲးလံာ်

သု တင်ကွဲးလံာ်အဘီၤဘီၤ တင်အကျိအကျိလူကထုးထီတင်လံာ်ဖျါ ခုနုတ်ဒီးတင်ကွဲးလံာ်အစဲဘူးကြးဘဉ်လူတင်သိတ်တင်သိ, ပုၤကမုၤဒီး လံာ်ကျိကုဉ် နှုန့ၤလီၤ.

- LA.3.W.1 ယသုကွဲးလံာ်အဆါသ့တဖဉ် လူအသုလံာ်ကျိပုၤ အကလုာ်ကလုာ် သ့တဖဉ်လီၤ.
- LA.3.W.1.a ယသုသုလံာ်မိတ်ဖျါအိန်သ့တဖဉ်ဖဲတင်ကွဲးနီၤ အကြးအဘဉ်သ့တဖဉ်, နီၤကယၤအကျိအဘဉ်သ့တဖဉ်,ဒီးလံာ်မိတ်ဖျါသ့တဖဉ်ဖဲတင်ဂုတ်ဒိန်တီသ့တဖဉ် နှုန့ၤလီၤ.
- LA.3.W.1.b ယသုသု နိတ်တံး(ကိတ်မိတ်) သ့တဖဉ်, တင်ကတဲာ်လူအနီၤသ့တဖဉ်,ဒီး အဖဲဖဲထွဲးဖိးဘဉ်ဘဉ် နှုန့ၤလီၤ.
- LA.3.W.1.c ယသုသု ကိတ်ကရံးဒီးသးတယာ်နီၤ (noun)ဘဉ်ဘဉ်န့ၤလီၤ. ယသုသု အလဲပုၤကွဲး,ခါခါအါ,ဒီးခါဆူညါဝီၤအခါသ့တဖဉ် ဂုၤဂုၤ ဘဉ်ဘဉ်န့ၤလီၤ.
- LA.3.W.1.d ယသုသု တင်မးဘဉ်လံာ်ဖိးဒ်တင်လံာ်ဖိးဒ်ဘူးသ့တဖဉ် တင်ပုၤလီၤအလီၤအလူ လံာ်မိတ်ဘူးသ့တဖဉ် ဂုၤဂုၤဘဉ်ဘဉ်လူလံာ်ကျိပုၤ အပူၤန့ၤလီၤ.
- LA.3.W.1.e ယသုတဲနုတ်ပုတ် နီၤကယၤသ့တဖဉ်ဒီးဝီၤ ကယၤသ့တဖဉ်အတၢ်သ့အကျိဖဲလံာ်ကျိပုၤလီၤဆိ အကလုာ်ကလုာ်သ့တဖဉ်န့ၤလီၤ.
- LA.3.W.1.f ယသုသုလံာ်အကလုာ် -ဝီၤဒီးနီၤခါန့ၤ-လူပုၤအဘဉ်အတၢ်အာ်လီၤအီၤလီၤဖဲတင်ကတဲာ်ဒီး တင်ကွဲးလံာ်န့ၤလီၤ.
- LA.3.W.1.g ယသုသုတင်ကတဲာ်အဖျါလူဒုးစဲဘူးတင်ဂုတ်ခါ ဒီးတင်ကတဲာ်အဖျါလူဒုးစဲဘူးတင်ဂုတ်ခါ လံာ်ကျိကုဉ်သ့တဖဉ် ဖဲယတင်ကွဲးလံာ်အပူၤန့ၤလီၤ.

သု တင်ကွဲးလံာ်အဘီၤဘီၤ တင်အကျိအကျိလူကထုးထီတင်လံာ် ပျီၤပျီၤဆုဆု ဒီး တင်ကွဲးလံာ်အစဲဘူးကြးဘဉ်လူ တင်သိတ်တင်သိ, ပုၤကမုၤဒီး/မုတ်မုတ်လံာ်ကျိကုဉ် နှုန့ၤလီၤ.

- LA.3.W.2 ယသုကွဲး တါပညိတ်အကူကလုာ်ကလုာ်သ့တဖဉ်ဒီး ကမုၤသ့တဖဉ် နှုန့ၤလီၤ.
- LA.3.W.2.a ယသုသုတင်ကွဲးလံာ်အဆိတဲာ်တဲာ်ဂုၤ သ့တဖဉ်လူကမုၤရဲၤရဲၤကျိ,သးကျိ, ဒီးတင်ကွဲးပုၤကွဲးပုၤအဂီၤန့ၤလီၤ.
- LA.3.W.2.b ယသု ဆိတဲာ်လဲ ယတင်ကွဲးလံာ် ဖဲလံာ်ဖျါသ့တဖဉ် မုတ်ထီတင် ဒီး ကဲအီၤထီတင်အါန့ၤလီၤ.
- LA.3.W.2.c ယသုသု တင်ကွဲးသုသ့တဖဉ် ဒီး တင်ခါဆါ လူပုၤဂဲၤသ့တဖဉ် ဒ်သိး ကဂုၤကဒါကဒါ ဒီး ကဂုၤထီတင် ယတင်ကွဲးလံာ်န့ၤလီၤ.
- LA.3.W.2.d ယသုမးဂုၤထီတင် ဒီး မးဖျါထီတင် ယတင်ကွဲးလံာ် ဒီဖျါ တင်ဟံာ်လံာ် ဒီး တင်မးဘူလံာ်လူ ပုၤလူသးဒ်သိးသ့တဖဉ် ဒီးပုၤဒိန်တုတ်ခိတ်ပုၤသ့တဖဉ် အတၢ်မးစၤန့ၤလီၤ.
- LA.3.W.2.e ယသုသု တင်တင်ကျိအါဂီၤသ့တဖဉ် လူတင်ခါဒီး ဒုးကွဲးတင် လံာ်ကျိမိတ်ပုၤ ဖဲယတင်ကွဲးလံာ်အပူၤန့ၤလီၤ.

LA.3.W.2.f ယသုသု တစ်စုံတစ်ရာ၊ ဒီး ဒုက္ခိတော/တစ်စုံတစ်ရာလီသုတဖန်လော အစူးကိတင်ရလီ၊တင်ကစီအကျဲအကျဲအိတ် ဒ်သီးကထူးထီၣ်၊ မဒိၣ်ထီၣ်အိတ်၊ဒီး စဲးကျဲးထူးထီၣ်ရလီ၊ထာတဂါနီ၊ မုတမုာ် လာပု၊တံးသကိးသုတဖန်လီၤ။

တၢ်ကွဲးလံာ် အကျိအကျဲသုတဖန်

ကွဲးလံာ် ဒီးတၢ်အကျိအကျဲ အကလုာ်ကလုာ်သုတဖန် လၢအိၣ်ဒီးတၢ်ပညိၣ်အကလုာ်ကလုာ်ဒီး ကမျၢၢ်သုတဖန် လၢတၢ်လိာ်ကိးတီၤဒီးန့ၣ်လီၤ။

- LA.3.W.3 ယသုကွဲးလံာ်ဘၣ်ယတၢ်တုထီၣ်ဒီးတၢ်ဒုးန့ၣ်ဟံၣ်ဖျါဘၣ်ယတၢ်ဂ့ၢ်တခါ မုတမုာ်တၢ်လဲၤခီဖျါတခါန့ၣ်လီၤ။
- LA.3.W.3.a ယသုမၤန့ၣ်ပုၤ ဖးလံာ်ဖဲအသးစၢ်ဆၢဖဲဆၢဖဲယတၢ်ကွဲးလံာ်အပုၤလၢမၤကဲထီၣ်တၢ်အိၣ်အသးဒီး ဒုသုညါပုၤ ဂၤလၢပုၤဖးဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ဒီးပုၤဝဲဒ်သုတဖန် န့ၣ်လီၤ။
- LA.3.W.3.b ယသုကွဲးတၢ်တမ့ၢ်န့ၣ် တခါလၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤခဲလၢကဲခဲသုတဖန်န့ၣ်လီၤ။
- LA.3.W.3.c ယသုသုလံာ်မံၢ်ဖျါသုတဖန်ဒီး လံာ်ကျိၤကွဲးသုတဖန်ဒ်သီးကကွဲးတၢ်တမ့ၢ်န့ၣ်တခါ လၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ အဘၣ်န့ၣ်လီၤ။
- LA.3.W.3.d ယသုကွဲးလံာ်အကတၢ်တခါ ဘၣ်ယဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ကဲထီၣ်သုတဖန် ဖဲတၢ်တမ့ၢ်န့ၣ်အပုၤ န့ၣ်လီၤ။

ကွဲးတၢ်ဆိကမိၣ်တၢ်ထံၣ်အရၣ်အဒုသုတဖန်လၢ တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ သုတဖန်ဒီး တၢ်အိၣ်သးန့ၣ်လီၤ။

- LA.3.W.4 ယသုကွဲးတၢ်ဆိကမိၣ်တၢ်ထံၣ်အရၣ်အဒုသုတဖန်တၢ်ဝဲန့ၣ်ဟံၣ်ဖျါဒီးတၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်အိၣ်သးန့ၣ်လီၤ။
- LA.3.W.4.a ယသုဒုးသုညါ ပုၤဂၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ ဖျါဖျါဖျါ ဒီးဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်တၢ်ထံၣ်တခါ လၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသုတဖန် ဒီး တၢ်အိၣ်သးန့ၣ်လီၤ။
- LA.3.W.4.b ယသုသုတၢ်မၤစဲးဘုးလံာ်မံၢ်ဖျါသုတဖန်ဒီးလံာ်ကျိၤ ကွဲးသုတဖန်ဒ်သီးကဒုးစဲးဘုးတၢ်ဆိကမိၣ်တၢ်ထံၣ် သုတဖန်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသုတဖန်န့ၣ်လီၤ။
- LA.3.W.4.c ယသုကွဲးလံာ်ခဲတၢ်လံာ် ကျိၤပုၤဒီးလံာ်အဆၢ အဘၣ်ထွဲလိာ်သးလၢတၢ်ဆိကမိၣ်တၢ်ထံၣ်တခါန့ၣ်လီၤ။

ကွဲးလီၤ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ/တၢ်လၢအတဲၢ်ပာ် တၢ်အကုသုတဖန် ဒ်သီး ကစံးကွဲး တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတခါ မုတမုာ် လံာ်ကျိၤပုၤ ဒီးတီၢ်ဖျါထီၣ် တၢ်ဆိကမိၣ်သုတဖန် ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤန့ၣ်လီၤ။

- LA.3.W.5 ယသုကွဲး တၢ်အကုသုတဖန် ဘၣ်ယဒီး တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ ဒ်သီးကစံးကွဲး တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတီၢ်မုတမုာ် လံာ်ကျိၤပုၤ ဒီးတီၢ်ဖျါထီၣ် တၢ်ဆိကမိၣ်သုတဖန် ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤန့ၣ်လီၤ။
- LA.3.W.5.a ယသုဒုးသုညါပုၤဂၤ လၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတီၢ်တခါဒီး ကရူလၢအဘၣ်ထွဲလိာ်သးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတပုၤဃီ၊ဟံၣ်ယုၣ်တၢ်ဂီၤလၢ၊ အမၤစၢၤသုန့ၣ်လီၤ။
- LA.3.W.5.b ယသုမၤဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ(တၢ်အိၣ်, တၢ်ဂ့ၢ်လၢအမ့ၢ်အတီၤ သုတဖန်,တၢ်အိၣ်ပညိၣ်သုတဖန်,တၢ်ဂ့ၢ်ခဲလၢကဲခဲသုတဖန်)ဖျါဖျါဆ့ဆ့ အဘၣ်ထွဲလိာ်သးလၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတီၢ်န့ၣ်လီၤ။
- LA.3.W.5.c ယသုသုတၢ်မၤစဲးဘုးလံာ်မံၢ်ဖျါသုတဖန် ဒီးတၢ်စံးဆၢါဩၤလၢကစဲးဘုး တၢ်ဆိကမိၣ်သုတဖန်ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤန့ၣ်လီၤ။
- LA.3.W.5.d ယသုကွဲးလံာ်ဟံၣ်ဖျါအကတၢ် မုတမုာ်တၢ်နီၤဖးအဘၣ်ယဒီးလၢ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတီၢ်န့ၣ်လီၤ။

ကွဲးယုတၢ်အိၣ်သးလၢ တၢ်လၢအဘၣ်:ယဒီးလံာ်ခဲလံာ်ခဲ ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလံာ်ကျိၤပုၤ တၢ်အိၣ်ထံးသုတဖန် ဒ်သီးကစံးဆၢါတၢ်သံကွဲးသုတဖန် ဘၣ်ယဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတီၢ်တခါ န့ၣ်လီၤ။

- LA.3.W.6 ယသု ကွဲးယုတၢ်အိၣ်သးလၢ တၢ်လၢအဘၣ်:ယဒီးလံာ်ခဲလံာ်ခဲ ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလံာ်ကျိၤပုၤ တၢ်အိၣ်ထံးသုတဖန် ဒ်သီးကစံးဆၢါတၢ်သံကွဲးသုတဖန် ဘၣ်ယဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတီၢ်တခါ န့ၣ်လီၤ။
- LA.3.W.6.a ယသုဟံၣ်ဖျါထီၣ်ကခါကၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ လၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤထံးသုတဖန်ဒ်သီးကဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်ဆိကမိၣ်သုတဖန် လၢအသုယလံာ်မံၢ်ဖျါသုတဖန်န့ၣ်လီၤ။
- LA.3.W.6.b ယသုဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်စံးကျိၤဒီးဒုးကျိၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတီၢ်တခါဒီးလံာ်ကျိၤပုၤ ဒ်သီးယုထၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ ဒီးတၢ်ဆိကမိၣ်သုတဖန်လၢကစံးဆၢါတၢ်သံကွဲးသုတဖန်န့ၣ်လီၤ။
- LA.3.W.6.c ယသုရဲၣ်ကျိၤလီၤ တၢ်အိၣ်သးဆ့အကလုာ်ကလုာ်သုတဖန် ဒီးသုတဖန်မၤန့ၣ် -တၢ်ဟံးန့ၢ် အညိၣ်ဒ်သီးကသးကျဲးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ န့ၣ်လီၤ။
- LA.3.W.6.d ယသုဟံၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်တီၢ်တၢ်လဲၤလၢတၢ်သန့ၤအသး တၢ်အိၣ်ဘၣ်ဖဲလံာ်ဘျဲးအဂၤအတၢ်ကွဲးဒီးတၢ်ကတီၢ်အဖိခိၣ်ဖဲ တၢ်ဟံးထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤထံးသုတဖန် စရီၤန့ၣ်လီၤ။
- LA.3.W.6.e ယသုဂဲၤလဲၤထံး တၢ်လဲၤသုတဖန်သးလၢအပုၤဖျါသုတဖန် ဖဲယဆဲးကျိၤလၢပုၤအဂၤသုတဖန်ဖဲ ခိၣ်ဖျါထီၣ်မုတမုာ်တၢ်ဖဲ တၢ်လဲၤအဂၤသုတဖန်န့ၣ်လီၤ။

တၢ်ကတီၢ်ဒီး တၢ်ဒိကန့ၣ်

တၢ်သုညါန့ၣ်ပာ် ဒီး တၢ်မၤယုာ်မၤသကိးတၢ်

ဆဲးကျိး ထံထံဆဲးဆဲး ဒီး အကြးအဘၣ် မၤ တၢ်မၤယုာ်မၤသကိး တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသုတဖန် လၢတၢ်မၤအကလုာ်ကလုာ်သုတဖန်, တၢ်ပညိၣ်သုတဖန်, ဒီးကမျၢၢ်သုတဖန် လၢဟံၣ်ဖျါတၢ်ဆိကမိၣ်သုတဖန်, ဟ့ၣ်ဒိဟ့ၣ်နီၤ တၢ်သုညါန့ၣ်ပာ်, ဒီးမၤကဲထီၣ်တၢ်န့ၣ်ပာ် အသီသုတဖန်န့ၣ်လီၤ။

- LA.3.SL.1 ယသုကတီၢ်ကတီၢ် လၢတၢ်ဟံၣ်ယုာ်မၤသကိးတၢ် ဖဲတၢ်တၢ်ပီၣ်တၢ်ပီၣ်တၢ်သုတဖန်အပုၤ ဘၣ်ယဒီး သၢတီၤ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ သုတဖန် ဒီးလံာ်ကျိၤပုၤသုတဖန်န့ၣ်လီၤ။
- LA.3.SL.1.a ယသုသံကွဲးတၢ်သံကွဲးသုတဖန်လၢကမၤစၢၤယၢဒ်သီးခဲစဲးဘုးယတၢ်ဆိကမိၣ်သုတဖန်ဒီး မၤလဲၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအသီန့ၣ်လီၤ။
- LA.3.SL.1.b ယသုသု တၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျိးသုးသုမၤအဂၤ သုတဖန် ဖဲ ယကတီၢ်တၢ် ဒီး ယဒိကန့ၣ်တၢ် အခါန့ၣ်လီၤ။
- LA.3.SL.1.c ယသုတၢ်ယုးယီၣ်ဟံၣ်လၢ တၢ်ကတီၢ်ပုၤအဂၤသုတဖန် ဒီး ဒိကန့ၣ် အဘၣ်သုတဖန်အတၢ်ဆိကမိၣ်သုတဖန် န့ၣ်လီၤ။
- LA.3.SL.1.d ယသုဒိကန့ၣ် ဖျါဖျါခဲဒုး ဒီး သးစၢ်ဆၢါလၢ ပုၤအဂၤသုတဖန် န့ၣ်လီၤ။
- LA.3.SL.1.e ယသုဟံၣ်ထွဲ တၢ်န့ၣ်ကျိၤသုတဖန် ဒ်သီး အန့ၢ်လၢခိၣ်ကတခါ န့ၣ်လီၤ။

တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ် လၢတၢ်သုညါန့ၣ်ပာ်ဒီး တၢ်ဆိကမိၣ်သုတဖန်

ဟံၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ, တၢ်ကွဲးယုသုတဖန်, ဒီးတၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤ ကမျၢၢ်ဖဲ တၢ်ကရကရီ, တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်ဒီးတၢ်အလုာ်အလုာ်သုတဖန်လၢ ကြးဘၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ, ကမျၢၢ်, ဒီး/မုတမုာ်လံာ်ကျိၤကွဲး န့ၣ်လီၤ။

- LA.3.SL.2 ယသုဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတီၢ်တခါမုတမုာ်လံာ်ကျိၤပုၤ ဒီးကွၢ်တဲတၢ်တဲမုာ်န့ၣ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲး လၢတၢ်ဂ့ၢ်လၢအမ့ၢ်အတီၤ သုတဖန်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ခဲလၢကဲခဲသုအရၣ်ဒိၣ်သုတဖန် န့ၣ်လီၤ။
- LA.3.SL.2.a ယသုကတီၢ် တၢ်လၢပုၤအဂၤသုတဖန် န့ၣ်ပာ်ယၢန့ၣ်လီၤ။
- LA.3.SL.2.b ယသုတဲန့ၣ်ပာ် ယတၢ်ဆိကမိၣ်သုတဖန်ဒီး တၢ်သုညါန့ၣ်ပာ်သုတဖန် ဆုပုၤအဂၤသုတဖန် န့ၣ်လီၤ။
- LA.3.SL.2.c ယသုဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ပညိၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသုတဖန်ဒ်သီးပုၤတဲတၢ်ဖဲ အဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢအဝဲ အိၣ်ထံးန့ၣ်လီၤ။
- LA.3.SL.2.d ယသုတဲန့ၣ်ပာ် လံာ်မံၢ်ဖျါ သုတဖန်တၢ်သုအကြးအဘၣ် ဒ်သီးလံာ်မံၢ်ဖျါသုတဖန်လၢအိၣ်ဒီးအိၣ်ပညိၣ်အန့ၢ်ဒ်တခါန့ၣ်လီၤ။
- LA.3.SL.2.e ယသုသုတၢ် လၢပကွဲးအတၢ်ဂဲၤဒီးဒုးကျိးတၢ်တၢ်ပီၣ်တၢ်ပီၣ်တၢ်သုတဖန် ဒ်သီးကဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်သးစဲးလၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတီၢ်သုတဖန် ဘၣ်ယဒီးယကတီၢ်အဂၤ န့ၣ်လီၤ။

တၢ်ဖးလံာ် အဂံၢ်ခိၣ်ထံးသ့တဖၣ်

လံာ်ထုးထီၣ် တၢ်ထံးဆိကမိၣ်သ့တဖၣ်

မၤတၢ်သ့ဂ့ၤ ဝဲ Grade 2 ဒီး ဟံးဖျိၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အဂၤသ့တဖၣ် ဝဲ တီၤအပတီၢ်ဝဲအံၤ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ထံးသ့ညါန့ၢ်ပၢၢ် ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ကတိၤ တၢ်ကလုာ်

မၤတၢ်သ့ဂ့ၤ ဝဲ Grade 2 ဒီး ဟံးဖျိၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အဂၤသ့တဖၣ် ဝဲ တီၤအပတီၢ်ဝဲအံၤ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သိၣ်သ့တဖၣ် ဒီး လံာ်မ့ၢ်ဖျါၣ် တၢ်ဟံးထံးဒီး

ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ကတိၤအသိၣ်ဒီးလံာ်မ့ၢ်ဖျါၣ် တၢ်ဟံးထံးဒီး ဒီးသ့အီၤတၢ်ဟံးဖျါထီၣ်တၢ်ခူသ့ၣ်ဒ်တၢ်သ့ဖးသ့မၤသ့တဖၣ် လၢလံာ်မ့ၢ်ဖျါၣ် သ့တဖၣ်လၢ
 ဟံးအိၣ်လီၤဖးဒီးအဂၤ ဒီး လံာ်တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤလၢအမၤ ဘၣ်ထွဲန့ၣ်လီၤ.

- LA.4.F.3 ယသ့သ့ ယတၢ်သ့ညါန့ၢ်ပၢၢ် ဘၣ်ဃးဒီး လံာ်မ့ၢ်ဖျါၣ်သ့တဖၣ် လၢကဖး , ကွဲး ဒီး ကဒီး တီၤ-အပတီၢ် လံာ်မိၢ်ပုၤ န့ၣ်လီၤ.
- LA.4.F.3.a ယသ့ဖး လဲးတၢ်ကွဲး တၢ်ကတိၤဖျါၣ်လၢဘၣ်တၢ်သ့ညါန့ၢ်ဒီး တီၤ လၢဖျါ နီၣ်ဂံၢ်အါ န့ၣ်လီၤ.
- LA.4.F.3.b ယသ့ ဖးသိၣ် လံာ်မ့ၢ်ဖျါၣ် အသီ မ့တမ့ၢ် လံာ်မ့ၢ်ဖျါၣ်လၢ တသ့ညါ ဒီး လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ကတိၤလၢအသိၣ်အါတီၤအါထံးန့ၣ်လီၤ.

သ့ဂ့ၤဘျးဘျး

ဖး တီၤ-အပတီၢ် လံာ်မိၢ်ပုၤတဖၣ်လၢ လီၤတံၢ်လီၤဆဲး ဒီးသ့ဂ့ၤဘျးဘျး လၢကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်န့ၢ်ပၢၢ်ကျိန်အတၢ်သိၣ်လိ န့ၣ်လီၤ.

- LA.4.F.4 ယသ့ဖး လံာ်မိၢ်ပုၤအကလုာ်ကလုာ် သ့တဖၣ် ဘျးဘျး ဘၣ်ဘၣ်, ဒီးတဲဖျါထီၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ.
- LA.4.F.4.a ယသ့ဖး လံာ်တီၤလံာ်သ့တဖၣ် ဒီး ထါသ့တဖၣ် ဒီး လီၤတံၢ်လီၤဆဲး, အချးလၢအဘၣ်, ဒီး ဃုာ်ဒီးတၢ်တဲဖျါထီၣ်န့ၣ်လီၤ.
- LA.4.F.4.b ယသ့ဆိတဲလဲ အတယၢ် ဒီး ဟံးဖျါထီၣ် လံာ်မိၢ်ပုၤ အခီပညီ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဖးလံာ် တၢ်ကွဲးဒ်တၢ်ကတိၤ ဒီး ဝါ

တၢ်ဆိကမိၣ်တၢ်ဂ့ၢ် အကါဒိၣ်ကတၢ် ဒီးတၢ်ဂ့ၢ် လီၤတံၢ်လီၤဆဲး

တၢ်ယၢၤထီၣ် တၢ်လၢအဘၣ်ဃးဒီး လံာ်မိၢ်ပုၤတၢ်အုၣ်သးလၢ လီၤတံၢ်လီၤဆဲး ဒ်ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ်, ဆၢတံာ် တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ် လၢတၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤသ့တဖၣ် မ့တမ့ၢ်
 တၢ်ဂ့ၢ်အကါဒိၣ်တဖၣ် ဝဲ တီၤ-အပတီၢ် လံာ်မိၢ်ပုၤသ့တဖၣ် လၢ တၢ်မၤလိအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

- LA.4.RP.1 ယသ့သ့ တၢ်ဂ့ၢ်ရဲဒိၣ် ဒ်သီး ကဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်ကျိန်တၢ် လၢတၢ်တဲမ့ၢ်န့ၢ် အတၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤန့ၣ်လီၤ.
- LA.4.RP.2 ယသ့သ့ တၢ်ဂ့ၢ်ရဲဒိၣ် ဒ်သီး ပုၤလၢတၢ်ယၢၤအဂ့ၢ် အတၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ်, လံာ်ကတိၤဖျါၣ်သ့တဖၣ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်,လၢကပံာ်ထံးနီၤဖး ပုၤလၢတၢ်ယၢၤအဂ့ၢ်, တၢ်လီၤ, မ့တမ့ၢ်
 လၢတၢ်ဂ့ၢ်လၢအမၤသး လံာ်မိၢ်ပုၤန့ၣ်လီၤ.

ပုၤကွဲးလံာ် အတၢ်စုသ့ခိၣ်ဘၣ်

တၢ်ယၢၤထီၣ် တၢ်လၢအဘၣ်ဃးဒီး တၢ်အုၣ်သးလၢလီၤတံၢ်လီၤဆဲးဒ်ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ်, ဆၢတံာ် တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ် ဒီးတၢ်ဘၣ်ထွဲလီၤအသး လၢပုၤတၢ်ဂၤစုာ်စုာ်,တၢ်ဆိကမိၣ်သ့တဖၣ်,ဒီး
 တီၤ- အပတီၢ် လံာ်မိၢ်ပုၤတဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

- LA.4.RP.3 တဲန့ၢ်ပၢၢ် တၢ်ဆု ပုၤဖးလံာ်ဖိ အတၢ်ကွဲးဖိ န့ၣ် ဘၣ်သ့ညါန့ၢ်လီၤဆီလီၤအသးလၢ ပုၤဖးဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ် မ့တမ့ၢ် ပုၤလၢတၢ်ယၢၤအဂ့ၢ် အတၢ်ကွဲးဖိ ဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.
- LA.4.RP.4 ယသ့ထီၣ်သတြၢ အဘၣ်ဃး ဒီးတၢ်သ့ညါထီၣ်ဘၣ်ထီၣ်လၢလံာ်မိၢ်ပုၤသ့တဖၣ် လၢအဘၣ်ဃးဒီးလံာ်မိၢ်ပုၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သ့ညါန့ၢ်ပၢၢ် ဒီး တၢ်ဆိကမိၣ်သ့တဖၣ်

တၢ်ယၢၤ ထီၣ်တၢ်လၢအဘၣ်ဃး ဒီးလံာ်မိၢ်ပုၤတၢ်အုၣ်သး လၢလီၤတံၢ်လီၤဆဲး ဒ်ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဆၢဆိကမိၣ် တဖၣ်, ဆၢတံာ် တၢ်ပုၤ ကွဲးလံာ်အတၢ်တံာ် မ့တမ့ၢ်တၢ်သ့လၢတၢ်ထံးအကွၢ်အဂီၢ်သ့တဖၣ်
 တၢ်အဒိအတၢ်ဒီးအခီပညီလၢတီၤအပတီၢ်လံာ် မိၢ်ပုၤလၢအဘၣ်ဃးဒီးလံာ်မိၢ်ပုၤန့ၣ်လီၤ.

- LA.4.RP.5 ယသ့ထီၣ်သတြၢ တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤသ့တဖၣ်, တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီသ့တဖၣ်,ဒီးတၢ်အဒိသ့တဖၣ်ဖဲ လံာ်မိၢ်ပုၤလၢအဘၣ်ဃးဒီးလံာ်မိၢ်ပုၤန့ၣ်လီၤ ဒီဖျါပုၤကွဲးလံာ်ဖိလီၤဆီသ့တဖၣ် မ့တမ့ၢ် လၢ
 တၢ်ဆဲးတၢ်လၢလီၤဆီသ့တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- LA.4.RP.6 ယသ့တဲန့ၢ်ပၢၢ် ဖျါဖျါဖျါ တၢ်လၢလံာ်မိၢ်ပုၤအတၢ်တဲဒီးတၢ်သ့လၢယတၢ်ဂ့ၢ်ဖဲ တၢ်သံကွၢ် ဒီး တၢ်ဖဲဆၢသ့တဖၣ် သ့တီၣ် တၢ်အဒိထံး ဝဲတၢ်အုၣ်သး လၢ လံာ် မိၢ်ပုၤ န့ၣ်လီၤ.
- LA.4.RP.7 တဲန့ၢ်ပၢၢ် တၢ်ဆုပုၤကွဲးလံာ်ဖိတၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ်ကတိၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ် တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤဒ်သီးသ့သ့တဖၣ် ဒီး တၢ်အဒိ လၢ တၢ်ဂ့ၢ်ကထီၣ် ဝဲ လံာ်မိၢ်ပုၤသ့တဖၣ် လၢ အဘၣ်ဃးဒီးလံာ်မိၢ်ပုၤန့ၣ်လီၤ တၢ်ဖးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဖးလံာ်အဂ့ၢ် ဒီးလံာ်မိၢ်ပုၤ တၢ်အိၣ်သဘၣ်ဘျး အပတီၢ်

ဖးလံာ်ဒီး သ့ညါန့ၢ်ပၢၢ် တၢ်အသဘၣ်သဘၣ်, တီၤ-အပတီၢ် လံာ်မိၢ်ပုၤသ့တဖၣ်လၢအဘၣ်ဃးဒီးလံာ်မိၢ်ပုၤလၢအအိၣ်သဘၣ်ဒီးအသ့ဂ့ၤဘျးဘျး န့ၣ်လီၤ.

- LA.4.RP.8 ယသ့ ဖးလံာ်ကလုာ် ဒိၣ်ဒိၣ် ဒီး န့ၢ်ပၢၢ် လွံတီၤ လံာ်မိၢ်ပုၤ လၢအဘၣ်ဃးဒီးလံာ် အကလုာ်ကလုာ် န့ၣ်လီၤ.

တမ်းလံတင်ဂုတ်ကျိမိပုာ်

တံဆိကမိဒ်တံဂုတ် အကျိဒိဒ်ကတၢာ် ဒီးတံဂုတ် လီၤတံာ်လီၤဆဲး

တၢ်ယုၤတီၢ် တၢ်လၢအကြးအဘၣ်သးဒီး လံာ်မိပုာ်တၢ်အုၣ်သးလၢ လီၤတံာ်လီၤဆဲး ဒ်ကဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤ တံဆိကမိဒ်သ့ၣ်တဖၣ်, ဆၢတၢ် တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ထီၣ် လၢတၢ်ဂုတ်မိပုာ် ပုၤသ့ၣ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ်တံဆိကမိဒ်အကျိဒိဒ်ကတၢာ် သ့ၣ်တဖၣ် ဖဲ တီၢ်-အပတီၢ် လံာ်မိပုာ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢအဘၣ်သးဒီးတံဂုတ်ကျိမိပုာ် န့ၣ်လီၤ.

- LA.4.RI.1 ယုၤသ့ၣ်ညါ တံဆိကမိဒ်အကျိဒိဒ်လၢ တၢ်ဂုတ်ကျိမိပုာ် ဒီး ကဘၣ်ဆဲးကျိမိပုာ်ဒီး တၢ်လဲၤဒိဖျါ တၢ်စဲးဆၢ တၢ်ဂုတ်လီၤတံာ်လီၤဆဲး ဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.
- LA.4.RI.2 ယုၤ ပံာ်ထံနီၤဖး ပုၤကညီ, တံဆိကမိဒ်သ့ၣ်တဖၣ်, တၢ်ဂုတ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးတံစံာ်စဲး, မ့တမ့ၢ် အတယၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဖဲ တၢ်အကျိမိပုာ်အကျိမိပုာ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ပုၤကျဲးလံာ် အတၢ်စုသ့ၣ်ဒိဒ်ဘျုး

တၢ်ယုၤတီၢ် တၢ်လၢအကြးအဘၣ်သးဒီး လံာ်မိပုာ်တၢ်အုၣ်သး လၢလီၤတံာ်လီၤဆဲး ဒ်ကဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤ တံဆိကမိဒ်သ့ၣ်တဖၣ်, ဆၢတၢ် တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ထီၣ် ဒီးတၢ်ဘၣ်ထွဲလၢပုၤတၢ်စုစ့ၣ်, တံဆိကမိဒ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢတီၢ်-အပတီၢ် လံာ်မိပုာ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢအဘၣ်သးဒီးလံာ်မိပုာ်လီၤန့ၣ်လီၤ.

- LA.4.RI.3 ယုၤသ့ၣ် တၢ်လၢဒဲးသးဒီး တၢ်လီၤဆိသ့ၣ်တဖၣ် လၢ ပုၤကျဲးလံာ်ဖဲ အတၢ်ထီၣ်ဃီ အါန့ၣ်ဒဲးတခါဖဲ တၢ်ဂုတ်ကျိမိပုာ် လံာ်မိပုာ်သ့ၣ်တဖၣ်အါအါဂီၢ်ဖဲ တၢ်ဂုတ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ထီၣ် အဒံးသး န့ၣ်လီၤ.
- LA.4.RI.4 ယုၤ ဟံဖျါထီၣ် တၢ်လၢ လံာ်မိပုာ် အတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ထီၣ်ထီၣ်ဖဲမၤစၢၤလၢ လၢ ကနၢ်ပုၤ တၢ်ဂုတ်ကျိမိပုာ်လံာ်မိပုာ် အဗိပညီန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပုၤ ဒီး တံဆိကမိဒ်သ့ၣ်တဖၣ်

တၢ်ယုၤ တီၢ်တၢ်လၢအကြးအဘၣ်သး ဒီးလံာ်မိပုာ်တၢ်အုၣ်သး လၢလီၤတံာ်လီၤဆဲး ဒ်ကဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤ.တံဆိကမိဒ် သ့ၣ်တဖၣ်, ဆၢတၢ် တၢ်ပုၤ ကွဲးလံာ်အတၢ်တၢ် မ့တမ့ၢ်တၢ်သ့ၣ် လၢတၢ်ထံၣ်အကၢၢ်အဂီၢ်သ့ၣ်တဖၣ် တၢ်အဒိအတံာ်ဒီးအဗိပညီလၢတီၢ်အပတီၢ်လံာ် မိပုာ်လၢအဘၣ်သးဒီးလံာ်မိပုာ်လီၤ န့ၣ်လီၤ.

- LA.4.RI.5 ယုၤထီၣ်ညါတီၢ် လံာ်မိပုာ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢအဘၣ်သးဒီး လံာ်မိပုာ်ဒီး ဒ်သး ကနၢ်ပုၤ ပုၤ ဒီး တၢ်ဆဲးတၢ်လၢသ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ
- LA.4.RI.6 ယုၤသ့ၣ်န့ၣ်ပုၤကျဲးလံာ်ဖဲ အတၢ်ယုၤထီၣ်ဒီးတံန့ၣ်ပုၤ တၢ်လၢပုၤကျဲးလံာ်ဖဲန့ၣ်ပုၤန့ၣ်ပုၤဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ထီၣ်. တၢ်ယုၤထီၣ်ဖဲလံာ်မိပုာ် ဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ
- LA.4.RI.7 တံန့ၣ်ပုၤ တၢ်လၢပုၤကျဲးလံာ်ဖဲတၢ်န့ၣ်ပုၤကျိမိပုာ်တၢ်တၢ်ပုၤ တၢ်ဂုတ်ကျိမိပုာ်ဒဲးသးသ့ၣ်တဖၣ် ဒီး တၢ်အဒိ လၢ တၢ်ဂုတ်ထီၣ်ဖဲ လံာ်မိပုာ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢ အဘၣ်သးဒီးလံာ်မိပုာ်လီၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဖးလံာ်အဂုၢ် ဒီးလံာ်မိပုာ် တၢ်အိၣ်သ့ၣ်ဘျုးအပတီၢ်

ဖးလံာ်ဒီး သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပုၤ တၢ်အသဘံသဘုၣ်, တီၢ်-အပတီၢ် လံာ်မိပုာ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢအဘၣ်သးဒီးလံာ်မိပုာ်လီၤ လၢအအိၣ်သဘျုးဒီးအသ့ၣ်ဂ့ၤဘၣ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ.

- LA.4.RI.8 ယုၤဖး ဒီး န့ၣ်ပုၤတၢ် လွၢ်တီၢ် လံာ်မိပုာ် သ့ၣ်တဖၣ် အကလုာ်ကလုာ် န့ၣ်လီၤ.

ဝိၤသ့

တၢ်မၤန့ၣ်တၢ်ဒီး တၢ်သ့

သ့ၣ်ထီၣ် ဒီး တၢ်ကတီၢ် အဂုၢ်, တၢ်ကုၢ်ဘၣ်ကုၢ်သ့, ဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သိ-လီၤလီၤဆိဆိ တီၢ်-အပတီၢ် ဝိၤသ့ဒီး သူတၢ်လၢတၢ်ဖးလံာ်, တၢ်ကွဲးလံာ်, တၢ်ကတီၢ်, ဒီးတၢ်ဒိကန့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

- LA.4.V.1 ယုၤ သုမန့ၣ်ဒီး သ့ ဝိၤသ့လံာ်ဖျါအသီ သ့ၣ်တဖၣ် လၢ တၢ်ပညီၣ်လီၤဆိသ့ၣ်တဖၣ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- LA.4.V.1.a ယုၤသ့ၣ် ပုၤတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပုၤ ဘၣ်သးဒီး တၢ်ကတီၢ်လၢခဲလၢညါ တၢ်ဂုတ်အန့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီး လံာ်မိပုာ် တၢ်အကၢၢ်အဂီၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သး ကသ့ၣ်ညါ တၢ်အဗိပညီလၢ လံာ်မိပုာ်အသီသ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.
- LA.4.V.1.b ယုၤသ့ၣ် တၢ်လၢကတီၢ် အါကတၢာ်လဲးတၢ်ဂုတ်ဂ့ၢ် သ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီး တၢ်ဂီၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ထီၣ် ဒ်သး ကနၢ်ပုၤအဗိပညီ လၢ လံာ်မိပုာ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီး လံာ်ဆၢသ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.
- LA.4.V.1.c ယုၤသ့ၣ် တၢ်ဂီၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ထီၣ် အကလုာ် ကလုာ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သးကစဲးကွဲး အဗိပညီဒီး လံာ်မိပုာ်လီၤ လၢလံာ်မိပုာ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကတီၢ် လံာ်ကျိမိပုာ်အဗိပညီ

ဆၢတၢ် တၢ်မ့တမ့ၢ် မၤဖျါထီၣ်အဗိပညီလၢပတသ့ၣ်ညါအီၤ ဒီး လံာ်မိပုာ် အါမၤအါမ့ၢ် လံာ်မိပုာ် ဒီးလံာ်ကျိမိပုာ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢအဗိပညီအိၣ်,တၢ်ယုၤထီၣ်လၢ အစၢ်ယံာ်ဖဲဖျါလၢ တၢ်ကုၢ်သ့ၣ်တဖၣ် အဂုၢ်န့ၣ်လီၤ.

- LA.4.V.2 ယုၤ တံန့ၣ်ပုၤအဗိပညီ ဘၣ်သးဒီး လံာ်မိပုာ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢအန့ၣ်ဒိၣ် ဒီးလံာ်ကျိမိပုာ် သ့ၣ်တဖၣ် လၢပုၤကျဲးလံာ်ဖဲသ့ၣ်တဖၣ် အသ့ၣ်သီးကတၢ်ဖျါထီၣ်, အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဆိကမိဒ် သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- LA.4.V.2.a ယုၤ တံန့ၣ်ပုၤ တၢ်အဗိပညီ ဘၣ်သးဒီး တၢ်ကတီၢ် ဒီး ပုၤကုၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီး တၢ်ကတီၢ်ဒိကန့ၣ်န့ၣ်လီၤ တၢ်ဂုတ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ထီၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဖဲ တီၢ် အပတီၢ်လံာ်မိပုာ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- LA.4.V.2.b ယုၤ တံန့ၣ်ပုၤ အဗိပညီ ဘၣ်သးဒီး တၢ်ကတီၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီး တၢ်ကတီၢ်ဒိကန့ၣ်န့ၣ်လီၤ တၢ်ဂုတ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ထီၣ်သ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.
- LA.4.V.2.c ယုၤ န့ၣ်ပုၤဖျါထီၣ် ဝိၤဒုၣ်ဘျုးသ့ၣ်တဖၣ် ဒီး လံာ်မိပုာ်လၢအဗိပညီဘျုးလံာ်အသးသ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကွဲးလံာ်

တၢ်မၤကဲထီၣ်တၢ်ကွဲးလံာ်

သူ တၢ်ကွဲးလံာ်အဘျီဘျီ တၢ်အကျိမိပုာ်အကျိမိပုာ်လၢကထုၢ်ထုၣ်လံာ်ဖျါ န့ၣ်ဒီးတၢ်ကွဲးလံာ်အစဲးဘျုးဒီးဘၣ်လၢတၢ်သိၣ်တၢ်သိ,ပုၤကမျိမိပုာ်,ဒီး လံာ်ကျိမိပုာ် န့ၣ်လီၤ.

- LA.4.W.1 ယုၤကွဲးလံာ်အဆၢသ့ၣ်တဖၣ် လၢအသုလံာ်ကျိမိပုာ် အကလုာ်ကလုာ် သ့ၣ်တဖၣ်လီၤ.
- LA.4.W.1.a ယုၤသ့ၣ် လံာ်မိပုာ်ဖျါ ဖးဒိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဖဲ တၢ်ကွဲးလံာ် ဒီးကျိမိပုာ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.
- LA.4.W.1.b ယုၤသ့ၣ် န့ၣ်တဝဲး(ကုၢ်မ့ၢ်) သ့ၣ်တဖၣ်, တၢ်ကတီၢ်အပန့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်,ဒီး အဖိစထီၣ်ဖဲဘၣ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ.
- LA.4.W.1.c ယုၤ န့ၣ်ပုၤဖျါထီၣ် ဒီး သ့ လံာ်ဆၢလၢအကဲထီၣ် သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.
- LA.4.W.1.d ယုၤသ့ၣ် န့ၣ်ပုၤဖျါထီၣ် ဒီးသ့ တၢ်လၢအဗိပညီ တၢ် ဒီး ပုၤကုၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီး ကနၢ်ပုၤလဲးသ့ၣ်တဖၣ်, တၢ်မၤစၢၤ ဒီး တၢ်ဒုးစဲးဘျုး ဝိၤသ့ၣ်တဖၣ်, ဒီး ဝိၤကယၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- LA.4.W.1.e ယုၤသ့ၣ် တၢ်လီၤဆိဘၣ်သးလံာ်မိပုာ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢ သဘံသဘုၣ်သ့ၣ် အဘၣ်စၢၤ န့ၣ်လီၤ.
- LA.4.W.1.f ယုၤ မၤဘၣ် တၢ်အကွဲး ဒီး တၢ်မၤ ဒဲးလံာ်ကျိမိပုာ် သ့ၣ်တဖၣ် ဖဲတၢ်ကတီၢ် ဒီး တၢ်ကွဲးလံာ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

သူ တၢ်ကွဲးလံာ်အဘျီဘျီဒိၣ်အကျိမိပုာ်အကျိမိပုာ် ဒ်သးကဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်, တၢ်ဂီၢ်အါထီၣ်, ဒီး ထးထီၣ်တၢ်ကွဲးလံာ်အကြးအဘၣ် အူ ကမျိမိပုာ်, တၢ်ပညီၣ်, ဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သိ န့ၣ်လီၤ.

- LA.4.W.2 ယုၤကွဲးလံာ်တၢ်ပညီၣ်အကွဲးလံာ်ကလုာ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီး ကမျိမိပုာ်သ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.
- LA.4.W.2.a ယုၤ သ့ၣ် တၢ်ကွဲးလံာ်ဆိ တၢ်ပုၤတၢ်ဂၤသ့ၣ်တဖၣ်ဒ်သးကတီၢ်ကျိမိပုာ်, သးကျိမိပုာ်ဒီးထးထီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လံာ်န့ၣ်လီၤ.
- LA.4.W.2.b ယုၤ ဆိတလဲ ယုၤတၢ်ကွဲးလံာ် ဖဲလံာ်ဖျါသ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်ထီၣ်ထီၣ် ဒီး ကီၤအါထီၣ်အါန့ၣ်လီၤ.
- LA.4.W.2.c ယုၤသ့ၣ် တၢ်ကွဲးလံာ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီး တၢ်ဆၢ လၢပုၤကျိမိပုာ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သး ကကုၢ်ဒါကျိမိပုာ် ဒီး ကဂုၢ်ထီၣ် ယုၤတၢ်ကွဲးလံာ်န့ၣ်လီၤ.
- LA.4.W.2.d ယုၤသ့ၣ်မၤဂုၢ်ထီၣ် ဒီး မၤဆဲးထီၣ် ယုၤတၢ်ကွဲးလံာ် ဒီး တၢ်ပၤထဲလံာ် ဒီး တၢ်ဖဲလံာ်ဘျုးလၢ ပုၤလၢသးဒ်သးသ့ၣ်တဖၣ် ဒီးပုၤဒိၣ်တုာ်ဒိၣ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်မၤစၢၤန့ၣ်လီၤ.
- LA.4.W.2.e ယုၤသ့ၣ် တၢ်တံာ်ကျိမိပုာ်အါအါဂီၢ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢတၢ်စဲးကျိမိပုာ် ဒီး ဒုးကျိမိပုာ် လံာ်တၢ်ဂီၢ်မိပုာ် ဖဲယုၤတၢ်ကွဲးလံာ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.
- LA.4.W.2.f ယုၤသ့ၣ် တၢ်စဲးကျိမိပုာ် ဒီး ဒုးကျိမိပုာ်/တၢ်ဝိးတၢ်လီၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢ အစ့းကတၢ်ရဲလီၤတၢ်ကတီၢ်အကျိမိပုာ်အါ ဒ်သးကထုၢ်ထုၣ်, မၤဒိၣ်ထီၣ်အါထီၣ်,ဒီး စဲးကျိမိပုာ်ထုၣ်ထုၣ်လၢတၢ်ဂီၤ မ့တမ့ၢ် လၢပုၤတၢ်သးကွဲးလံာ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကွဲးလံာ် အကျိမိပုာ်အကျိမိပုာ်သ့ၣ်တဖၣ်

ကွေးလံာ် ဒီးအကျါအကျဲ အကလုာ်တဖၣ် လာအိၣ်ဒီးတၢ်ပညိၣ်အကလုာ်ဒီး ကမျါသ့တဖၣ် လာတၢ်လိာ်ကိးတီးဒီးန့ၣ်လီၤ.

- LA.4.W.3 ယသုကွေးလံာ်ဘၣ်ပးတၢ်တုာ်တီၣ်ဒီးတၢ်ဒုးန့ၣ်ဟံၣ်ဖျါဘၣ်ပးတၢ်ဂ့ၢ်တခါ မ့တမ့ၢ်တၢ်လဲၤခီဖျါန့ၣ်လီၤ.
- LA.4.W.3.a ယသုမၤကဲထီၣ် တၢ်အိၣ်အသး ဒီး ဒုးသ့ညါပုၤဂၤ လၢ ပုၤဖးဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ် ဒီး ပုၤလၢတၢ်ပာ်အဂ့ၢ် သ့တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.
- LA.4.W.3.b ယသုကွေး တၢ်တဲမုၢ်န့ၣ်တခါ ဃုာ်ဒီး တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်ခဲလၢာ်ခဲဆ့ ဒီး တၢ်တဲကျါလၢ မၤဒိၣ်ထီၣ်အထီၣ် ပုၤဂၤဒိသ့တဖၣ်, တၢ်ဂ့ၢ်ကဲထီၣ်သ့တဖၣ်, ဒီး တၢ်လိာ်တၢ်ကျဲသ့တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.
- LA.4.W.3.c ယသုသု တၢ်လဲၤလိာ်အကတီၢ် လံာ်မံၢ်ဖျါသ့တဖၣ် ဒီး လံာ်အဆၢသ့တဖၣ် ဒ်သိးကွေး တၢ်တဲမုၢ်န့ၣ် တခါလၢတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲ န့ၣ်လီၤ.
- LA.4.W.3.d ယသုဟ့ၣ်ထီၣ် တၢ်ကတိၤကျါတၢ် လၢ အဘၣ်ထွဲလိာ်သးလၢ တၢ်တုာ်တီၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်တဖျါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်ကဲထီၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်လဲၤခီဖျါန့ၣ်လီၤ.

ကွေး တၢ်ဆိကမိၣ်တၢ်ထီၣ် အကတဖၣ် လၢ တဲန့ၢ်ပၢၢ် တၢ်ကွၢ်ဖိတခါ အိၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်ဂ့ၢ်သ့တဖၣ် ဒီး တၢ်အုၣ်သးန့ၣ်လီၤ.

- LA.4.W.4 ယသု ကွေးတၢ်ဆိကမိၣ်တၢ်ထီၣ် အကတဖၣ် လၢ တဲန့ၢ်ပၢၢ် တၢ်ကွၢ်ဖိတခါအိၣ်ဒီး ဟ့ၣ်ထီၣ် တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်အုၣ်သးန့ၣ်လီၤ.
- LA.4.W.4.a ယသုဒုးသ့ညါပုၤဂၤ တၢ်ဂ့ၢ်ခဲလၢာ်ခဲဆ့ ဖျါဖျါဖျါ ဒီးဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်တၢ်ထီၣ်တခါ လၢတၢ်ဂ့ၢ်တဖျါသ့တဖၣ် ဒီး တၢ်အုၣ်သးန့ၣ်လီၤ.
- LA.4.W.4.b ယသုသု တၢ်ဂ့ၢ်လၢအမၢ်အတီၣ်သ့တဖၣ် ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်ခဲလၢာ်ခဲဆ့သ့တဖၣ် ဒ်သိး ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ဂ့ၢ်တဖျါသ့တဖၣ် ဒီး တၢ်အုၣ်သးန့ၣ်လီၤ.
- LA.4.W.4.c ယသုသု လံာ်မံၢ်ဖျါသ့တဖၣ် ဒီး လံာ်ကျဲကျဲသ့တဖၣ် ဒ်သိး ကဒဲးဘဲး တၢ်ဆိကမိၣ်သ့တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.
- LA.4.W.4.d ယသုကွေး တၢ်ကတိၤကျါတၢ်တခါ လၢ အဘၣ်ထွဲလိာ် သးလၢတၢ်ဆိကမိၣ်တၢ် တံၣ်တခါ န့ၣ်လီၤ.

ကွေးလီၤ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါ/တၢ်လၢအတဲန့ၢ်ပၢၢ် တၢ်အကသ့တဖၣ် ဒ်သိး ကစံးကွၢ် တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီတခါ မ့တမ့ၢ် လံာ်ကျဲပုၤ ဒီးတီးဖျါထီၣ် တၢ်ဆိကမိၣ်သ့တဖၣ် ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါန့ၣ်လီၤ.

- LA.4.W.5 ယသုကွေး တၢ်သ့တဖၣ် ဘၣ်ပးဒီး တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါ ဒ်သိးကွၢ် တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီမ့တမ့ၢ် လံာ်ကျဲပုၤ ဒီးတီးဖျါထီၣ် တၢ်ဆိကမိၣ်သ့တဖၣ် ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါန့ၣ်လီၤ.
- LA.4.W.5.a ယသု ဒုးသ့ညါပုၤဂၤ တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီတခါ ဒီးတၢ်ကရၢၢ် လၢ အဘၣ်ထွဲလိာ်သးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါန့ၣ် လံာ်အဆၢသ့တဖၣ် ဃုာ်ဒီးလံာ်မံၢ်ပုၤအက့ၢ် အဂီၤ အဆၢသ့တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.
- LA.4.W.5.b ယသုမၤဒိၣ်ထီၣ်တီထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီလၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါ(တၢ်အဒိ, တၢ်ဂ့ၢ်လၢအမၢ်အတီ တဖၣ်, တၢ်အဒိပညိၣ်သ့တဖၣ်, တၢ်ဂ့ၢ်ခဲလၢာ်ခဲဆ့သ့တဖၣ်, တၢ်ကတိၤဒီးသ့တဖၣ်) အဘၣ်ထွဲလိာ်သးလၢ တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီ န့ၣ်လီၤ.
- LA.4.W.5.c ယသုသု တၢ်မၤစၢၤဘူး လံာ်မံၢ်ဖျါသ့တဖၣ် ဒီးလံာ်အဆၢသ့တဖၣ် ဃုာ်ဒီး တၢ်စံးဆၢဝါၤဩၤ ဒ်သိး ကစံးကွၢ် တၢ်ဆိကမိၣ်သ့တဖၣ်ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါ အကလုာ် န့ၣ်လီၤ.
- LA.4.W.5.d ဒ်တၢ်ကွေးလံာ်ဒီးတၢ်ကတိၤ အပူၤ ဖဲ တၢ်ဟ့ၣ်ထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်ထီၣ်သ့တဖၣ် အစရီၤ န့ၣ်လီၤ.
- LA.4.W.5.d ယသုကွေး လံာ်ဖျါ အကတၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်နီၤဖး အဘၣ်ပးလၢ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါ မ့တမ့ၢ်တၢ်တဲန့ၢ်ပၢၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကွၢ်ဃု ဒီး ကျါတၢ်တၢ် တၢ်အုၣ်သးအကြးလၢ တၢ်လၢအဘၣ်ပးဒီးလံာ်ခိးလဲၤခိး ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါလံာ်ကျဲပုၤ တၢ်အိၣ်ထံးသ့တဖၣ် ဒ်သိးကစံးဆၢတၢ်သံကွၢ်သ့တဖၣ် ဘၣ်ပးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီတခါ န့ၣ်လီၤ

- LA.4.W.6 ယသုကွၢ်ဃု ဒီး ကျါတၢ်တၢ် တၢ်အုၣ်သးအကြးလၢ ဘၣ်ပးဒီးလံာ်ခိးလဲၤခိး ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါလံာ်ကျဲပုၤ အိၣ်ထံးသ့တဖၣ် ဒ်သိးကစံးဆၢတၢ်သံကွၢ်သ့တဖၣ် ဘၣ်ပးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီတခါ န့ၣ်လီၤ.
- LA.4.W.6.a ယသု ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ကခါကၢ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါ ဒီးတၢ်အုၣ်သး ဒ်သိးကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်ဆိကမိၣ်သ့တဖၣ် ဖဲ တၢ်တြီဃာ် တၢ်ကွေးဒိပုၤဂၤ အတၢ်ဆိကမိၣ်ဒ် အတၢ်အသိး န့ၣ်လီၤ.
- LA.4.W.6.b ယသုဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်စံးကျဲဒီး ဒုးကွေးတၢ် တၢ်ပိးတၢ်လီသ့တဖၣ် ဒ်သိး ကတဖျါဟံၣ်ဖျါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါ ဒီး တၢ်အုၣ်သးန့ၣ်လီၤ.
- LA.4.W.6.c ယသုရဲၣ်ကျဲလီၤ တၢ်အုၣ်သးဆ့အကလုာ်ကလုာ်သ့တဖၣ် ဒီးသ့တၢ်မၤနီၣ်-တၢ်ဟံးန့ၢ် အသိၣ် ဒ်သိး ဃုာ်တၢ် ဒီး ကသုးကျဲတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါ န့ၣ်လီၤ.
- LA.4.W.6.d ယသု ဟံၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်တီတၢ်လီၤလၢအဘၣ်ပးဒီး တၢ်ကွၢ်ဘၣ်ကွၢ်သ့ ဒီဖျါတၢ်တြီဃာ် တၢ်န့ၢ်အါန့ၢ် လၢ တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်ထံးအဂီၤ တခါခါအဖီခိၣ်
- LA.4.W.6.e ယသု ဂၤလဲၤထံးသး တၢ်လဲၤသ့တဖၣ်အပူၤဖျါသ့တဖၣ် ဖဲ တၢ်ဆဲးကျဲ ဒီး တၢ်ဘၣ်ထွဲထီၣ်ဆၢလံာ်အသး လၢ ဒုးကွေးတၢ်တၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲလီၤအဂၤသ့တဖၣ် အခါန့ၣ်လီၤ .

တၢ်ကတိၤဒီး တၢ်ဒိကန့ၣ်

တၢ်သ့ညါန့ၢ်ပၢၢ် ဒီး တၢ်မၤဃုာ်မၤသကိးတၢ်

ဆဲးကျိး ထံထံဆဲးဆဲး ဒီး အကြးအဘၣ် မၤ တၢ်မၤဃုာ်မၤသကိး တၢ်ပုၤတၢ်ဂၤသ့တဖၣ် လၢတၢ်မၤအကလုာ်ကလုာ်သ့တဖၣ်, တၢ်ပညိၣ်သ့တဖၣ်, ဒီးကမျါသ့တဖၣ် လၢဟံၣ်ဖျါတၢ်ဆိကမိၣ်သ့တဖၣ်, ဟ့ၣ်ဒီဟ့ၣ်နီၤ တၢ်သ့ညါန့ၢ်ပၢၢ်, ဒီးမၤကဲထီၣ်တၢ်န့ၢ်ပၢၢ် အသိၣ်သ့တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

- LA.4.SL.1 ယသုကတိၤကတီး ဒီးတၢ်ဟံၣ်ဃုာ်မၤသကိးတၢ် ဖဲတၢ်တၢ်ပိၣ်တၢ်ပိၣ်တၢ်ပိၣ်တၢ်ပိၣ်တဖၣ်အပူၤ ဘၣ်ပးဒီး လွံာ်တီၤ တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီ သ့တဖၣ် ဒီးလံာ်ကျဲပုၤသ့တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- LA.4.SL.1.a ယသုသံကွၢ် တၢ်သံကွၢ်သ့တဖၣ် လၢကမၤစၢၤယၤ ဒ်သိး ဒုးစံးဘူးယတၢ်ဆိကမိၣ်သ့တဖၣ်ဒီး မၤန့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါအသိၣ်န့ၣ်လီၤ.
- LA.4.SL.1.b ယသုသု တၢ်ဆဲးကျဲဆဲးကျိးသ့ဖဲသ့မၤအဂ့ၢ် သ့တဖၣ် ဖဲ ယကတိၤတၢ် ဒီး ယဒိကန့ၣ်တၢ် အခါန့ၣ်လီၤ.
- LA.4.SL.1.c ယသုတၢ်ပုၤဃုာ်ဟံၣ်ကဲလၢ တၢ်ကတိၤပုၤအဂၤသ့တဖၣ် ဒီး ဒိကန့ၣ် အဝဲသ့အတၢ်ဆိကမိၣ်သ့တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.
- LA.4.SL.1.d ယသုဒိကန့ၣ် ဖျါဖျါဖျါဒီး သးစၢ်ဆၢလၢ ပုၤအဂၤသ့တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.
- LA.4.SL.1.e ယသုဟံၣ်ထွဲ တၢ်န့ၣ်ကျဲသ့တဖၣ် ဒ်သိး အန့ၢ်လၢခိၣ်ခါတခါ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ် လၢတၢ်သ့ညါန့ၢ်ပၢၢ်ဒီး တၢ်ဆိကမိၣ်သ့တဖၣ်

ဟံၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါ, တၢ်ဃုာ်ညါ, ဒီးတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ ကမျါဖဲ တၢ်ကရၢကရီ, တၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်,ဒီးတၢ်အလုၢ်အလၢသ့တဖၣ်လၢ ကြးဘၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သိ, ကမျါ, ဒီး လံာ်ကျဲကျဲ န့ၣ်လီၤ .

- LA.4.SL.2 ယသုဟံၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီတခါ, လံာ်မိၢ်ပုၤ, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆိကမိၣ်တၢ်ထီၣ် လၢအအိၣ်, ဃုာ်ဒီးတၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲလီၤလၢအဘၣ်လိာ်သး,တၢ်ဂ့ၢ်လၢအမ့ၢ်အတီသ့တဖၣ်, ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ခဲလၢာ်ခဲဆ့သ့တဖၣ် ဒ်သိး ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤသ့တဖၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆိကမိၣ် သ့တဖၣ်လၢ အကါဒိၣ်ကတၢ်န့ၣ်လီၤ.
- LA.4.SL.2.a ယသုတဖျါ ဖဲတၢ်အိၣ်အသးအါအါဂီၢ်ဂီၢ်, ဟံၣ်ဃုာ်ဝဲ တၢ်ဟ့ၣ်ဒီဟ့ၣ်နီၤ ယတၢ်ဆိကမိၣ် သ့တဖၣ် ဘၣ်ပးဒီး လံာ်မိၢ်ပုၤန့ၣ်လီၤ.
- LA.4.SL.2.b ယသုဆဲးကျဲ ဆဲးကျိး ဒီး ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ ယ တၢ်ထီၣ်အိၣ်ထီၣ်န့ၣ်လီၤ.
- LA.4.SL.2.c ယသု ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ပညိၣ်ဒီး တၢ်လၢအန့ၢ်အီၤသ့ လၢ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါအဟံၣ်ဖျါထီၣ် န့ၣ်လီၤ.
- LA.4.SL.2.d ယသု တဲန့ၢ်ပၢၢ် တၢ်သ့ညါမံၢ်ဖျါလၢအကြး အဘၣ်(တၢ်ထီၣ်သံတၢ်သ့တဖၣ်,လံာ်မံၢ်ဖျါအိၣ်ပညိၣ် အကလုာ်ကလုာ်သ့တဖၣ်) န့ၣ်လီၤ.
- LA.4.SL.2.e ယသုသု တၢ်ဂီၤ ဒီး ဒုးကွေးတၢ်တၢ်မိး တၢ်လဲၤသ့တဖၣ် ဒ်သိးကမၤအါထီၣ် တၢ်ဆဲးကျဲဆဲးကျိး လၢ တၢ်ကတိၤအီၤ ဒီး မၤအါထီၣ်တၢ်သးစဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဖးလံာ် အဂံၢ်ဒိၣ်ထံးသ့တဖၣ်

လံာ်ထုးထီၣ် တၢ်ထံၣ်ဆိကမိၣ်သ့တဖၣ်

မၤတၢ်သ့ၣ်ဂ့ၤ ဝဲ Grade 2 ဒီး ဟံၣ်ဖျါဃုာ်ဒီး တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အဂၤသ့တဖၣ် ဝဲ တီၤအပတီၢ်ဝဲအံၤ န့ၢ်လီၤ.

တၢ်ထံၣ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢ် ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ကတိၤ တၢ်ကလုာ်

မၤတၢ်သ့ၣ်ဂ့ၤ ဝဲ Grade 2 ဒီး ဟံၣ်ဖျါဃုာ်ဒီး တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အဂၤသ့တဖၣ် ဝဲ တီၤအပတီၢ်ဝဲအံၤ န့ၢ်လီၤ.

တၢ်ကလုာ်သ့တဖၣ် ဒီး လံာ်မ့ၢ်ဖျါဃုာ် တၢ်ဟံၣ်ထံၣ်နီၤဖး

ဒုးန့ၢ်ဖျါထီၣ် တၢ်ကတိၤအသိၣ်ဒီးလံာ်မ့ၢ်ဖျါဃုာ် တၢ်ဟံၣ်ထံၣ်နီၤဖး ဒီးသုအီၤတၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ခူသ့ၣ်ဒ်တၢ်သ့ဖးသ့မၤသ့တဖၣ် လၢလံာ်မ့ၢ်ဖျါဃုာ် သ့တဖၣ်လၢ
ဟံၣ်အိၣ်လီၤဖးဒီးအဂၤ ဒီး လံာ်တၢ်ဂ့ၢ်မိၣ်ပုၤလၢအမၤ ဘၣ်ထွဲန့ၢ်လီၤ.

- LA.5.F.3 ယသ့သ့ ယတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢ် ဘၣ်ဃးဒီး လံာ်မ့ၢ်ဖျါဃုာ်သ့တဖၣ် လၢကဖးလံာ်,ကွဲးလံာ် ဒီး သူကဒီး တီၤ-အပတီၢ် လံာ်မိၣ်ပုၤအဂီၢ် န့ၢ်လီၤ.
- LA.5.F.3.a ယသ့ဖး လံာ်မ့ၢ်ဖျါဃုာ်သ့တဖၣ်လၢအဘၣ်ဃးပုၤခဲလၢာ် အဟဲလၢ ဟးလုာ်ကျိာ်န့ၢ်လီၤ.
- LA.5.F.3.b ယသ့ ကိးဖျါထီၣ် လံာ်မ့ၢ်ဖျါဃုာ် အသီ မ့တမ့ၢ် လံာ်မ့ၢ်ဖျါဃုာ်လၢ တသ့ၣ်ညါ ဃုာ်ဒီး တၢ်ကတိၤအသိၣ် အါမံၤအါမ့ၢ် န့ၢ်လီၤ.

သ့ၣ်ဂ့ၤကျိာ်

ဖး တီၤ-အပတီၢ် လံာ်တၢ်ဂ့ၢ်မိၣ်ပုၤ သ့တဖၣ်လၢတၢ်လီၤ တံာ်လီၤဆဲးလၢ လၢပုၤ ဒီးတၢ်သ့ၣ်ဂ့ၤကျိာ်, လၢကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်န့ၢ်ပၢ်ကျိာ်အတၢ်သိၣ်လီ န့ၢ်လီၤ.

- LA.5.F.4 ယသ့ဖး လံာ်မိၣ်ပုၤအကလုာ်ကလုာ် သ့တဖၣ် ဘျုးဘျုး ဘၣ်ဘၣ်, ဒီးတဲဖျါထီၣ်အိၣ်န့ၢ်လီၤ.
- LA.5.F.4.a ယသ့ဖး ယံာ်တီၤ လံာ်သ့တဖၣ် ဒီး ထါသ့တဖၣ် ဒိၣ်ဒိၣ် ဒီး လီၤတံာ်လီၤဆဲး, အချုးလၢအဘၣ်, ဒီး ဃုာ်ဒီးတၢ်တဲဖျါထီၣ်န့ၢ်လီၤ.
- LA.5.F.4.b ယသ့ဆီတလဲ အတယၢ် ဒီး ဟံၣ်ဖျါထီၣ် လံာ်မိၣ်ပုၤ အခိပညီ န့ၢ်လီၤ.

တၢ်ဖးလံာ် တၢ်ကွဲးဒ်တၢ်ကတိၤ ဒီး ထါ

တၢ်ခါးသး/တၢ်ဆိကမိၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ခဲလၢာ်ခဲစ့သ့တဖၣ်လၢ အကျိာ်ဒိၣ် ကတၢ်

တၢ်ယၢၤထီၣ် တၢ်လၢအဘၣ်ဃးဒီး လံာ်မိၣ်ပုၤတၢ်အုၣ်သးလၢ လီၤတံာ်လီၤဆဲး ဒ်ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်ဆိကမိၣ်သ့တဖၣ်, ဆၢတံာ် တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ် လၢတၢ်ဂ့ၢ်မိၣ်ပုၤသ့တဖၣ် မ့တမ့ၢ်
တၢ်ဆိကမိၣ်အကျိာ်ဒိၣ်ကတၢ် သ့တဖၣ် ဝဲ တီၤ-အပတီၢ် လံာ်မိၣ်ပုၤသ့တဖၣ် လၢအဘၣ်ဃးဒီးလံာ်မိၣ်ပုၤလဲၤလဲၤ န့ၢ်လီၤ.

- LA.5.RP.1 ယသ့သ့ တၢ်စးဆၢ တၢ်ဂ့ၢ်ခဲလၢာ်ခဲဆဲး ဒ်သီး ကဒုးန့ၢ်ဖျါထီၣ်, တၢ်ဂ့ၢ်ကျိာ်တံာ်, ဝဲထံၣ်နီၤဖး, ဒီး တဲန့ၢ်ပၢ် လၢတၢ်တဲမ့ၢ်န့ၢ် အတၢ်ဂ့ၢ်မိၣ်ပုၤန့ၢ်လီၤ
- LA.5.RP.2 ယသ့ထီၣ်သ့ၣ်တြီၤ ခဲ မ့တမ့ၢ် အါအါဂီၢ်ဂီၢ်လၢ ပုၤဂဲၤဒိသ့တဖၣ်, တၢ်လီၤတၢ်ကျိာ်သ့တဖၣ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဂ့ၢ်ကဲထီၣ်သ့တဖၣ် ဝဲ လံာ်မိၣ်ပုၤလၢအဘၣ်ဃးဒီးလံာ်မိၣ်ပုၤလဲၤလဲၤ အပူၤန့ၢ်လီၤ.

ပုၤကွဲးလံာ် အတၢ်စ့သ့ဒိၣ်ဘၣ်

တၢ်ယၢၤထီၣ် တၢ်လၢအဘၣ်ဃးဒီး တၢ်အုၣ်သးလၢလီၤတံာ်လီၤဆဲးဒ်ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်ဆိကမိၣ် သ့တဖၣ်, ဆၢတံာ် တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ် ဒီးတၢ်ဘၣ်ထွဲမၤစၢၤလီၤအသး
လၢပုၤတဂၤစ့ၣ်စ့ၣ်,တၢ်ဆိကမိၣ်သ့တဖၣ်, ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ကဲထီၣ်သ့တဖၣ် လၢတီၤ- အပတီၢ် လံာ်မိၣ်ပုၤသ့တဖၣ်လၢ အဘၣ်ဃးဒီးလံာ်မိၣ်ပုၤလဲၤလဲၤ န့ၢ်လီၤ.

- LA.5.RP.3 ယသ့ ဟံၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်လၢပုၤ ဖးဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ် မ့တမ့ၢ် ပုၤကတိၤတၢ်ဖိသ့တဖၣ် အတၢ်ထံၣ်အခိၣ်ထံးန့ၢ် လုာ်ဘၢစိကမိၤလၢ လံာ်မိၣ်ပုၤလၢအဘၣ်ဃးဒီးလံာ်မိၣ်ပုၤလဲၤလဲၤ အခိပညီ အဖိခိၣ်
ဒ်လဲၣ်န့ၢ်လီၤ.
- LA.5.RP.4 ယသ့ တဲန့ၢ်ပၢ်အဆၢဒိၣ်သ့တဖၣ်အတၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤ, တၢ်ထံၣ်သ့တဖၣ်, မ့တမ့ၢ် ထါအဆၢသ့တဖၣ် လၢအမၤဘၣ်လီၤသး တပူၤဃီ ဒ်သီး ကဟ့ၣ်ထီၣ် တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အကျိာ်
ခဲလၢာ်ခဲဆဲး လၢလံာ်မိၣ်ပုၤလၢအဘၣ်ဃးဒီးလံာ်မိၣ်ပုၤလဲၤလဲၤ န့ၢ်လီၤ.

တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢ် ဒီး တၢ်ဆိကမိၣ်သ့တဖၣ်

တၢ်ယၢၤ ထီၣ်တၢ်လၢအဘၣ်ဃး ဒီးလံာ်မိၣ်ပုၤတၢ်အုၣ်သး လၢလီၤတံာ်လီၤဆဲး ဒ်ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ,တၢ်ဆိကမိၣ် သ့တဖၣ်, ဆၢတံာ် တၢ်ပုၤ ကွဲးလံာ်အတၢ်တံၣ်
မ့တမ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢ်တၢ်ထံၣ်အကျိာ်အဂီၢ်သ့တဖၣ် တၢ်အဒိအတံာ်ဒီးအခိပညီလၢတီၤအပတီၢ်လံာ် မိၣ်ပုၤလၢအဘၣ်ဃးဒီးလံာ်မိၣ်ပုၤလဲၤလဲၤ န့ၢ်လီၤ.

- LA.5.RP.5 ယသ့ထီၣ်သ့ၣ်တြီၤ တၢ်ဂ့ၢ်မိၣ်ပုၤသ့တဖၣ် ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၣ်သ့တဖၣ် ဝဲ လံာ်မိၣ်ပုၤလၢအဘၣ်ဃးဒီးလံာ်မိၣ်ပုၤလဲၤလဲၤသ့တဖၣ် ဘၣ်ဃး တၢ်သ့တၢ်ဘၣ် အကလုာ် လၢအဒ်သီး န့ၢ်လီၤ
- LA.5.RP.6 ယသ့ကျဲၤသ့ တၢ်အုၣ်သးအလီၤတံာ်လီၤဆဲး လၢ လုာ်မိၣ်ပုၤ ဒ်သီး ကမၤစၢၤ ယၢၤတံာ်စးဆၢဒီးတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ် တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢ် ဘၣ်ဃးဒီး လံာ်မိၣ်ပုၤလၢအဘၣ်ဃးဒီးလံာ်မိၣ်ပုၤလဲၤလဲၤ
န့ၢ်လီၤ.
- LA.5.RP.7 ယသ့တဲန့ၢ်ပၢ် တၢ်ရဲၣ်လီၤမ့ၢ်သးအဘၣ်ဃးဒီးတၢ်တၢ်မ့ၢ်န့ၢ် တၢ်မိၣ်ပုၤသ့တဖၣ် ဝဲ လံာ်မိၣ်ပုၤ လၢအဘၣ်ဃးဒီး လံာ်မိၣ်ပုၤလဲၤလဲၤ အကလုာ်ကလုာ်န့ၢ်လီၤ.

တၢ်ဖးလံာ်အဂ့ၢ် ဒီးလံာ်မိၣ်ပုၤ တၢ်အိၣ်သ့ဘၣ်ဘၣ် အပတီၢ်

ဖးလံာ်ဒီး သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢ် တၢ်အသဘံၣ်သဘၣ်, တီၤ-အပတီၢ် လံာ်မိၣ်ပုၤသ့တဖၣ်လၢအဘၣ်ဃးဒီးလံာ်မိၣ်ပုၤလဲၤလဲၤ လၢအအိၣ်သ့ဘျုးဒီးအသ့ၣ်ဂ့ၤဘၣ်ဘၣ် န့ၢ်လီၤ.

- LA.5.RP.8 ယသ့ဖး ဒီး န့ၢ်ပၢ်တၢ် ယၢ်တီၤ လံာ်မိၣ်ပုၤ သ့တဖၣ် အကလုာ်ကလုာ် န့ၢ်လီၤ.

တမ်းလံတင်ဂုတ်ကျိမိပုဂံ

တင်ခါးသး/တင်ဆိကမိဉ်ဒီးတင်ဂုတ်ခဲစ့သုဉ်တဖဉ်လၢ အကါဒိဉ် ကတၢ်

တင်ယၢထီဉ် တင်လၢဘၣ်ယးဒီး လံာ်မိပုဂံတင်အုဉ်သးလၢ လီၤတံာ်လီၤဆဲး ဒ်ကဆိဉ်ထွဲမၤစၢၤ တင်ဆိကမိဉ်သုဉ်တဖဉ်, ဆၢတံာ် တင်ဒိဉ်ထီဉ်ထီဉ် လၢတင်ဂုတ်မိပုဂံ ပုဂံသုဉ်တဖဉ်

မ့တမ့တင်ဆိကမိဉ်အကါဒိဉ်ကတၢ် သုဉ်တဖဉ် ဖဲ တီၤ-အပတီၢ် လံာ်မိပုဂံသုဉ်တဖဉ် လၢအဘၣ်ယးဒီးတင်ဂုတ်ကျိမိပုဂံ န့ဉ်လီၤ.

LA.5.RI.1 ယသု တဲန့ၢ်ပၤ တင်ဆိကမိဉ်အကါဒိဉ်လၢ တင်ဂုတ်ကျိမိပုဂံ ဒီး တဲန့ၢ် ကဘၣ်ဆဲးကျိးလဲၤမိဖျါ တံာ်စဲးဆၢ တင်ဂုတ်ခဲလၢခဲဆ့ဒ်လဲဉ်န့ဉ်လီၤ.

LA.5.RI.2 ယသုထီဉ်သၢတြီၤ ခဲဂုတ်မ့တမ့ အါ လၢပုၤကညီသုဉ်တဖဉ်, တင်ဂုတ်ထီဉ်သုဉ်တဖဉ်, တင်ဆိကမိဉ်သုဉ်တဖဉ် လၢအဘၣ်ယးဒီးစ့အုဉ် မ့တမ့ တင်ထီဉ်တင်ဆိကမိဉ် မ့တမ့ ခိဉ်ကါသုဉ်တဖဉ်ဖဲ တင်အကျိၤအကျိၤတခါ အိပုၤ, တၢ်တုတၢ်ဂီၤ ဖဲ တင်ဆိဉ်ထွဲမၤစၢၤ တင်ဆိကမိဉ်သုဉ်တဖဉ် လၢ တင်ဂုတ်ကျိမိပုဂံတခါန့ဉ်လီၤ.

ပုၤကွဲးလံာ် အတၢ်စ့သုဉ်ဘုဉ်

တင်ယၢထီဉ် တင်လၢအဘၣ်ယးဒီး လံာ်မိပုဂံတင်အုဉ်သး လၢလီၤတံာ်လီၤဆဲး ဒ်ကဆိဉ်ထွဲမၤစၢၤ တင်ဆိကမိဉ်သုဉ်တဖဉ်, ဆၢတံာ် တင်ဒိဉ်ထီဉ်ထီဉ် ဒီးတင်ဘၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ဂီၤ, တင်ဆိကမိဉ်သုဉ်တဖဉ်, ဒီးအမ့းသုဉ်တဖဉ် လၢတီၤ-အပတီၢ် လံာ်မိပုဂံသုဉ်တဖဉ်လၢအဘၣ်ယးဒီးလံာ်မိပုဂံန့ဉ်လီၤ.

LA.5.RI.3 ယသု တဲန့ၢ်ပၤ ပုၤကွဲးလံာ်ဖဲ အတၢ်ပညိဉ်လၢ တင်ကွဲး တင်ဂုတ်ကျိမိပုဂံဒီး "အိပညိဉ် ဒ်လဲဉ်န့ဉ်လီၤ.
LA.5.RI.4 တဲန့ၢ်ပၤတံာ်လၢ လံာ်မိပုဂံ အကုၢ်အဂီၢ်သုဉ်တဖဉ် ဟ့ၣ်မၤစၢၤ ဆူလံာ်မိပုဂံတခါ အိပညိဉ်ဒ်လဲဉ်န့ဉ်လီၤ.

တင်သုဉ်ညါန့ၢ်ပၤ ဒီး တင်ဆိကမိဉ်သုဉ်တဖဉ်

တင်ယၢထီဉ် တင်လၢအဘၣ်ယး ဒီးလံာ်မိပုဂံတင်အုဉ်သး လၢလီၤတံာ်လီၤဆဲး ဒ်ကဆိဉ်ထွဲမၤစၢၤတင်ဆိကမိဉ် သုဉ်တဖဉ်, ဆၢတံာ် တင်ပုၤ ကွဲးလံာ်အတၢ်တံာ်

မ့တမ့တင်သုဉ်လၢတင်ထီဉ်အကုၢ်အဂီၢ်သုဉ်တဖဉ် တင်အဒိအတံာ်ဒီးအိပညိဉ်လၢ တီၤ-အပတီၢ် တင်ဂုတ်ကျိမိပုဂံသုဉ်တဖဉ် န့ဉ်လီၤ.

LA.5.RI.5 ယသုထီဉ်သၢတြီၤ လံာ်မိပုဂံသုဉ်တဖဉ် လၢအဘၣ်ယးဒီး လံာ်မိပုဂံဒီး ဒ်သး ကဒုးန့ဉ်ဖျါထီဉ် တင်သုဉ်ညါန့ၢ်ပၤ ဘၣ်ယးဒီး တင်ဂုတ်ခိဉ်တီတခါ န့ဉ်လီၤ.

LA.5.RI.6 ယသုပလီၤသးဒီးစဲးကွဲးတင်ဒိဉ်ထီဉ်ထီဉ်လၢပုၤကွဲးလံာ်ဖဲအယုတၢ် ဒီး တဲန့ၢ်ပၤ တင်ဆိဉ်ထွဲမၤစၢၤတင်အုဉ်သးန့ဉ်ကဆိဉ်ထွဲမၤစၢၤ တင်ယုထီဉ်ဒ်လဲဉ် န့ဉ်လီၤ.

LA.5.RI.7 ယသုတဲန့ၢ်ပၤ ခဲဂုတ် မ့တမ့ အါန့ၢ်ခဲဂုတ်, တင်ဂုတ်ထီဉ်သုဉ်တဖဉ်, တင်ဆိကမိဉ်သုဉ်တဖဉ်, မ့တမ့ တင်ထီဉ်တင်ဆိကမိဉ်သုဉ်တဖဉ် ဖဲလံာ်မိပုဂံလၢအဘၣ်ယးဒီးလံာ်မိပုဂံဒီးအတၢ်ဖးန့ဉ်လီၤ.

တမ်းလံာ်အဂုၢ်ဒီးလံာ်မိဉ်ပုဂံ တင်ဆိဉ်ထွဲမၤစၢၤအပတီၢ်

ဖးလံာ်ဒီး သုဉ်ညါန့ၢ်ပၤ တင်သဘၣ်သဘုဉ်, တီၤ-အပတီၢ် လံာ်မိဉ်ပုဂံသုဉ်တဖဉ်လၢအဘၣ်ယးဒီးလံာ်မိပုဂံလၢအဆိဉ်သဘုဉ်ဒီးအသုဂုၤဂုၤဘၣ်ဘုဉ် န့ဉ်လီၤ.

LA.5.RI.8 ယသုဖးဒီးန့ၢ်ပၤတံာ် ယံာ်တီၤ တင်ဂုတ်ကျိမိပုဂံသုဉ်တဖဉ်အကလုာ်ကလုာ် န့ဉ်လီၤ.

ဝီၤဩ

တင်မၤန့ၢ်တၢ်ဒီး တင်သု

သုဉ်ထီဉ် ဒီး သုတကတီၤ အဂုၢ်, တင်ကုဉ်ဘၣ်ကုဉ်သု, ဒီးတင်သိဉ်တံာ်သီ-လီၤလီၤဆီဆီ တီၤ-အပတီၢ် ဝီၤဩဒီး သုတၢ်လၢတမ်းလံာ်, တင်ကွဲးလံာ်, တင်ကတီၤ, ဒီးတင်ဒိဉ်ကန့ဉ်န့ဉ်လီၤ.

LA.5.V.1 ယသု ယုမၤန့ၢ်ဒီး သု ဝီၤဩလံာ်မဲာ်ဖျါအသီ သုဉ်တဖဉ် လၢ တင်ပညိဉ်လီၤဆီသုဉ်တဖဉ် အဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.

LA.5.V.1.a ယသု ကွၢ်ယု ဒီး သု တင်ကတီၤလၢခဲလၢညါ တင်ဂုတ်အန့ၢ်သုဉ်တဖဉ် ဒီး လံာ်မိပုဂံ တင်အကုၢ်အဂီၢ်သုဉ်တဖဉ် ဒ်သး ကဆဲးတၢ် တင်အိပညိဉ်လၢ လံာ်မဲာ်ဖျါသုဉ်တဖဉ် ဒီး လံာ်အဆၢသုဉ်တဖဉ်

LA.5.V.1.b ယသုသု တင်လၢကတီၢ် အကတၢ် ဟ့းလ့ဉ်ကုဉ် ဒီး လဲးတုဉ်ကုဉ် သန့သုဉ်တဖဉ် ဒီး တင်ဂုတ်ခိဉ်ထဲးသုဉ်တဖဉ် ဒ်သး ကန့ၢ်ပၤအိပညိဉ် လၢ လံာ်မဲာ်ဖျါသုဉ်တဖဉ် ဒီး လံာ်အဆၢသုဉ်တဖဉ် န့ဉ်လီၤ.

LA.5.V.1.c ယသုသု တင်ဂုတ်ခိဉ်ထဲးအကလုာ် ကလုာ်သုဉ်တဖဉ် ဒ်သးကစဲးကွၢ် အိပညိဉ်ဒီး လံာ်ကဒီးသီဉ် လၢလံာ်မဲာ်ဖျါသုဉ်တဖဉ်န့ဉ်လီၤ.

တင်ကတီၤ လံာ်ကျိးဒီးအိပညိဉ်

ဆၢတံာ် တင် မ့တမ့ မၤဖျါထီဉ်အိပညိဉ်လၢပတသုဉ်ညါအီၤ ဒီး တင်အါမၤအါမ့ၢ် လံာ်မဲာ်ဖျါ သုဉ်တဖဉ် ဒီးလံာ်ကျိးကျိးသုဉ်တဖဉ် လၢအိပညိဉ်အိဉ်, တင်ယုတၢ်လၢ အစၢ်ယံာ်စၢ်ယံာ်လၢ တင်ကုဉ်သုဉ်တဖဉ် အဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.

LA.5.V.2 ယသု တဲန့ၢ်ပၤ ပုၤကွဲးလံာ်ဖဲတၢ်ဂီၤ အတၢ်သုဒ်သး တင်အကုၢ်အဂီၢ်အကလုာ်ကလုာ်ဘုဉ်သုဉ်တဖဉ်လၢကျိး ဖဲတီၤ-အပတီၢ် လံာ်မိပုဂံလၢအဘၣ်ယးဒီးလံာ် ဒီး တင်ဂုတ်ကျိးန့ဉ်လီၤ.

LA.5.V.2.a ယသုတဲန့ၢ်ပၤ အိပညိဉ်လၢ တင်ကတီၤလီၤတၢ် ဒီးပုၤဂၤ, တင်ကတီၤဒ်သုဉ်တဖဉ် ဒီး တင်ပုၤဖျါထီဉ်ကုဉ် ဖဲ တီၤအပတီၢ်လံာ်မိပုဂံသုဉ်တဖဉ်န့ဉ်လီၤ.

LA.5.V.2.b ယသု မၤန့ၢ် ဒီး တဲန့ၢ်ပၤ အိပညိဉ် ဘၣ်ယးဒီး တင်ကတီၤသုဉ်တဖဉ်, တင်ကတီၤဒ်, ဒီး လံာ်ကျိးကျိးလၢအဟ့ၣ်ကုဉ်တင်သုဉ်တဖဉ်န့ဉ်လီၤ.

LA.5.V.2.c ယသုဖျါထီဉ် အဘၣ်ထွဲလံာ်သးလၢလံာ်မဲာ်ဖျါသုဉ်တဖဉ်အဘၣ်စၢၤ (ဝီၤဩဒုဉ်သုဉ်တဖဉ်, ဝီၤဩလၢအိပညိဉ်ဘူးလံာ်အသးသုဉ်တဖဉ်, ဒ်တံာ်တဲလၢပုၤအသးသုဉ်တဖဉ်)ဒ်သးကန့ၢ်ပၤအါထီဉ်လံာ်မိပုဂံသုဉ်တဖဉ်န့ဉ်လီၤ.

တက်ကွေးလံာ်

တက်ကွေးလံာ်အကျိအကျိ

သူ တက်ကွေးလံာ်အကျိအကျိ တက်ကွေးလံာ်အကျိအကျိ လာကထူးထီၣ်လံာ် ပျီပျီဆုံဆုံ ဒီး တက်ကွေးလံာ်အစဲဘူးကြားဘဉ်လၢ တက်သိၣ်တက်သိ, ပုၤကမုၢ်, ဒီး/မုတမုၢ်လံာ်ကျိကူၣ် နှံၣ်လီၤ.

- LA.5.W.1 ယသုကွေးလံာ်အဆၢသ့ၣ်တဖၣ် လၢအသု လံာ်ကျိပုၤ တက်သ့ၣ်ထီၣ်ဘီထီၣ် အကလုာ်ကလုာ် သ့ၣ်တဖၣ်လီၤ.
- LA.5.W.1.a ယသုသု လံာ်မံာ်ဖျါအိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢအဘဉ်တက်တီၤလံာ်ကျိအစီလံာ်,တက်တီၤဒီးတက်ပီၣ် သ့ၣ်တဖၣ်,ဒီး လံာ်မံာ်ဖျါသ့ၣ်တဖၣ်လၢအစုထွဲ တကပၤ ဖဲ ယတက်ကွေးလံာ် အပူၤနှံၣ်လီၤ.
- LA.5.W.1.b ယသုသု ဘဉ်ဘဉ် ကိၣ်မ့ၣ် ဖဲတက်အကျိအကျိ အကလုာ်အပူၤ နှံၣ်လီၤ.
- LA.5.W.1.c ယသု တဲန့ၢ်ပာ် တက်အကျိအကျိဒီးသုအိၣ်အိၣ်ဖဲတက်ထီၣ် တက်တီၤထီၣ်ဖျါဖျါသ့ၣ်တဖၣ်,ဝီၤအကတီၤသ့ၣ်တဖၣ်,ဒီး တက်တီၤဖျါလၢအဒုးစဲဘူးဒီးအဘဉ်ထွဲလံာ်သး သ့ၣ်တဖၣ်နှံၣ်လီၤ.
- LA.5.W.1.d ယသု ယုသုသုသုဒီးတက်အဘဉ်စၢၤ ဒီးသု နီၣ်ကယၢအကလုာ်ကလုာ် သ့ၣ်တဖၣ်နှံၣ်လီၤ.
- LA.5.W.1.e ယသု ဒုးန့ၢ်ပာ်ဖျါထီၣ် ဒီး ကွၢ်ကဒါကွၢ်တက်အရံၣ်အဒုး ဒီး တက်မၤဒီး လံာ်ကျိပုၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒီး တက်ကြးတဘဉ်တက်ဆီတလဲသ့ၣ်တဖၣ် ဖဲ ဝီၤ အကတီၤသ့ၣ်တဖၣ် နှံၣ်လီၤ.

သူ တက်ကွေးလံာ်အကျိအကျိ ဒ်သးကဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်, တက်ဂံၢ်အထီၣ်, ဒီး ထူးထီၣ်တက်ကွေးလၢအကြးအဘဉ် ဆူ ကမုၢ်, တပ်ပညိၣ်, ဒီး တက်သိၣ်တက်သိနှံၣ်လီၤ.

- LA.5.W.2 ယသုကွေး တပ်ပညိၣ်အကကလုာ်ကလုာ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီး ကမုၢ်သ့ၣ်တဖၣ် နှံၣ်လီၤ.
- LA.5.W.2.a ယသုသုတက်ကွေးလံာ်အဆီတက်ဟူးတက်ဂၤ သ့ၣ်တဖၣ်လၢကမၤရဲၣ်ကျဲၤ,သးကျဲၤ, ဒီးတက်ကွေးပုၤထီၣ်အဂီၢ်နှံၣ်လီၤ.
- LA.5.W.2.b ယသု ဆီတလဲ ယတက်ကွေးလံာ် ဖဲလံာ်ဖျါသ့ၣ်တဖၣ် မ့ၣ်ထီၣ်ဒီး ကံၤအထီၣ်အခါနှံၣ်လီၤ.
- LA.5.W.2.c ယသုသု တက်ကွဲသ့ၣ်တဖၣ် ဒီး တက်ဆဲၤ လၢပုၤဂၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သး ကကွၢ်ကဒါကွၢ် ဒီး ကဂုၤထီၣ် ယတက်ကွေးလံာ်နှံၣ်လီၤ.
- LA.5.W.2.d ယသုမၤဂၤထီၣ် ဒီး မၤဖျါဆုံထီၣ် ယတက်ကွေးလံာ် ခီဖျါ တက်ထီၣ်လံာ် ဒီး တက်ဖျါလံာ်လၢ ပုၤလၢသးဒ်သးသ့ၣ်တဖၣ် ဒီးပုၤဒိၣ်တုာ်ခိၣ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်မၤစၢၤနှံၣ်လီၤ.
- LA.5.W.2.e ယသုသု ဒီး ထူးထီၣ်ပုၤဖျါအိၣ်ပုၤလၢ တက်တီၤကျိ ဘဉ်ပးဒီးတက်စဲး ကျိ ဒီး ဒုးကွဲးတၢ် လံာ်မံာ်ပုၤနှံၣ်လီၤ.
- LA.5.W.2.f ယသုသု တက်စဲးကျိ ဒီး ဒုးကွဲးတၢ်/တက်ပိးတၢ်လီၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢ အစုကတီၤတၢ်ရၢလီၤတက်စီၣ်အကျိအိၣ် ဒ်သးကထူးထီၣ်, မၤဒိၣ်ထီၣ်အထီၣ်,ဒီး စဲးကျိထူးထီၣ်ရၢလီၤတၢ်ဂၤစီၣ် မုတမုၢ် လၢပုၤတံၤသကိးသ့ၣ်တဖၣ်နှံၣ်လီၤ.

တက်ကွေးလံာ် အကျိအကျိသ့ၣ်တဖၣ်

ကွေးလံာ် ဒီးတက်အကျိအကျိ အကလုာ်ကလုာ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢအိၣ်ဒီးတပ်ပညိၣ်အကလုာ်ကလုာ်ဒီး ကမုၢ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢတက်လီၢ်ကိးတီၤဒဲးနှံၣ်လီၤ.

- LA.5.W.3 ယသုကွေးလံာ် ဘဉ်ပးတက်တုာ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီး တက်ဟံၤဖျါထီၣ် ဖဲ တက်ဒုးန့ၢ်ပာ်ဖျါ ဘဉ်ပးတက်တုာ်ခါ မုတမုၢ်တက်လဲၤခီဖျါတခါနှံၣ်လီၤ.
- LA.5.W.3.a ယသုမၤဂၤထီၣ် တက်အိၣ်အသး ဒီး ဒုးသ့ၣ်ညါပုၤဂၤ လၢ ပုၤဖျါထီၣ်တက်ဂီၢ် ဒီး ပုၤဂၤဒီးသ့ၣ်တဖၣ် နှံၣ်လီၤ.
- LA.5.W.3.b ယသုသု လံာ်မံာ်ဖျါလၢအလီၤတက်လီၤဆဲးသ့ၣ်တဖၣ်, တက်ဟံၤဖျါထီၣ်တက်ဂီၢ်ခဲလၢခဲဆဲးသ့ၣ်တဖၣ်, တက်တဲကျဲၤ, ဒီး ကျိၣ်လၢအဘဉ်ပးဒီး စုၣ်အတၢ်သ့ၣ်ညါ ဒ်သး ကဟံၤဖျါထီၣ် တက်ဆီကမိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်, တက်သးတုာ်ဘဉ်သ့ၣ်တဖၣ်, တက်လဲၤခီဖျါသ့ၣ်တဖၣ်, ဒီးတက်ဂီၢ်ထီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်နှံၣ်လီၤ.
- LA.5.W.3.c ယသုသု တက်လဲၤခီဖျါအကတီၤ လံာ်မံာ်ဖျါသ့ၣ်တဖၣ်အကလုာ် ဒီး လံာ်အဆၢသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သးကကွေး တက်တမုၢ်န့ၢ် တခါလၢတဲကျဲၤအဘဉ်နှံၣ်လီၤ.
- LA.5.W.3.d ယသုဟ့ၣ်ထီၣ် တက်တီၤကျိတက်လီၤ အဘဉ်ထွဲလံာ်သးလၢ တက်တီၤထီၣ် မုတမုၢ် တက်တဲကျဲၤထီၣ် တက်ဂီၢ်ကဲထီၣ် မုတမုၢ် တက်လဲၤခီဖျါနှံၣ်လီၤ.

ကွေး တက်ဆီကမိၣ်တက်ထီၣ် အကူအခီသ့ၣ်တဖၣ် လၢ တဲန့ၢ်ပာ် တက်ကွၢ်စီတခါ အိၣ်ဃုာ်ဒီး တက်ဆီထွဲမၤစၢၤ တက်ဂီၢ်တီၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒီး တက်အုၣ်သးနှံၣ်လီၤ.

- LA.5.W.4 ယသု ကွေးတက်ဆီကမိၣ်တက်ထီၣ် အကူအခီသ့ၣ်တဖၣ် လၢ တဲန့ၢ်ပာ် တက်ကွၢ်စီတခါအိၣ်ဒီး ဟ့ၣ်ထီၣ် တက်ဆီထွဲမၤစၢၤ တက်အုၣ်သးနှံၣ်လီၤ.
- LA.5.W.4.a ယသုဒုးသ့ၣ်ညါပုၤဂၤ ဖျါဖျါဖျါ ဘဉ်ပး တက်ဂီၢ်စီတခါ, ဖျါဖျါထီၣ် တက်ဆီကမိၣ်တက်ထီၣ်တခါ မုတမုၢ် တက်ကွၢ်စီ, ဒီး မၤဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ် တက်သ့ၣ်ထီၣ်ဘီထီၣ်လၢ တက်ဆီကမိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢအဘဉ်လံာ်သး နှံၣ်လီၤ.
- LA.5.W.4.b ယသုသု တက်ဂီၢ်လၢအမုၢ်အတီၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီး တက်ဂီၢ်ခဲလၢခဲဆဲးသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သး ကဆီထွဲမၤစၢၤတက်ဂီၢ်တီၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒီး တက်အုၣ်သးနှံၣ်လီၤ.
- LA.5.W.4.c ယသုသုလံာ်မံာ်ဖျါသ့ၣ်တဖၣ်, လံာ်အဆၢ သ့ၣ်တဖၣ်, ဒီး ဝီၤညါ လၢ ကဆဲးကျိးတက်ဆီကမိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်နှံၣ်လီၤ.
- LA.5.W.4.d ယသုကွေးလၢခဲကတၢ်လံာ် ကျိပုၤဒီးလံာ်အဆၢ အဘဉ်ထွဲလံာ်သး လၢတက်ကွၢ်စီ နှံၣ်လီၤ.

ကွေးလီၤ တက်ဂီၢ်တီၤ/တက်လၢအတဲန့ၢ်ပာ် တက်အကူအခီသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သး ကစဲးကွၢ် တက်ဂီၢ်စီတခါ မုတမုၢ် လံာ်ကျိပုၤ ဒီးတီၢ်ဖျါထီၣ်ဖျါဖျါဖျါ လၢ တက်ဆီကမိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီးတက်ဂီၢ်တီၤနှံၣ်လီၤ.

- LA.5.W.5 ယသုကွေး တက်အကူအခီ ဘဉ်ပးဒီး တက်ဂီၢ်တီၤ ဒ်သး ကကွၢ် တက်ဂီၢ်စီတခါမုတမုၢ် လံာ်ကျိပုၤ ဒီး မၤစဲးလၢ တက်ဆီကမိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီးတက်ဂီၢ်တီၤနှံၣ်လီၤ.
- LA.5.W.5.a ယသုဒုးသ့ၣ်ညါပုၤဂၤတက်ဂီၢ်စီတခါ အဖျါဆုံ ဒီး ဟ့ၣ်ထီၣ် သးစၢ်ဆဲးညါန့ၢ် ဖဲ တက်မၤကရူၢ် တက်ဂီၢ်တီၤလၢအဘဉ်လံာ်သး ဒီး ဟံၤဃုာ် လံာ်မံာ်ပုၤအကျိအဂီၢ် သ့ၣ်တဖၣ်,တက်ဂီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်, ဒီး တက်ဂီၢ်ကဲထီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢ အသု တက်ရၢလီၤတက်စီၣ်အကျိအိၣ်အဘဉ် နှံၣ်လီၤ.
- LA.5.W.5.b ယသု မၤဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ် တက်ဂီၢ်စီတခါ ဃုာ်ဒီး တက်ဂီၢ်တီၤ လၢအဘဉ်ပးဒီး တက်ဂီၢ်စီတခါ နှံၣ်လီၤ.
- LA.5.W.5.c ယသုသု တက်မၤစၢၤဘူး လံာ်မံာ်ဖျါသ့ၣ်တဖၣ် ဒီးလံာ်အဆၢသ့ၣ်တဖၣ် ဃုာ်ဒီး တက်စဲးဆဲးဝီၤညါ ဒ်သး ကစဲးဘူး တက်ဆီကမိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီး တက်ဂီၢ်တီၤ အကလုာ် နှံၣ်လီၤ.
- LA.5.W.5.d ယသုကွေးလံာ်အကတၢ် မုတမုၢ် တက်ဂီၢ်ဖျါသ့ၣ်တဖၣ် အဘဉ်ပးလၢ တက်ဂီၢ်တီၤ, မုတမုၢ်တက်တဲကျဲၤလၢနှံၣ်လီၤ.

ကွၢ်ဃု ဒီး ကျိၣ်တံာ် တက်ဂီၢ်တီၤအကြး ဒီး တက်အုၣ်သးအကြးလၢ တက်လၢအဘဉ်ပးဒီး လံာ်မံာ်လဲၤဒီး ဒီး တက်ဂီၢ်တီၤလံာ်ကျိပုၤ တက်အိၣ်ထံးသ့ၣ်တဖၣ်

ဒ်သးကစဲးဆၢတံၤသံကွၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဘဉ်ပးဒီးတက်ဂီၢ်စီတခါ နှံၣ်လီၤ.

- LA.5.W.6 ယသုကွၢ်ဃု ဒီး ကျိၣ်တံာ် တက်အုၣ်သးအကြးလၢ တက်လၢအဘဉ်ပးဒီးလံာ်မံာ်လဲၤဒီး ဒီးတက်ဂီၢ်တီၤလံာ်ကျိပုၤ တက်အိၣ်ထံးသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သးကစဲးဆၢတံၤသံကွၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဘဉ်ပးဒီးတက်ဂီၢ်စီတခါ နှံၣ်လီၤ.

LA.5.W.6.a ယသု တဲကျိထီၣ် တက်ဂီၢ်တီၤ ဒီး တက်အုၣ်သး ဒ်သးကဆီထွဲမၤစၢၤ တက်ဆီကမိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဖဲ တက်တြီဃာ် တက်ကွေးဒီးပုၤဂၤအတၢ်ဆီကမိၣ်ဒ်အတၢ်အသး ဒီး တက်သုလံာ်မံာ်ဖျါသ့ၣ်တဖၣ် နှံၣ်လီၤ.

- LA.5.W.6.b ယသုဒုးန့ၢ်ပာ်ဖျါထီၣ် တက်စဲးကျိဒီး ဒုးကွဲးတၢ် တက်ပိးတၢ်လီၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သး ကတၢ်ဖျါပုၤတီၢ်တက်ဂီၢ်တီၤ ဒီး တက်အုၣ်သးနှံၣ်လီၤ.
- LA.5.W.6.c ယသုရဲၣ်ကျဲၤလီၤ တက်အုၣ်သးဆူအကလုာ်ကလုာ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီးသုဝဲတံၤမၤနီၣ်-တံၤဟံးန့ၢ် အသိၣ် ဒ်သး ဃုထၢ ဒီး ကသးကျိၤတက်ဂီၢ်တီၤ နှံၣ်လီၤ.
- LA.5.W.6.d ယသုကွၢ်ဃု ဒီး ဆၢတံၤ တက်အုၣ်သးအတၢ်န့ၢ်အီၤသု လၢတက်စဲးကျိ ဒီး ဒုးကွဲးတၢ် တက်ဂီၢ်စီထံးသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သး ကစဲးဆၢတံၤသံကွၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီး မၤကဲထီၣ်တက်န့ၢ်ပာ်အသိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်နှံၣ်လီၤ.
- LA.5.W.6.e ယသု မၤလံာ်သး တက်ဟံၤဃုာ်လၢ အပူၤဖျါ ဒီး ပုၤဂၤမၤကြးမၤ သ့ၣ်တဖၣ် ဖဲ တက်ဆဲးကျိ ဒီး တက်ဘဉ်ထွဲမိဆၢလီၤအသး လၢ ဒုးကွဲးတၢ်တဲကျဲၤလီၤအဂၤသ့ၣ်တဖၣ် အခါနှံၣ်လီၤ.

တၢ်ကတိၤဒီး တၢ်ဒိကန့ၢ်

တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢၢ် ဒီး တၢ်မၤယုၢ်မၤသကိးတၢ်

ဆဲးကျိး ထံဆဲးဆဲး ဒီး အကြးအဘၣ် ဖဲ တၢ်မၤယုၢ်မၤသကိး တၢ်ဟူးတၢ်ဂၢၤသ့ၣ်တဖၣ် လၢတၢ်မၤအကလုာ်ကလုာ်သ့ၣ်တဖၣ်, တၢ်ပညိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်, ဒီးကမျၢၢ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢဟံၣ်ဖျါတၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ်, ဟ့ၣ်ဒိဟ့ၣ်နီၤ တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢၢ်, ဒီးမၤအါထီၣ်တၢ်န့ၢ်ပၢၢ် အသီသ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ.

- LA.5.SL.1 ယသုကတၢ်ကတိၤ ဒီး ဟံၣ်ယုၢ်မၤသကိးတၢ် ဖဲ တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဘၣ်ထီၣ် တၢ်တၢ်ပိၣ်တၢ်ပိၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အပူၤ ဒီး တၢ်ယုၢ်မၤသကိးတၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ယးဒီး ယဲၣ်တီၤ တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၤ သ့ၣ်တဖၣ် ဒီးလံာ်ကျိးပုၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ.
- LA.5.SL.1.a ယသုသံက့ၢ် တၢ်သံက့ၢ်အကြးသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သီးကသ့ၣ်ထီၣ် တၢ်ဆိကမိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်, ဟံၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ဆိကမိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်, ဒီး ဟံၣ်ဖျါ မ့တမ့ၢ် မၤလီၤတံၢ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိးအသီ န့ၢ်လီၤ.
- LA.5.SL.1.b ယသုဒူးန့ၢ် တၢ်ကတိၤကျိးထံတၢ် ဘၣ်ယးဒီး တၢ်ကတိၤ ဒီး တမ့ၢ်-တၢ်ကတိၤ တၢ်ကစီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဖဲ တၢ်ပိၣ်တၢ်ပိၣ် အပူၤန့ၢ်လီၤ.
- LA.5.SL.1.c ယသုယုၢ်ထီၣ်ဟံၣ်ကလၢ ကတိၤပုၤအဂၢၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒီး ဒိကန့ၢ် အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဆိကမိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် န့ၢ်လီၤ.
- LA.5.SL.1.d ယသုဒိကန့ၢ် ဖျါဖျါချၢ ဒီး သးစၢ်ဆၢလၢ ပုၤအဂၢၤသ့ၣ်တဖၣ် န့ၢ်လီၤ.
- LA.5.SL.1.e ယသုဟံၣ်ထွဲ တၢ်န့ၢ်ကျဲသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သီး အါန့ၢ်လၢခိၣ်ခါတခါ န့ၢ်လီၤ.

တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ် လၢတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢၢ်ဒီး တၢ်ဆိကမိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်

ဟံၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိး, တၢ်ကွၢ်ယုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်, ဒီးတၢ်ဆိကမိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်, ကမျၢၢ်ဖဲ တၢ်ကရၢကရိ, တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်,ဒီးတၢ်အလုၢ်အလုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢ ကြးဘၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ, ကမျၢၢ်, ဒီး လံာ်ကျိးကွၢ် န့ၢ်လီၤ.

- LA.5.SL.2 ယသုဟံၣ်ဖျါထီၣ် ဖဲ တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၤတခါ, လံာ်မိၣ်ပုၤ, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆိကမိၣ်တၢ်ထံၣ် အဖိခိၣ်, ယုၢ်ဒီးတၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲလီၤလၢအဘၣ်လိာ်သး, တၢ်ဂ့ၢ်လၢအမ့ၢ်အတီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်, ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ခဲလၢခဲသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သီး ကဆိကမိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် တၢ်ဂ့ၢ်မိၣ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆိကမိၣ် သ့ၣ်တဖၣ်လၢ အကိၤခိၣ်ကတၢ်န့ၢ်လီၤ.
- LA.5.SL.2.a ယသုတဖျါ ဖဲတၢ်အိၣ်အသးအါအါဂီၢ်ဂီၢ်, ဟံၣ်ယုၢ်ဝဲ တၢ်ဟ့ၣ်ဒိဟ့ၣ်နီၤ ယတၢ်ဆိကမိၣ် သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ယးဒီး လံာ်မိၣ်ပုၤန့ၢ်လီၤ.
- LA.5.SL.2.b ယသု ဆဲးကျိး ဒီး ဆိၣ်ထဲမၤစၢၤ ယ တၢ်ထံၣ်အဆိန့ၢ်လီၤ.
- LA.5.SL.2.c ယသု ဒူးန့ၢ်ဖျါထီၣ် တၢ်ပညိၣ်ဒီး တၢ်လၢအန့ၢ်အီၤသ့ၣ် လၢ တၢ်ဂၢ်တၢ်ကျိးအဟံၣ်ဖျါထီၣ် န့ၢ်လီၤ.
- LA.5.SL.2.d ယသု တၢ်န့ၢ်ပၢၢ် တၢ်သ့ၣ်လံာ်မၤဖျါလၢအကြး အဘၣ်(တၢ်ထံၣ်သံတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်, လံာ်မၤဖျါအခီပသီ အကလုာ်ကလုာ်သ့ၣ်တဖၣ်) န့ၢ်လီၤ.
- LA.5.SL.2.e ယသုသု တၢ်ဂီၤ ဒီး ဒူးကူးတၢ်ပိး တၢ်လီၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သီးကမၤအါထီၣ် တၢ်တၢ်ဝဲသကိး လၢ တၢ်ကတိၤအိၣ် ဒီး မၤအါထီၣ်တၢ်သးစဲန့ၢ်လီၤ.